

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

19 ביוני 2013

771

י"א בתמוז התשע"ג

עמוד

- 882 ... הצעת חוק להעמקת גביית המסים והגברת האכיפה (ייעול אמצעי הגבייה ודיווח), התשע"ג-2013
- הצעת חוק להעמקת גביית המסים והגברת האכיפה (אמצעים לאכיפת תשלום מסים ולהרתעה מפני הלבנת הון) (תיקוני חקיקה והוראת שעה), התשע"ג-2013
- 911 ... הצעת חוק לתיקון פקודת מסי העירייה ומסי הממשלה (פטורין) (מס' 24) (ביטול הנחות ארנונה), התשע"ג-2013
- 929 ... הצעת חוק תחבורה ציבורית (תיקוני חקיקה), התשע"ג-2013
- 930 ... הצעת חוק התכנון והבנייה (תיקון מס' 101), התשע"ג-2013
- 948 ...

הצעת חוק להעמקת גביית המסים והגברת האכיפה (ויעול אמצעי הגבייה ודיווח), התשע"ג-2013

פרק א': מס הכנסה

1. בפקודת מס הכנסה¹ (להלן – הפקודה) –
(1) בסעיף 32, אחרי פסקה (16) יבוא:

"(17) סכומים המשתלמים בתור ריבית או הפרשי הצמדה על כסף שלווה לצורך חלוקת רווחי שערוך כהגדרתה בסעיף 100א²:"

ד ב ר י ה ס ב ר

בהצעת חוק זו מוצע לבצע תיקוני חקיקה במרבית חוקי המס, שעניינם הגברת אכיפת דיני המס, צמצום היקף העלמות המסים בישראל, שיפור ויעול גביית המסים, ושיפור באיסוף המידע והדיווח לרשות המסים.

ביום י"א באב התשע"ב (30 ביולי 2012) אישרה הממשלה, בהחלטה מס' 160, את תיקוני החקיקה המוצעים בהצעה זו, וביום ה' בסיון התשע"ג (14 במאי 2013) חזרה הממשלה ואישרה את ההחלטות האמורות. יצוין, כי תיקוני החקיקה המוצעים בהצעת חוק זו, נכללו בתחילה בהצעת חוק לשינוי סדרי עדיפויות לאומיים (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנים 2013 ו-2014), התשע"ג-2013 (הצ"ח הממשלה התשע"ג, עמ' 586) (להלן – הצעת חוק לשינוי סדרי עדיפויות לאומיים), ואולם בתיאום בין הממשלה לכנסת, הוצאו ממנה התיקונים האמורים עוד לפני הנחתם בכנסת ושולבו בהצעות חוק נפרדות.

סעיף 1 לפסקה (1)

בסעיף 40(41) להצעת חוק לשינוי סדרי עדיפויות לאומיים, הוסף לפקודת מס הכנסה (להלן – הפקודה) סעיף 100א שקבע כי כאשר חברה מחלקת דיבידנד מרווחי שערוך, כפי שהוגדרו באותו סעיף, לבעלי המניות, יראו את הנכס שבשלו נרשמו רווחי השערוך ברוחות הכספיים של החברה המחלקת, כאילו נמכר על ידה ביום החלוקה, ובהתאם, יחולו על המכירה הרעיונית האמורה ההוראות הרלוונטיות בחלק ה' לפקודה, באופן המפורט בסעיף האמור.

בהמשך לאמור מוצע לקבוע, בסעיף 32 לפקודה שענייני ניכויים שאין להתירם, כי לא יותר ניכוי של הוצאות מימון בשל הלוואה ששימשה לחלוקת רווחי שערוך, כהגדרתה בסעיף 100א לפקודה.

כללי גביית המסים בישראל היא המקור העיקרי להכנסות המדינה. האופן שבו מבוצעות שומה, ביקורת, ואכיפת הגבייה משפיע באופן ישיר על הכנסות המדינה. על כן, רמת הגבייה קשורה ישירות ליכולת המדינה לעמוד ביעד הגירעון בטוח הקצר וביעד החוב בטוח הארוך.

מדוח הוועדה לשינוי כלכלי-חברתי בראשות הפרופ' מנואל טרכטנברג (להלן – הוועדה) שאומץ על ידי הממשלה ביום י"א בתשרי התשע"ב (9 באוקטובר 2011), בהחלטה מס' 3756, עולה, כי קיים פער משמעותי בין הפעילות הכלכלית המדווחת לבין הפעילות הכלכלית המתקיימת בפועל במדינת ישראל. נמצא, כי הפעילות הכלכלית המתקיימת בפועל בישראל גדולה בכ-23% מהפעילות הכלכלית המדווחת.

הוועדה ראתה חשיבות רבה בהגברת האכיפה ובהתמודדות עם ה"כלכלה השחורה" במדינת ישראל. על פי דוח הוועדה, צמצום הפער בין הפעילות המדווחת לפעילות בפועל, לצד אכיפה יעילה יותר, צפויים להביא להגדלה משמעותית של בסיס המס בישראל ולפיכך גם להגדלת המקורות שבידי הממשלה, כמו גם ליצירת מערכת מס צודקת ושוויונית יותר, שכן בכך יצטמצם היתרון התחרותי של עסקים מעלימי מס על פני עסקים שומרי חוק.

עוד עולה מדוח הוועדה, כי לשם הגשמת המטרה האמורה יש להשתמש במערכות המידע הממוחשבות המצויות בידי הממשלה כדי לשדרג את האכיפה, בלא הגדלה של החיכוך בין רשויות המס לציבור בכללותו.

בעקבות המלצות הוועדה, הוקם צוות בראשות מנהל רשות המסים בישראל, ובהשתתפות נציגי רשות המסים, אגף התקציבים במשרד האוצר ומשרד המשפטים. מטרת הצוות היא לבחון את הטיפול בנושא ההון השחור, אכיפת הגבייה והעלמות המס. חלק מהמלצות הצוות היוו בסיס להצעת חוק זו.

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; ס"ח התשע"ג, עמ' 35.

² ר' נוסח סעיף 100א המוצע בסעיף 40(41) להצעת חוק לשינוי סדרי עדיפויות לאומיים (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנים 2013 ו-2014), התשע"ג-2013 (הצ"ח הממשלה, התשע"ג, עמ' 586).

”פרק שני: איגוח

12א64. בפרק זה –

הגדרות

”אמצעי שליטה” – כהגדרתם בסעיף 88;

”יזם” – חבר בני אדם שהתאגד בישראל ושהשליטה על עסקיו וניהולם מופעלים בישראל, שבבעלותו נכסים מגבים;

”נכס מגבה” – זכות מכוח חוזה או מכוח דין לקבל כספים במועדים ובתנאים ידועים מראש;

”עסקת איגוח” – עסקה שעניינה המחאת נכסים מגבים מיזם לתאגיד ייעודי, בתמורה לכספים שיעביר התאגיד הייעודי ליזם ושיתקבלו מהנפקת תעודות התחייבות מגובות בנכסים בידי התאגיד הייעודי;

”תאגיד ייעודי” – חברה פרטית כהגדרתה בחוק החברות שמתקיימים בה כל אלה:

(1) היא התאגדה בישראל והשליטה על עסקיה וניהולם מופעלים בישראל;

(2) היא התאגדה רק לצורך התקשרות בעסקת איגוח;

(3) מטרתה הבלעדית, כפי שנקבעו במסמכי ההתאגדות שלה, הן אלה:

(א) רכישת נכסים מגבים בעסקת איגוח מאת יזם אחד או יותר;

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (2)

עסקת איגוח, הנובע מהמיסוי הגבוה של המחאת הנכסים לתאגיד הייעודי.

לפיכך, מוצע לקבוע, בסעיף 14א64 המוצע, שכאשר יזם מבצע המחאת זכויות בנכסים לתאגיד ייעודי שנמצא בבעלותו המלאה, יחול הסדר מס מיוחד, שלפיו לא יראו בתמורה שקיבל היזם מהתאגיד הייעודי במסגרת עסקת האיגוח הכנסה בידי היזם, וכן הכנסות והוצאות התאגיד הייעודי ייוחסו ליזם. הסדר מיוחד זה מוצע הואיל ומדובר כאמור בתאגיד ייעודי, שהוא בבעלות מלאה של היזם, ובמטרה לשמר את היתרון המימוני המושג בעסקת איגוח, במקרים שבהם מדובר בנכס שטרם נרשמה בשלו עלות בדוחות הכספיים, כאשר בלא הסדר מס כאמור, תמורת ההנפקה תמוסה אצל היזם בלא מרכיב של עלות, דבר שיהפוך עסקה כזו לבלתי כדאית.

עוד מוצע להסמיך את שר האוצר לקבוע, בצו, את רשימת הנכסים המגבים שעליהם יחול ההסדר המוצע, בהתאם לקריטריון הקבוע בהצעה, קרי, נכסים מגבים, כהגדרתם בסעיף, שטרם נרשמה בשלהם עלות בספרים.

מוצע להוסיף לפקודה את פרק שני שכותרתו ”איגוח”, הכולל את סעיפים 12א64 עד 14א64, שקובעים הסדר מיסוי לעניין עסקאות איגוח. עסקת איגוח היא עסקה שבה מונפקות תעודות התחייבות שפירעוןן מובטח על ידי תורים מזומנים צפוי ומוגדר (נכס מגבה). התעודות מונפקות על ידי תאגיד ייעודי, שהוקם רק לצורך ביצוע עסקת האיגוח, ושקיבל את הנכסים המגבים בהמחאה מאת תאגיד אחר (היזם). השימוש בתאגיד הייעודי נועד לאפשר השקעה שהסיכון הכרוך בה ממוקד בנכסים המגבים בלבד, בלא הסיכון שכרוך בהשקעה בכלל נכסי היזם, וכך מושג מימון בתנאים טובים יותר בשל הנכסים המגבים.

בעסקאות איגוח מסורתיות, יזם מזהה ומבודד קבוצת נכסים לאיגוח ומבצע את האיגוח באמצעות התאגיד הייעודי, זאת כדי שעסקת האיגוח תהיה נפרדת מהיזם מבחינה משפטית וכלכלית, ולא תהיה כפופה לסיכונים חדלות הפירעון שלו. כאשר מדובר בנכס מגבה שלא נרשמה בשלו עלות בספרים, נוצר חסם מס לביצוע

(ב) ביצוע הנפקה חד-פעמית של תעודות התחייבות מגובות בנכסים מסדרה אחת או יותר;

(4) היא קבעה בתקנונה כי תתפרק מיד לאחר המועד שבו ייפרעו במלואן תעודות ההתחייבות המגובות בנכסים;

"תעודת התחייבות מגובה בנכסים" – תעודת התחייבות כהגדרתה בסעיף 35א לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968³, שהמקורות היחידים לפירעון הסכום המגיע על פיה הם הכספים שהתאגיד הייעודי זכאי לקבל מכוח הנכסים המגבים.

הכרה בעסקת איגוח 13א64. המנהל רשאי, לפי בקשתו של יזם, להכיר בעסקת איגוח לצורכי מס כעסקת איגוח לצורכי מס בהתקיים כל אלה:

(1) במסגרת עסקת האיגוח ממחה היזם לתאגיד ייעודי רק נכס מגובה מסווג שקבע שר האוצר, בצו, שטרם נרשמה בשלו עלות בדוחות הכספיים בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים;

(2) כל אמצעי השליטה בתאגיד הייעודי מוחזקים בידי היזם.

הוראות מיסוי 14א64. הכיר המנהל בעסקת איגוח כעסקת איגוח לצורכי מס, יחולו הוראות לעניין עסקת איגוח המוכרת לצורכי מס כעסקת איגוח לצורכי מס:

(1) לצורכי פקודה זו, ההכנסה החייבת של התאגיד הייעודי, ובכלל זה הכספים המתקבלים מכוח הנכסים המגבים, וכן ההפסדים של התאגיד הייעודי, ייחשבו להכנסתו החייבת ולהפסדיו של היזם, וכל נכסיו והתחייבויותיו של התאגיד הייעודי ייחשבו לנכסיו ולהתחייבויותיו של היזם;

(2) התמורה שקיבל היזם מהתאגיד הייעודי במסגרת עסקת האיגוח לא תהווה הכנסה בידו;

(3) לא נפרעו במלואן תעודות ההתחייבות המגובות בנכסים, במועד שנקבע לפירעונן, ולמחזיקי תעודות ההתחייבות אין זכות תביעה לפירעון יתרת החוב, תהווה יתרת החוב שלא נפרעה, הכנסה בידו היזם, ויחולו עליה הוראות פקודה זו;

(3) בסעיף 103א(א), אחרי "שינויי מבנה של" יבוא "שותפויות עסקיות", אחרי "שאחד הצדדים לו הוא" יבוא "שותפות עסקית" ובסופו יבוא "בסעיף קטן זה, 'שותפות עסקית' – שותפות רשומה לפי פקודת השותפויות [נוסח חדש], התשל"ה-1975⁴, אשר הכנסותיה חייבות במס בידי השותפים לפי סעיף 2(1);";

ד ב ר י ה ס ב ר

על שותפויות עסקיות. חלק ה' לפקודה בנוסחו הקיים אינו כולל התייחסות לשינויי מבנה הנעשים באמצעות שותפויות. כך למשל, הליכים כגון העברת נכס מחברה לשותפות שבה החברה מחזיקה כמעט במלוא הזכויות,

לפסקה (3)

מוצע לתקן את סעיף 103א(א) לפקודה כך שהוראות חלק ה' לפקודה, שעניינו שינוי מבנה ומיזוג, יחולו גם

³ ס"ח התשכ"ח, עמ' 234.

⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 28, עמ' 549.

(4) בסעיף 119א(ב), אחרי "שלוש שנים" יבוא "ואם מי שקיבל את הנכסים או הפעילות הוא בן זוגו של היחיד – חמש שנים";

(5) בסעיף 129ג(א), בפסקה (1), בסופה יבוא "ואולם הכנסותיה ורווחיה של קרן נאמנות פטורה שמקורם בשותפות הנסחרת בבורסה בישראל, יחויבו במס בשיעור הקבוע בסעיף 126א(א)";

(6) בסעיף 131(ב2) –

(א) בפסקה (1), אחרי "(2) או (8)" יבוא "או חבר בני אדם החייב בהגשת דוח לפי סעיף קטן (א)5";

(ב) בפסקה (2), אחרי "יחיד" יבוא "או חבר בני אדם";

ד ב ר י ה ס ב ר

ליחיד, שהכנסה זו אינה מהווה בידיו הכנסה מעסק או ממשלח יד, היחיד יהיה חייב במס בשיעור של 25%. כאשר קרן נאמנות פטורה מקבלת הכנסה חייבת משותפות, היא פטורה כאמור מתשלום מס. ואילו יחיד המקבל הכנסה כאמור משותפות חייב כאמור במס בשיעור של 25%. ואולם אם אותו יחיד היה משקיע ישירות בשותפות כאמור, הוא היה משלם מס בשיעור של 50%.

מוצע לתקן עיוות זה ולקבוע חיוב במס במתווה דו-שלבי כאשר מדובר בהכנסות ורווחים של קרן נאמנות פטורה שמקורם בשותפות נסחרת. במקביל, מוצע לקבוע הוראת ניכוי במקור בעת תשלום הכנסה משותפות נסחרת לקרן נאמנות פטורה, כמפורט להלן בדברי הסבר לסעיף (10).

לפסקה (6)

לפסקאות משנה (א) ו-(ב)

חוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מס הכנסה שלילי), התשס"ח-2008, שבמסגרתו תוקנה הפקודה (להלן – תיקון מס' 161), החיל את חובת הדיווח המקוון על יחידים החייבים בהגשת דוח לפי סעיף 131 לפקודה (אם יש להם הכנסה לפי סעיף 12(1), (2) או (8) לפקודה, והכנסתם עומדת על 79,800 שקלים חדשים או יותר, ויחד עם בן זוג 159,600 שקלים חדשים או יותר, בערכים של 2013), וכן על מעביד או מנכח המנכים מס לפי סעיף 164 לפקודה, לגבי תשלום הכנסת עבודה לעובד (טופס 0126) ותשלום הכנסה חבת ניכוי (טופס 0856).

בתיקון מס' 161 נוסף גם סעיף 195ב לפקודה, שעניינו הטלת עיצום כספי בשל אי-הגשת דוח מקוון, כאשר המנהל רשאי להטיל עיצום כספי בסכומים המפורטים בסעיף, בשל כל חודש מלא של פיגור בהגשת הדוח.

התיקון האמור לא החיל את חובת הדיווח המקוון על חברות, אשר עדיין מגישות את הדוח לפי סעיף 131 לפקודה באופן ידני בלבד. יצוין כי חברה חייבת, לפי סעיף 240ב(ג) לפקודה, להגיש את הטופס לגבי נתוני הדוחות הכספיים, המאוזן, דוח רווח והפסד ודוח ההתאמה למס (טופס 6111) באופן מקוון, ואולם על אי-הגשתו כאמור אין כל סנקציה.

ביצוע הליך הדומה להליך מיזוג חברות או העברת נכס בין שותפויות שנמצאות בבעלות זהה וכן הליכים נוספים, אינם אפשריים במסגרת הדין הקיים.

יצוין, כי בעקבות פסק דינו של בית המשפט העליון בע"א 2026/92 פקיד שומה פתח תקווה נ' שדות חברה להובלה (1982) בע"מ ואח', פד"י נה(4) 89 (להלן – עניין שדות), פורסם חוזר מס הכנסה 14/2003, שהתייחס להיבטי המס השונים הנובעים מיישום פסק הדין האמור וקבע, בין השאר, כי העברת נכס לשותפות על ידי השותפים נחשבת לאירוע מס חייב לפי הפקודה. מאחר שטרם נעשו ההתאמות הנדרשות לאימוץ פסק הדין בעניין שדות במסגרת הוראות חלק ה'2 לפקודה, מוצע להחיל את הוראות חלק זה גם על שותפויות, וזאת בשינויים המחויבים ובשינויים נוספים שיוורה עליהם המנהל, והכול בהתאם להוראות הכלליות של חלק ה'2.

לפסקה (4)

סעיף 119א(ב) לפקודה עוסק בתופעה של הברחת נכסים, וקובע כי במקרה שבו יחיד שיש לו חוב מס סופי מעביר את נכסיו בלא תמורה, או בתמורה חלקית, לקרובו או לחברה שהוא בעל שליטה בה, בלי שנתרו לו אמצעים בישראל לסילוק החוב האמור, אפשר לגבות את החוב ממי שקיבל ממנו את הנכסים בניסיון האמור, וזאת בתוך תקופה של שלוש שנים מתום שנת המס שבה היה החוב לסופי או שבה הועברו הנכסים, לפי המאוחר.

במטרה לצמצם את התופעה של הברחת נכסים בין בני זוג ולהקל על גביית המס במקרים כאמור, מוצע לתקן את הסעיף האמור ולקבוע בו, כי יהיה ניתן לגבות חוב מס בניסיון של העברת נכסים בין בני זוג, בלא תמורה או בתמורה חלקית, כל עוד לא עברו חמש שנים מתום שנת המס שבה היה חוב המס לסופי או חשב הועברו הנכסים, לפי המאוחר.

לפסקה (5)

מוצע לתקן את סעיף 129ג(א) לפקודה הנוגע להכנסתה של קרן נאמנות פטורה. לפי הסעיף האמור קרן נאמנות פטורה, פטורה ממס של הכנסותיה ורווחיה. לפי סעיף 125ב לפקודה, כאשר קרן כאמור מחלקת את רווחיה

- (ג) בפסקה (4), במקום "מס הכנסה שלילי" יבוא "(מענק הכנסה)";
- (7) בסעיף 132(ב), בפסקה (א1), אחרי "יחיד" יבוא "או חבר בני אדם";
- (8) בסעיף 134 –
- (א) בכותרת השוליים, אחרי "התחלת התעסקות" יבוא "הפסקתה";
- (ב) האמור בו יסומן "א" ואחריו יבוא:

(ב) מעביד המעסיק חמישה עובדים לפחות שבשלהם הוא חייב בהגשת דוח לפי סעיף 166(א), והפסיק את פעילות עסקו, יודיע על כך בכתב לפקיד השומה שבתחום סמכותו נמצא העסק, לא יאוחר מיום ההפסקה כאמור;

(9) בסעיף 158, במקום "מתן ערבות" יבוא "מתן ערובה" ובמקום "והגשת הוכחות" יבוא "הגשת הוכחות וסעדים זמניים";

(10) בסעיף 164, במקום "או של הכנסה חייבת שהעבירה קרן להשקעות במקרקעין כהגדרתה בסעיף 2א64 לבעלי מניותיה, או של" יבוא "של הכנסה חייבת שהעבירה קרן להשקעות במקרקעין כהגדרתה בסעיף 2א64 לבעלי מניותיה, של הכנסות ורווחים שהעבירה שותפות נסחרת בבורסה בישראל לקרן נאמנות פטורה כאמור בסעיף 129(א1), של";

ד ב ר י ה ס ב ר

כדי לייתר הליכים כלפי מעבידים בעקבות הפסקת דיווח פתאומית כאמור, מוצע לתקן את סעיף 134 לפקודה ולקבוע בו כי מעביד יהיה חייב בדיווח גם כאשר אינו חייב בניכוי מס במקור, וזאת במקרים שבהם הפסיק את פעילותו, ובתנאי שמדובר במעביד שמעסיק חמישה עובדים או יותר. עוד מוצע לקבוע שבשל אי-דיווח כאמור יוטל קנס לפי סעיף 188 לפקודה, כפי שיפורט להלן בדברי ההסבר לסעיף 134(1).

לפסקה (9)

סעיף 184 לפקודה קובע כי בהליך ערעור על החלטה לפי הפקודה, לא ישולם המס השנוי במחלוקת. מסיבה זו, הליכי הערעור מנוצלים במקרים רבים כדי לדחות ואף לא לשלם את המס השנוי במחלוקת, ומוגשים גם אם אין בערעור ממש. במקרים רבים, רשות המסים ניצבת בסוף ההליך מול שוקת שבורה ובלא יכולת של ממש לגבות את המס המגיע לה.

לאור האמור, מוצע לתקן את סעיף 158 לפקודה, ולהסמיך את שר המשפטים לקבוע בתקנות הוראות גם בעניין סעדים זמניים ומתן ערובה, כדי להבטיח את תשלום המס כאשר יש חשש שהמס לא ישולם בתום ההליכים.

לפסקה (10)

כאמור בדברי ההסבר לסעיף 164(5), מוצע לתקן את סעיף 129(א) לפקודה הנוגע להכנסתה של קרן נאמנות פטורה, ולקבוע חיוב במס במתווה דו-שלבי כאשר מדובר בהכנסות ורווחים של קרן נאמנות פטורה שמקורם בשותפות נסחרת. להשלמת התיקון האמור, מוצע לקבוע, בסעיף 164 לפקודה, הוראת ניכוי במקור בעת תשלום הכנסה משותפות נסחרת לקרן נאמנות פטורה.

לאור האמור, מוצע להחיל את החובה להגיש דוח באופן מקוון. לפי סעיף 131 לפקודה, גם על חברות, וכן להטיל עיצום כספי על חברה שלא תגיש דוח או טופס כאמור, כאמור בדברי ההסבר לסעיף 131(15) להצעה.

לפסקת משנה (ג)

בהתאם להצעה לשנות את שמו של החוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מס הכנסה שלילי), התשס"ח-2007, כמפורט להלן בדברי ההסבר לסעיף 10 להצעה זו, מוצע לתקן את ההפניה לחוק האמור בסעיף 131(2)(4) לפקודה.

לפסקה (7)

סעיף 132 דן במועד הגשת הדוח לפקיד השומה. סעיף קטן (ב)(א1) של הסעיף האמור עוסק במועד הגשת דוח מקוון בנוגע ליחיד, אך אין התייחסות להגשת דוח כאמור בידי חבר בני אדם. בהמשך לתיקון המוצע בסעיף 6(1) להצעה זו, מוצע לתקן את הסעיף האמור כך שהמועד להגשת דוח מקוון הקבוע בו יחול גם לעניין הגשת דוח כאמור בידי חבר בני אדם.

לפסקה (8)

סעיף 164 לפקודה קובע את חובת הניכוי במקור למעבידים בשל הכנסת עבודה, בעוד שסעיף 166 לפקודה מסדיר את החובה לשלם את הניכוי לפקיד השומה ולהגיש לו דוח. במקרים שבהם מעביד, אשר באופן רגיל מעביר ניכויים, מפסיק באופן פתאומי להעבירם, נערכת לו שומה לפי סעיף 167 לפקודה.

11) בסעיף 180(ב)2, במקום הסיפה החל במילים "דין החלטה כאמור" יבוא "הוגדל סכום המקדמות לפי פסקה זו, רשאי הנישום לשלם סכום מקדמות נמוך יותר ובלבד שלא יפחת מסכום המקדמות שהיה חייב בו לאותה שנה אילולא ההגדלה, ויחולו לעניין זה הוראות סעיף 190(א)2, בשינויים המחוייבים";

12) בסעיף 181, במקום "לפי סעיפים 175 או 176, הכל לפי העניין" יבוא "לפי סעיף 175" ובמקום הסיפה החל במילה "לשלמו" יבוא "לשלמו"; הגדיל פקיד השומה לפי סעיף זה את סכום המקדמה, רשאי הנישום לשלם סכום מקדמה נמוך יותר ובלבד שלא יפחת מסכום המקדמה שהיה חייב בו לאותה שנה אילולא ההגדלה, ויחולו לעניין זה הוראות סעיף 190(א)2, בשינויים המחוייבים";

13) בסעיף 188 –

(א) בסעיף קטן (א), במקום הסיפה החל במילים "יוטל עליו, בעד כל חודש של פיגור" יבוא "יוטל עליו, בעד כל חודש של פיגור, קנס של 600 שקלים חדשים";

(ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"2א) לא מסר אדם הודעה לפי סעיף 134(א) או (ב) במועד שנקבע בו, רשאי פקיד השומה להטיל עליו קנס של 370 שקלים חדשים בעד כל חודש של פיגור";

14) בסעיף 190(א)1(א), אחרי "חלק ממנה" יבוא "לרבות מקדמה לפי סעיף 91(ד)";

15) בסעיף 195ב, האמור בו יסומן "א" ואחריו יבוא:

"(ב) לעניין סעיף קטן (א), יראו נישום שחלה עליו חובה להגיש טופס כאמור בסעיף 240בג) באופן מקוון ולא עשה כן, כמי שלא הגיש דוח מקוון";

ד ב ר י ה ס ב ר

לאור התיקון המוצע של סעיף 195ב, בסעיף 40(54) להצעת חוק לשינוי סדרי עדיפויות לאומיים, שלפיו יופחת סכום העיצום בגין פיגור בהגשת דוח מקוון לסכום של 600 שקלים חדשים, בעד כל חודש של פיגור, מוצע להתאים את סכום הקנס הקבוע בסעיף 188 ולבטל את כפל הקנס הקבוע למי שלא הגיש דוח לאחר שקיבל דחייה.

לפסקת משנה (ב)

לאור תיקונו המוצע של סעיף 134 לפקודה והוספת סעיף 134(ב), כאמור בסעיף 8) להצעה זו, מוצע גם לקבוע קנס על אי-הגשת דוח כאמור בסעיף זה, ובהתאם גם קנס על אי-הגשת דוח לפי סעיף 134 הקיים. נוסף על כך מוצע שקנס כאמור יחול מיום ' בטבת התשע"ה (1 בינואר 2015), כדי לתת זמן לנישומים לדווח כראוי בלא הטלת קנס.

לפסקה (14)

חובת תשלום מקדמות קבועה בסעיפים 91(ד) ו-175 לפקודה. מוצע להבהיר כי קנס על פיגור בתשלום מקדמה הקבוע בסעיף 190(א)1 לפקודה חל גם על מקדמה על מס רווח הון לפי סעיף 91(ד) לפקודה.

לפסקה (15)

כאמור בדברי ההסבר לסעיף 6) להצעה זו, עניינו של סעיף 195ב לפקודה, בהטלת עיצום כספי בשל אי-הגשת דוח מקוון, כאשר המנהל רשאי להטיל עיצום כספי בסכומים שפורטו בסעיף, בשל כל חודש מלא של פיגור בהגשת הדוח.

לפסקאות (11) ו-12)

מוצע לתקן את סעיפים 180(ב)2 ו-181 לפקודה, כך שיבוטל הליך ההשגה והערעור הקבוע בהם לגבי הגדלת מקדמות, וייקבע כי נישום שפקיד השומה הגדיל את המקדמות שהוא חב בהן, יוכל לבחור אם לשלם את המקדמות בשיעור שקבע פקיד השומה כאמור (מקדמות מוגדלות) או בשיעור נמוך יותר, ובלבד שלא יפחת מסכום המקדמות שהיה חייב בו לאותה שנה לולא ההגדלה, או להמשיך ולשלם את המקדמות בשיעור או במתווה שנקבע בחוק. אם בחר הנישום שלא לשלם מקדמות מוגדלות והתברר לפי הדוח שהגיש שהמס עולה על סכום המקדמות ששילם, יחול על התשלום קנס לפי סעיף 190(א)2 לפקודה.

לפסקה (13)

לפסקת משנה (א)

סעיף 188(א) לפקודה קובע קנס על אי-הגשת דוח במועד שנקבע בסעיף 132 לפקודה. נכון לשנת 2013, הקנס עומד על 370 שקלים חדשים בעד כל חודש של פיגור ו-740 שקלים חדשים, אם נקבע לאותו אדם מועד מאוחר יותר להגשת הדוח לפי סעיף 133 לפקודה ואותו אדם לא הגיש את הדוח במועד המאוחר. סעיף 195ב לפקודה קובע עיצום כספי שהמנהל רשאי להטיל בשל כל חודש מלא של פיגור בהגשת הדוח. כיום, סעיף 188 לפקודה חל רק על מי שאינו חייב בהגשת דוח מקוון לפי סעיף 131(ב) לפקודה.

(16) בסעיף 195 ד –

(א) בסעיף קטן (א), במקום "יחיד, מעביד, או מנכה" יבוא "אדם";

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום "יחיד, מעביד או מנכה" יבוא "אדם לפי סעיף קטן (א)";

(17) בסעיף 195 ח –

(1) בסעיף קטן (א), במקום "יחיד, מעביד או מנכה" יבוא "אדם";

(2) בסעיף קטן (ב), במקום "יחיד, מעביד או מנכה" יבוא "אדם";

(18) בסעיף 235 –

(א) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג1) (1) על אף הוראות סעיף קטן (א), מותר למסור לגורם המוסמך –

(א) מידע בדבר הכנסותיו של יחיד ושל בן זוגו אשר הגישו בקשה להטבה (בסעיף קטן זה – מבקשי ההטבה), כפי שדווח לרשות המסים בטופס תשלום הכנסת עבודה לעובד (טופס 0126) ובטופס תשלום הכנסה חבתי ניכוי (טופס 0856) כמשמעותם בסעיף 166, לשנת המס שקדמה לשנה שלגביה מבוקשת ההטבה, כולה או חלקה;

(ב) חיווי חיובי או שלילי כי מי ממבקשי ההטבה הגיש דוח לפי הוראות סעיף 131, לגבי כל אחת משתי שנות המס שקדמו לשנה שלגביה מבוקשת ההטבה;

והכול בלבד שמידע וחיווי כאמור נדרשים לצורך קביעת זכאותם של מבקשי ההטבה להטבה, ובמידה שנדרש; בסעיף קטן זה –

"הגורם המוסמך" – המנהל הכללי של משרד הכלכלה או עובד משרד הכלכלה שהמנהל הכללי של המשרד הסמיכו, בהסכמת המנהל, לקבל את המידע והחיווי;

ד ב ר י ה ס ב ר

להצעה זו, מוצע לתקן את סעיפים 195 ד ו-195 ח לפקודה כך שיחולו גם על חברות.

לפסקה (18)

כדי ליצור מבחן הכנסה יעיל לקביעת זכאות להטבה בתחום מעונות יום וצהרונים, ובמטרה לשפר את השירות לאזרח ולהקל עליו במימון זכויותיו, מוצע לתקן את סעיף 235 לפקודה בדרך שתאפשר העברת מידע באופן מקוון מרשות המסים לגורם המוסמך לקבלו במשרד הכלכלה, בדבר הכנסותיו של יחיד ובן זוגו אשר הגישו בקשה לקבלת הטבה, וכן חיווי חיובי או שלילי כי מי ממבקשי ההטבה הגיש דוח לפי הוראות סעיף 131, לגבי כל אחת משתי שנות המס שקדמו לשנה שלגביה מבוקשת ההטבה, והכול ובלבד שמידע וחיווי כאמור נדרשים לצורך קביעת זכאותם של מבקשי ההטבה להטבה, ובמידה שנדרשו. כמו כן מוצע ששר האוצר, בהתייעצות עם שר המשפטים, יקבע כללים לגבי שמירת המידע, אבטחתו ומחיקתו.

כאמור, מוצע, בסעיף ו(6) להצעה זו, להחיל את החובה להגיש דוח באופן מקוון, לפי סעיף 131 לפקודה, גם על חברות. בהמשך לכך, מוצע לקבוע כי המנהל רשאי להטיל עיצום כספי כאמור בסעיף 195 ב לפקודה על חברה שלא תגיש דוח כאמור. עוד מוצע לקבוע כי לעניין סעיף קטן (א), יראו נישום שחלה עליו חובה להגיש טופס כאמור בסעיף 240 ב(ג) באופן מקוון ולא עשה כן, כמי שלא הגיש דוח מקוון, ויהיה ניתן להטיל עליו עיצום כספי לפי סעיף 195 ב, וזאת בדומה לאמור בסעיף ו(1) לפקודה לגבי דוח שאינו מקוון.

יוהרה כי במקביל, הוצע בסעיף 40(54) להצעת חוק לשינוי סדרי עדיפויות לאומיים, להפחית את סכומי העיצומים הקבועים בסעיף 195 ב לפקודה ולקבוע סכום אחיד, שכן מדובר בסכומים גבוהים המוטלים מדי חודש, שגבוהים משמעותית מאלה המוטלים לפי סעיף 188 לפקודה על מי שמגיש דוח ידני.

לפסקאות (16) ו(17)

בהמשך לאמור לעיל בדברי ההסבר לסעיף ו(15), ובעקבות החלת חובת דיווח מקוון על חברות בסעיף ו(6)

”הטבה” – הטבה בתחום מעונות יום, משפחתונים או צהרונים, המותנית במבחן הכנסה.

(2) מידע וחיווי כאמור בפסקה (1) יימסרו לגורם המוסמך, באופן מקוון, כפי שיוורה המנהל, ובלבד שמבקשי ההטבה חתמו על כתב ויתור על סודיות המתיר לרשות המסים למוסרם והמפרט את האפשרות העומדת למבקשי ההטבה לקבל את המידע ישירות כמפורט בפסקה (3), והחתימות אומתו בידי מי שנקבע לפי סעיף 15 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל”א–1971⁵, או לפי סעיף 102 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ”ד–1984⁶, או בידי עובד משרד הכלכלה שהמנהל הכללי של המשרד הסמיכו לכך בהסכמת המנהל.

(3) על אף האמור בפסקה (2), מידע וחיווי כאמור בפסקה (1) יומצאו באמצעות הדואר ישירות לידי מבקשי ההטבה, אם ביקשו זאת, ובלבד שחתמו על בקשה המופנית לרשות המסים להמציא להם את המידע והחיווי כאמור, והחתימות אומתו כאמור בפסקה (2).

(4) המנהל יורה, בהתייעצות עם רשם מאגרי מידע כמשמעותו בחוק הגנת הפרטיות, התשמ”א–1981⁷ (בפסקה זו – חוק הגנת הפרטיות), על דרך מסירת המידע או החיווי (בפסקה זו – המידע) לגורם מוסמך לפי פסקאות (1) עד (3) באופן שיבטיח כי יימסר מידע רק לגבי מבקשי ההטבה; מידע שנמסר לפי הפסקאות האמורות, יישמר אצל הגורם המוסמך כמאגר מידע כמשמעותו בחוק הגנת הפרטיות; שר האוצר ושר הכלכלה, בהתייעצות עם שר המשפטים, יקבעו כללים לגבי משך הזמן שבו יישמר המידע, אופן שמירתו ואבטחתו, ולגבי מחיקתו;

(ב) בסעיף קטן (ד), אחרי פסקה (2) יבוא:

”(3) בביצוע תפקידיו של הגורם המוסמך לצורך קביעת זכאותם של מבקשי ההטבה להטבה כאמור בסעיף קטן (ג1);”

(19) אחרי סעיף 2240 יבוא:

”גביית תשלומים
בעד קבלת שירותים
ממערכת שירות
עיבודים ממוכנים

ג.240. שר האוצר רשאי לקבוע תשלומים בעד קבלת שירותים ממערכת שירות עיבודים ממוכנים, ובכלל זה בעד החיבור למערכת ובעד השימוש בה, ורשאי השר לקבוע פטורים, הקלות או הנחות מתשלומים כאמור; לעניין זה, ”מערכת שירות עיבודים ממוכנים” – מערכת מיחשוב הכוללת נתונים על אודות חייבים במס לפי פקודה זו, חוק מס ערך מוסף וחוק מיסוי מקרקעין, והמשמשת לצורך קבלת מידע מאת חייבים במס כאמור ולצורך מסירת מידע על אודותיהם.”

ד ב ר י ה ס ב ר

מערכת המחשוב או מערכת שע”מ), מספקת שירותים נרחבים לגורמים המורשים לייצג נישומים וכן מספקת שירותים שונים לגורמים נוספים בישראל. מערכת המחשוב

לפסקה (19)

מערכת שירות עיבודים ממוכנים של משרד האוצר, המשמשת כמערכת המחשוב של רשות המסים (להלן –

⁵ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 18, עמ’ 421.

⁶ ס”ח התשמ”ד, עמ’ 298.

⁷ ס”ח התשמ”א, עמ’ 128.

פרק ב': מס ערך מוסף

2. בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975* –

תיקון חוק מס
ערך מוסף

(1) אחרי סעיף 41 יבוא:

"סעיף 41א. (א) על אף האמור בסעיף 38, רשאי המנהל שלא להתיר לעוסק לנכות מס תשומות בסכום העולה על הדרוש לפי צורכי עסקו.

(ב) עוסק הרואה עצמו מקופח בשל החלטת המנהל לפי סעיף זה רשאי לערער עליה לפני בית המשפט המחוזי; הוראות סעיף 83 יחולו לגבי הערעור, בשינויים המחוייבים;"

(2) בסעיף 47א, בכל מקום, במקום "20,000 שקלים חדשים" יבוא "10,000 שקלים חדשים";

(3) בסעיף 69א(1), במקום "2,500,000 שקלים חדשים" יבוא "1,500,000 שקלים חדשים";

ד ב ר י ה ס ב ר

שימש לצורכי עסקו של החייב במס. המדובר במקרים חריגים שבהם קיים חוסר סבירות קיצוני ביחס שבין התשומה לבין צורכי עסקו של החייב במס. מוצע, על כן, לקבוע הסדר דומה להסדר הקבוע בסעיף 30 לפקודת מס הכנסה, הקובע לעניין זה כי לא יותר כל ניכוי בשל הוצאות בסכום העולה על הדרוש לפי צורכי ייצור ההכנסה של הנישום. כמו כן, מוצע, בסעיף 2(10)א, לתקן את סעיף 107 לחוק מס ערך מוסף ולקבוע כי סמכות המנהל להגביל ניכוי מס תשומות כאמור אינה ניתנת לאצילה.

לפסקאות (2), (7), (8) ו-(10)ב

סעיף 47א(ב) לחוק מס ערך מוסף קובע, כי קונה שהוא חייב במס חייב לדרוש ממוכר שהוא עוסק מורשה חשבונית מס, וכי הוא לא ישלם בשטרי כסף, וזאת בעסקאות שערך הנכסים או השירותים בהן היה 20,000 שקלים חדשים או יותר. הוראה זו באה להבטיח דיווח נאות ותשלום מס ערך מוסף בשל העסקאות שבוצעו. הואיל ותשלום במזומן מקשה על דיווח ואיתור עסקאות, מוצע לקבוע כי הסכום האמור בסעיף 47א(ב) לחוק יופחת ויעמוד על 10,000 שקלים חדשים.

בהמשך לאמור, מוצע לקבוע, בסעיף 95א המוצע, כי על הפרה של הוראת הסעיף האמור ניתן להטיל קנס אזרחי בשיעור של 15% מסכום העסקה, וכמו כן מוצע לתקן את סעיף 97 לחוק מס ערך מוסף ולקבוע שאם לא שולם הקנס האמור במועד שנקבע לכך או אם דחה המנהל את תשלומו, ייווספו עליו לתקופת הפיגור או הדחייה הפרשי הצמדה וריבית. לבסוף, מוצע לתקן את סעיף 107 לחוק מס ערך מוסף ולקבוע כי אצילת סמכות המנהל להטיל את הקנס האמור טעונה פרסום ברשומות.

לפסקה (3)

חובת הדיווח המפורט לרשויות מס ערך מוסף היא חלק מרפורמה כוללת בתחום הדיווח אשר מטרתה

מעניקה יתרונות רבים למייצגים, הנדרשים למידע שוטף מרשות המסים על אודות לקוחותיהם, ומאפשרת למשל, גישה ישירה לנתונים הממוחשבים המצויים במערכת המחשב; שליפת מידע מהירה; שיגור דוחות של נישומים ישירות למחשב רשות המסים וביצוע פעולות שונות בעבור לקוחות; הפקת שאילתות ניהוליות המסייעות לניהול מרשמי המייצגים, וחיסכון בהגעה הפיזית למשרדי רשות המסים.

לאחרונה קבע בית המשפט העליון, בע"מ 980/08 עופר מנירב נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 6.9.2011), כי חלק מהתשלומים שגובה רשות המסים בעד קבלת השירותים כאמור הם, ככל הנראה, תשלום מסוג "אגרה" שגבייתו מחייבת עיגון בחקיקה, ופסק כי יש להחזיר את הדיון לבית המשפט המחוזי כדי שידון מחדש בחוקיות כל סוגי התשלומים, בהתאם לעקרונות שנקבעו על ידי בית המשפט העליון.

כדי למנוע מחלוקות נוספות בהווה ובעתיד בעניין חוקיות התשלומים הנגבים בגין מערכת המחשב, על סוגיהם השונים, לרבות תשלומים שלעמדת הרשות גבייתם היא כדין לפי פסק הדין הנזכר לעיל, כגון דמי ההתחברות והתשלום הקבוע, ונוכח חשיבות התשלומים אשר מאפשרים מתן שירות מיטבי למשתמשים במערכת, מוצע להסדיר את הטלת התשלומים בחקיקה כך ששר האוצר יהיה מוסמך לקבוע תשלומים בעד קבלת שירותים ממערכת ש"מ, ובכלל זה בעד החיבור למערכת ובעד השימוש בה, וכן לקבוע כי בסמכות שר האוצר ליתן פטורים, הקלות או הנחות מתשלומים כאמור.

סעיף 2 לפסקאות (1) ו-(10)א

כיום אין בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן – חוק מס ערך מוסף), הוראה אשר מאפשרת למנהל להגביל ניכוי מס תשומות בשל חריגה מן הסכום אשר

* ס"ח התשל"ו, עמ' 52; התשע"ב, עמ' 317.

(4) בסעיף 77, במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) השומה תהיה בתוך חמש שנים לאחר הדוח; חלף המועד האמור והורשע החייב במס בעבירה לפי חוק זה או לפי פקודת מס הכנסה, בשל מסירת ידיעות כוזבות בדוח האמור או בשל מעשה אחר שיש בו כוונה להתחמק מתשלום מס לפי חוק זה או לפי פקודת מס הכנסה, המגיע לתקופת הדוח האמור, או כופרה עבירתו זו, תהיה השומה בתוך תקופה המסתיימת בתום שנה מיום ההרשעה או מיום תשלום הכופר, לפי העניין";

(5) בסעיף 79 –

(א) בסעיף קטן (א), בסופו יבוא "או בתוך שבע שנים מהגשת הדוח, לפי המוקדם";

(ב) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) חלף המועד לתיקון שומה או לקביעת מס לפי סעיף קטן (א), והורשע החייב במס לפי חוק זה או לפי פקודת מס הכנסה, בשל מעשה שיש בו כוונה להתחמק מתשלום מס המגיע לפי חוק זה או לפי פקודת מס הכנסה, המגיע לתקופת הדוח האמור, או כופרה עבירתו זו, רשאי המנהל לתקן את השומה או את קביעת המס בתוך תקופה המסתיימת בתום שנה מיום ההרשעה או מיום תשלום הכופר, לפי העניין";

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקאות (4) ו-(5)

התקופות אשר במהלכן ניתן לבצע שומה לפי מיטב השפיטה, תיקון שומה ותיקון קביעת מס כוללות פרקי זמן מיוחדים למקרים שבהם בוצעו עבירות מס. במקרים אלה ניתן לחרוג מן התקופה הרגילה שנקבעה בחוק, ולתקן את השומה או קביעת המס במועד מאוחר יותר.

סעיף 77(ב) לחוק מס ערך מוסף קובע כי –

"(ב) השומה תהיה בתוך חמש שנים לאחר הגשת הדוח, ואם הורשע החייב במס, או כופרה עבירתו, בשל מסירת ידיעות כוזבות בדוח האמור או בשל מעשה אחר שיש בו כוונה להתחמק מתשלום מס המגיע לתקופת הדוח האמור – תוך עשר שנים לאחר הגשת הדוח."

וסעיף 79(א) ו-(ב) קובע כי –

"(א) נוכח המנהל שקביעת מס או שומה אינן נכונות רשאי הוא, ביזמתו או לבקשת הנישום, לתקן תוך חמש שנים מיום שנעשו.

(ב) לא תתקן קביעה או שומה כאמור בסעיף קטן (א) אם חלפו שבע שנים מהגשת הדוח אלא אם הורשע החייב במס או עבירתו כופרה בשל מעשה שיש בו כוונה להתחמק מתשלום המס המגיע לתקופת הדוח האמור."

על אף שהסדר המקביל בסעיף 147 לפקודת מס הכנסה קובע שבין עבירות המס שבהן מדובר, נכללות גם עבירות לפי חוק מס ערך מוסף, עד כה לא נקבעה בחוק מס ערך מוסף הוראה המאפשרת להאריך תקופת תיקון שומה במס ערך מוסף, במקרה של עבירה לפי פקודת מס הכנסה. על כן, מוצע לתקן את סעיף 77 לחוק ולקבוע כי ההרשעה לעניין הארכת התקופות כאמור תכלול גם הרשעה בעבירות לפי פקודת מס הכנסה.

להילחם בעבריינות מס ערך מוסף ובפרט בתופעת המרמה באמצעות "חשבוניות פיקטיביות". הוראות בדבר חובת דיווח מפורט נקבעו לראשונה במסגרת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009 (להלן – חוק ההתייעלות הכלכלית 2009-2010).

במסגרת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010) (תיקון מס' 10), התשע"ב-2012 (להלן – תיקון מס' 10), נוספו סעיפים 67 ו-69 לחוק מס ערך מוסף, אשר קובעים הוראות לגבי הגשת הדוח והפרטים אשר יש לכלול בדיווח המפורט. סעיף 69א(ז) לחוק קובע כי הוראות סעיף 69 יחולו על עוסק שמחזור עסקאותיו עולה על 2,500,000 שקלים חדשים, או שחלה עליו חובה לנהל פנקסי חשבונות לפי שיטת החשבונאות הכפולה. נוסף על כך, בתיקון מס' 10 האמור, נדחתה תחילתן של ההוראות המתקנות את חוק מס ערך מוסף בחוק ההתייעלות הכלכלית 2009-2010 ליום כ"ט בטבת התשע"ד (1 בינואר 2014).

כדי להגדיל את אפקטיביות האכיפה באמצעות הדיווח המפורט, מוצע להרחיב את תחולת הוראות סעיף 69 לחוק על עוסקים נוספים, אשר מחזור עסקאותיהם עולה על 1,500,000 שקלים חדשים.

יצוין, כי תחילתו של החוק המוצע נקבעה, בסעיף 13 להצעה זו, ליום כ"ט בטבת התשע"ד (1 בינואר 2014). כך שהתיקון המוצע ייכנס לתוקף ביום תחילתם של סעיפים 67 ו-69א לחוק מס ערך מוסף בהתאם לתיקון מס' 10 האמור.

(6) בסעיף 84, אחרי "הוצאות" יבוא "סעדים ומנייים, ערובה";

(7) אחרי סעיף 95 יבוא:

"קנס לקונה בשל 95א. (א) לא דרש קונה שהוא חייב במס ממוכר שהוא עוסק תשלום שאינו כדין

מורשה חשבונית מס, ושילום קונה כאמור בשטרי כסף או בשיק מוטב בלא שהוסיף על גב השיק את שמו, חתימתו, ומספר הרישום במשרד מס ערך מוסף, בניגוד להוראות סעיף 47א(ב), רשאי המנהל להטיל על הקונה קנס בשיעור של 15% מערך הנכסים או השירותים שרכש.

(ב) על החלטת המנהל לפי סעיף קטן (א) רשאי החייב במס לערער לפני בית המשפט המחוזי, בתוך 30 ימים מיום שהודע לו על ההחלטה.

(ג) הוגש ערעור, יידחה תשלום הקנס עד להחלטת בית המשפט בערעור, אלא אם כן החליט בית המשפט אחרת";

(8) בסעיף 97, במקום "לפי סעיף 95" יבוא "לפי סעיפים 95 או 95א";

(9) בסעיף 106, בסעיף קטן (ב)(2), אחרי "שלוש שנים" יבוא "ואם מי שקיבל את הנכסים הוא בן זוגו של היחיד – חמש שנים";

(10) בסעיף 107 –

(א) בסעיף קטן (א), במקום "סעיפים 30, 109" יבוא "סעיפים 30, 41א, 109";

(ב) בסעיף קטן (ג), אחרי "95" יבוא "95א";

(11) בסעיף 112א(ג), במקום "בית משפט השלום" יבוא "בית המשפט המחוזי";

(12) בסעיף 115א(א), במקום "בית משפט השלום" יבוא "בית המשפט המחוזי";

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (9)

בדומה לתיקון המוצע לפקודת מס הכנסה, בסעיף 1(4) להצעת החוק, במטרה לצמצם את התופעה של הברחת נכסים בין בני זוג ולהקל על גביית המס במקרים כאמור, מוצע לתקן את סעיף 106 לחוק מס ערך מוסף ולקבוע בו, כי יהיה ניתן לגבות חוב מס בנסיבות של העברת נכסים, בלא תמורה או בתמורה חלקית, בין בני זוג כל עוד לא עברו חמש שנים מתום שנת המס שבה היה חוב המס הסופי או שבה הועברו הנכסים, לפי המאוחר, וזאת במקום תקופה של שלוש שנים הקבועה כיום.

לפסקאות (11) ו-(12)

מוצע לתקן את סעיפים 112 ו-115 לחוק מס ערך מוסף, שעניינם גביית מס במקרים מיוחדים ועיכוב יציאה מהארץ, ולהסמיך את בית המשפט המחוזי, שהוא בית המשפט הדין בערעורים לפי החוק ואשר דן בבקשות דומות לפי פקודת מס הכנסה, לדון בבקשות לפי הסעיפים האמורים.

כמו כן מוצע לתקן את סעיף 79 לחוק ולקבוע כי יהיה ניתן לתקן שומה וקביעת מס במקרים של הרשעה, בתוך תקופה המסתיימת בתום שנה מיום ההרשעה או תשלום כופר, בדומה להסדר שנקבע בפקודת מס הכנסה. בתיקון לסעיף 77 מוצע לקבוע באופן דומה את פרק הזמן לשומה לפי מיטב השפיטה במקרים של הרשעה.

לפסקאות (6) ו-(17)

חוק מס ערך מוסף קובע בסעיף 91 כי בהליך ערעור על החלטה לפי החוק האמור, לא ישולם המס השנוי במחלוקת. מסיבה זו, הליכי הערעור מנוצלים במקרים רבים כדי לדחות ואף לא לשלם את המס השנוי במחלוקת, ומוגשים גם אם אין בערעור ממש. במקרים רבים, רשות המסים ניצבת בסוף ההליך מול שוקת שבורה ובלא יכולת של ממש לגבות את המס המגיע לה.

לאור האמור, ובדומה לתיקון המוצע בפקודת מס הכנסה, בסעיף 1(9) להצעת החוק, מוצע לתקן את סעיפים 84 ו-146 לחוק מס ערך מוסף, ולהסמיך את שר המשפטים לקבוע בתקנות הוראות גם בעניין סעדים ומנייים ומתן ערובה בהליכים לפי החוק, כדי להבטיח את תשלום המס כאשר יש חשש שהמס לא ישולם בתום ההליכים.

(א) בסעיף קטן (ב), אחרי "להתחמק או להשתמט מתשלום מס" יבוא "או לעזור לאדם אחר להתחמק או להשתמט מתשלום מס";

(ב) סעיף קטן (ב1) – בטל;

(ג) בסעיף קטן (ב2), בכל מקום, במקום "סעיפים קטנים (ב) או (ב1)" יבוא "סעיף קטן (ב)";

(14) לפני פרק י"ז יבוא:

"פרק ט"ו: עיצום כספי

עיצום כספי 124א. הפר אדם הוראה מההוראות לפי חוק זה, כמפורט להלן, רשאי המנהל להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה בשיעור של 25% מסכום המס שלגביו נעברה העבירה:

(1) מסר ידיעה לא נכונה או לא מדויקת בלא הסבר סביר או שמסר דוח או מסמך אחר הכוללים ידיעה כאמור, בניגוד להוראות סעיף 117(א)(3);

(2) הוציא חשבונית מס בלי שהיה זכאי לעשות כן או לאחור שנאסר עליו לעשות כן, בניגוד להוראות סעיף 117(א)(5).

הודעה על כוונת חיוב 124ב. (א) היה למנהל יסוד סביר להניח כי אדם הפר הוראה מההוראות לפי חוק זה כאמור בסעיף 124א (בפרק זה – המפר), ובכוונתו להטיל עליו עיצום כספי לפי אותו סעיף, תימסר למפר הודעה על הכוונה להטיל עליו עיצום כספי (בפרק זה – הודעה על כוונת חיוב).

ד ב ר י ה ס ב ר

מס, בלי שעשה או התחייב לעשות עסקה שלגביה הוציא את החשבונית או את המסמך האמור.

לפסקה (14)

כדי לשפר את ביצוע האכיפה ויכולת ההרתעה, ובהתאם למגמה בתחום האכיפה החלופית בידי רשויות פיקוח והסדרה שונות בישראל, מוצע לתקן את חוק מס ערך מוסף ולהסמיך את המנהל להטיל סנקציה מינהלית של עיצום כספי בשל הפרת הוראות סעיף 117(א)(3) או (5) לחוק האמור – מסירת ידיעה לא נכונה או לא מדויקת, בלא הסבר סביר, והוצאת חשבונית מס בלא זכאות לעשות זאת. הוראות אלה ניתנות כיום לאכיפה רק בדרך הפלילית. בשנים האחרונות חל גידול ניכר במספר המקרים שבהם בוצעה הפרה של ההוראות האמורות, ועל כן מוצע לקבוע חלופה של עיצום כספי בשל הפרתן. על פי המוצע שיעור העיצום שיוטל יהיה 25% מסכום המס שלגביו נעברה העבירה ובמקרה של הפרה חוזרת – כפל הסכום האמור.

לעניין זה יובהר כי הסמכות להטיל עיצום כספי כפופה לכללי המשפט המינהלי, בין השאר בכל הנוגע לסוג הראיות הנדרשות לשם הפעלתה ולדיות הראיות. נוסח ההוראות המעגנות את הסמכות להטיל עיצום כספי וההוראות המסדירות את אופן הפעלת הסמכות תואם

לפסקה (13)

סעיף 117(ב) לחוק מס ערך מוסף קובע שורה של מעשים אשר אם אדם עושה אותם "במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס", דינו מאסר 5 שנים או כפל הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977. סעיף 117(ב1) לחוק מס ערך מוסף קובע הוראה כללית ולפיה – "117(ב) מי שפעל במטרה להביא לכך שאדם אחר יתחמק או ישתמט מתשלום מס שאותו אדם חייב בו, דינו – מאסר 5 שנים".

זאת, בשונה מן הקבוע בסעיף 220 לפקודת מס הכנסה, אשר קובע עונש מאסר של 7 שנים או קנס על פעילות "במטרה להביא לכך שאדם אחר יתחמק מתשלום מס...". לגבי כל אחת מבין ההפרות המפורטות בו.

מוצע לבטל את סעיף קטן (ב1) האמור ולהוסיף את המטרה לעזור לאחר להתחמק או להשתמט ממס לסעיף קטן (ב), בדומה להוראה המקבילה בפקודה. לתיקון זה השלכה על הגדרת עבירה לפי סעיף 117(ב)(3) לחוק מס ערך מוסף, שבוצעה בנסיבות מחמירות, כעבירת מקור לפי חוק איסור הלבנת הון. התיקון יביא לכך שעבירה זו תחול גם לגבי מי שפעל, בנסיבות מחמירות, במטרה להביא לכך שאדם אחר יוציא חשבונית מס או מסמך הנחזה כחשבונית

(ב) בהודעה על כוונת חיוב יציין המנהל, בין השאר, את אלה:

(1) המעשה או המחדל (בפרק זה – המעשה) המהווה את ההפרה;

(2) סכום העיצום הכספי והתקופה לתשלומו;

(3) זכותו של המפר לטעון את טענותיו לפני המנהל, לפי הוראות סעיף 124ג;

(4) הסמכות להוסיף על שיעור העיצום הכספי בשל הפרה חוזרת, בהתאם להוראות סעיף 124ד.

זכות טיעון 124ג. מפר שנמסרה לו הודעה על כוונת חיוב לפי הוראות סעיף 124ב רשאי לטעון את טענותיו, בכתב, לפני המנהל, לעניין הכוונה להטיל עליו עיצום כספי ולעניין סכומו, בתוך 30 ימים ממועד מסירת ההודעה.

החלטת המנהל ודרישת תשלום 124ד. (א) המנהל יחליט, לאחר ששקל את טענות המפר שנטענו לפי הוראות סעיף 124ג, אם להטיל על המפר עיצום כספי, ורשאי הוא להפחית את סכום העיצום הכספי לפי הוראות סעיף 124ו.

(ב) החליט המנהל לפי הוראות סעיף קטן (א) –

(1) להטיל על המפר עיצום כספי – ימסור לו דרישה, בכתב, לשלם את העיצום הכספי (בפרק זה – דרישת תשלום), שבה יציין, בין השאר, את סכום העיצום הכספי המעודכן ואת התקופה לתשלומו;

(2) שלא להטיל על המפר עיצום כספי – ימסור לו הודעה על כך, בכתב.

(ג) בדרישת התשלום או בהודעה, לפי סעיף קטן (ב), יפרט המנהל את נימוקי החלטתו.

(ד) לא טען המפר את טענותיו לפי הוראות סעיף 124ג בתוך התקופה האמורה באותו סעיף, יראו את ההודעה על כוונת חיוב, בתום אותה תקופה, כדרישת תשלום שנמסרה למפר במועד האמור.

הפרה חוזרת 124ה. בהפרה חוזרת ייווסף על העיצום הכספי הקבוע לאותה הפרה, סכום השווה לעיצום הכספי כאמור; לעניין זה, "הפרה חוזרת" – הפרת הוראה מההוראות לפי חוק זה, כאמור בסעיף 124א, בתוך שנתיים מהפרה קודמת של אותה הוראה שבשלה הוטל על המפר עיצום כספי או שבשלה הורשע.

סכומים מופחתים 124ו. (א) המנהל אינו רשאי להטיל עיצום כספי בסכום הנמוך מהסכומים הקבועים בפרק זה, אלא לפי הוראות סעיף קטן (ב).

(ב) שר האוצר, בהסכמת שר המשפטים, רשאי לקבוע מקרים, נסיבות ושיקולים, שבשלהם יהיה ניתן להטיל עיצום כספי בסכום הנמוך מהסכומים הקבועים בפרק זה, ובשיעורים שיקבע.

1124. העיצום הכספי יהיה לפי סכומו המעודכן ביום מסירת דרישת התשלום, ולגבי מפר שלא טען את טענותיו לפני המנהל כאמור בסעיף 1124 ג – ביום מסירת ההודעה על כוונת חיוב; הוגש ערעור לבית משפט לפי סעיף 1124 יב ועוכב תשלומו של העיצום הכספי בידי המנהל או בית המשפט – יהיה העיצום הכספי לפי סכומו המעודכן ביום ההחלטה בערעור.
- 1124 ח. המפר ישלם את העיצום הכספי בתוך 30 ימים מיום מסירת דרישת התשלום כאמור בסעיף 1124 ד.
- 1124 ט. לא שילם המפר עיצום כספי במועד, או דחה המנהל את המועד לתשלום לפי סעיף 116, ייוספו על העיצום הכספי לתקופת הפיגור או הדחייה, לפי העניין, הפרשי הצמדה וריבית כהגדרתם בסעיף 93 (בפרק זה – הפרשי הצמדה וריבית), עד לתשלומו.
- 1124 י. עיצום כספי ייגבה לאוצר המדינה.
- 1124 יא. על מעשה אחד המהווה הפרה של הוראה מההוראות לפי חוק זה המנויות בסעיף 1124 א ושל הוראה מההוראות לפי חוק אחר, לא יוטל יותר מעיצום כספי אחד.
- 1124 יב. (א) על החלטת המנהל לפי פרק זה ניתן לערער לבית משפט השלום שבו יושב נשיא בית משפט השלום שבאזור שיפוטו ניתנה ההחלטה; ערעור כאמור יוגש בתוך 30 ימים מיום שבו נמסרה למפר הודעה על ההחלטה.
- (ב) אין בהגשת ערעור לפי סעיף קטן (א) כדי לעכב את תשלום העיצום הכספי, אלא אם כן הסכים לכך המנהל או אם בית המשפט הורה על כך.
- (ג) החליט בית המשפט לקבל ערעור שהוגש לפי סעיף קטן (א), לאחר ששולם העיצום הכספי, והורה על החזרת סכום העיצום הכספי ששולם או על הפחתת העיצום הכספי, יוחזר הסכום ששולם או כל חלק ממנו שהופחת, לפי העניין, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית, מיום תשלומו עד יום החזרתו.
- 1124 יג. (א) הטיל המנהל עיצום כספי לפי פרק זה, יפרסם באתר האינטרנט של רשות המסים את הפרטים שלהלן, בדרך שתבטיח שקיפות לגבי הפעלת שיקול דעתו בקבלת ההחלטה להטיל עיצום כספי:
- (1) דבר הטלת העיצום הכספי;

סכום מעודכן של העיצום הכספי

המועד לתשלום עיצום כספי

הפרשי הצמדה וריבית

גבייה

עיצום כספי בשל הפרה לפי חוק זה ולפי חוק אחר

ערעור

פרסום

- (2) מהות ההפרה שבשלה הוטל העיצום הכספי ונסיבות ההפרה;
- (3) סכום העיצום הכספי שהוטל;
- (4) אם הופחת העיצום הכספי – הנסיבות שבשלהן הופחת סכום העיצום ושיעור ההפחתה;
- (5) פרטים נוספים שקבע שר האוצר, בהסכמת שר המשפטים, אם קבע.

(ב) הוגש ערעור לפי סעיף 124א, יפרסם המנהל את דבר הגשת הערעור ואת תוצאותיו.

(ג) על אף האמור בסעיף זה, לא יפרסם המנהל פרטים שהם בגדר מידע שרשות ציבורית מנועה מלמסור לפי סעיף 9(א) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998⁹, וכן רשאי הוא שלא לפרסם פרטים לפי סעיף זה, שהם בגדר מידע שרשות ציבורית אינה חייבת למסור לפי סעיף 9(ב) לחוק האמור.

124טו. (א) תשלום עיצום כספי לפי פרק זה לא יגרע מאחריותו הפלילית של אדם בשל הפרת הוראה מההוראות לפי חוק זה, המנויות בסעיף 124א, המהווה עבירה.

(ב) שלח המנהל למפר הודעה על כוונת חיוב בשל הפרה המהווה עבירה כאמור בסעיף קטן (א), לא יוגש נגדו כתב אישום בשל אותה הפרה, אלא אם כן התגלו עובדות חדשות המצדיקות זאת.

(ג) הוגש נגד אדם כתב אישום בשל הפרה המהווה עבירה כאמור בסעיף קטן (א), לא ינקוט נגדו המנהל הליכים לפי פרק זה בשל אותה הפרה, ואם הוגש כתב אישום בנסיבות האמורות בסעיף קטן (ב) לאחר שהמפר שילם עיצום כספי – יוחזר לו הסכום, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלום הסכום עד יום החזרתו⁹;

(15) בסעיף 142, אחרי סעיף קטן (1א), יבוא:

"(2א) מי שנתמנה או שניתנו לו סמכויות לפי הוראות חוק זה, או מי שמועסק בביצועו של חוק זה, לא יידרש להראות לבית משפט כל דוח, תעודה או שומה, או לגלות לבית המשפט או להודיע לו, כל דבר שהגיע לידיעתו אגב מילוי תפקידו לפי החוק, אלא אם כן נדרש בהליך כאמור בסעיף קטן (א)(2).";

ד ב ר י ה ס ב ר

המידע חל גם כלפי בית המשפט – סעיף 232 לפקודה, וכי האיסור גובר על כל הוראת דין אחרת, אלא אם כן נקבע אחרת במפורש בפקודת מס הכנסה – סעיף 235 לפקודה. על אף שבחוק מס ערך מוסף ובפקודת המכס לא נקבעו הוראות אלה באופן מפורש, הן מיושמות כפועל יוצא של האיסור הגורף אשר נקבע בסעיף 142 לחוק מס ערך מוסף. כדי ליצור אחידות בין תחומי המס השונים, שתכליתם במקרה זה משותפת, מוצע לכלול גם בחוק מס

לנוסח הוראות מקבילות המעוגנות בחקיקה עדכנית לעניין הטלת עיצום כספי.

לפסקאות (15) ו-(16)

סעיף 142 לחוק קובע איסור גורף על גילוי מידע החל על מי שקיבל את המידע אגב ביצוע החוק. הוראה זו חלה, כלשונה, גם על המכס, כפי שנקבע בסעיף 231 לפקודת המכס. בפקודת מס הכנסה קיימות הוראות מקבילות הקובעות, בין השאר, באופן מפורט, כי האיסור על גילוי

⁹ ס"ח התשנ"ח, עמ' 226.

(16) אחרי סעיף 142 יבוא:

142 א.א. (א) הוראה בדין המחייבת למסור ידיעות לגבי אדם אחר, למעט הוראה כאמור על פי פקודת הסטטיסטיקה [נוסח חדש], התשל"ב-1972¹⁰, לא תחול על מי שממלא תפקיד רשמי בביצועו של חוק זה או המועסק בביצועו, מלבד אם נאמר במפורש אחרת בחוק זה.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), ניתן צו לפי סעיף 60א לפקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], התש"ם-1980¹¹, מותר לגלות לכונס הרשמי או לבית המשפט כמשמעותם בפקודה האמורה דוחות, מידע או מסמכים המפורטים בסעיף האמור ובהתאם לקבוע בו¹²;

(17) בסעיף 146, אחרי "הוצאות" יבוא "סעדים זמניים, ערובה".

פרק ג': בלו

3. בחוק הבלו על דלק, התשי"ח-1958¹² –

(1) אחרי סעיף 7 יבוא:

"גביית חוב מצד 7א. (א) בסעיף זה – שלישי

"בעל שליטה" – כהגדרתו בסעיף 119א לפקודת מס הכנסה;

"קרוב" – כהגדרתו בסעיף 88 לפקודת מס הכנסה;

"יחסים מיוחדים" – יחסים כאמור בפסקאות (1) עד (3) להגדרה "יחסים מיוחדים" שבסעיף 129 לפקודת המכס¹³, החלים בין צדדים להעברה כאמור בסעיף זה, ואולם לעניין פסקה (2) להגדרה האמורה, לא יראו בעל מניות מיעוט בחברה כשולט באחר רק בשל כך שיש לו זכות וטו בחברה שמטרתה להגן על זכויותיו כמיעוט בחברה;

"נכס" – לרבות זכויות בתאגיד, ניירות ערך, מסמכים סחירים וזכויות בהם;

"שווי נכס" – המחיר שהיה מתקבל במכירתו ממוכר מרצון לקונה מרצון.

ד ב ר י ה ס ב ר

דלק, התשי"ח-1958 (להלן – חוק הבלו), בסעיף 7א המוצע, הוראות דומות לאלה הקיימות בסעיף 119א לפקודה ובסעיף 106 לחוק מס ערך מוסף, כנוסחם המוצע בסעיפים (4) ו-9 להצעה זו (ראו דברי הסבר לסעיפים האמורים).

ערך מוסף ובפקודת המכס הוראות בדומה לאלה שבפקודת מס הכנסה, בשינויים המחויבים.

סעיף 3 לפסקה (1)

כדי לייעל את גביית הבלו ולמנוע התחמקות מתשלום מס והברחת נכסים, מוצע לקבוע בחוק הבלו על

¹⁰ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 24, עמ' 500.

¹¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 34, עמ' 639.

¹² ס"ח התשי"ח, עמ' 160; התשס"ח, עמ' 232.

¹³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 3, עמ' 39.

(ב) היה לחייב בבלו חוב סופי והוא העביר את נכסיו בלא תמורה, או שהעביר למי שיש לו עמו יחסים מיוחדים בלא תמורה או בתמורה חלקית, בלי שנתרו לו אמצעים בישראל לסילוק החוב (בסעיף זה – המעביר), ניתן לגבות את החוב הסופי –

(1) אם המעביר הוא חבר בני אדם – ממי שקיבל את הנכסים מאותו חבר בני אדם בנסיבות האמורות;

(2) אם המעביר הוא יחיד – ממי שקיבל את הנכסים מאותו יחיד בנסיבות האמורות, כל עוד לא חלפו שלוש שנים ואם מי שקיבל את הנכסים הוא בן זוגו של היחיד – חמש שנים, מתום השנה שבה הועברו הנכסים כאמור או מתום השנה שבה היה החוב לסופי, לפי המאוחר.

(ג) (1) היה לחבר בני אדם חוב סופי והוא העביר את פעילותו למי שהוא, במישרין או בעקיפין, בעל שליטה בו, או לחבר בני אדם אחר שיש בו, במישרין או בעקיפין, אותם בעלי שליטה או קרוביהם (בסעיף זה – החבר האחר), בלא תמורה או בתמורה חלקית, בלי שנתרו לו אמצעים בישראל לסילוק החוב האמור, ניתן לגבות את החוב שהחבר חייב בו מבעל השליטה או מהחבר האחר, לפי העניין.

(2) היה ליחיד חוב מס סופי והוא העביר את פעילותו בלא תמורה או בתמורה חלקית לקרובו או לחברה שהוא בעל שליטה בה, בלי שנתרו לו אמצעים בישראל לסילוק החוב האמור, ניתן לגבות את חוב המס שהוא חייב בו ממי שקיבל את הפעילות בנסיבות כאמור, כל עוד לא עברו שלוש שנים, ואם מי שקיבל את הפעילות הוא בן זוגו של היחיד – חמש שנים, מתום שנת המס שבה היה חוב המס לסופי, או שבה הועברה הפעילות, לפי המאוחר.

(ד) בלי לגרוע מהוראות סעיפים קטנים (ב)(1) או (ג)(1), היה לחבר בני אדם חוב סופי והוא התפרק או הפסיק את פעילותו בלי ששילם את החוב האמור, יראו את הנכסים שהיו לחבר כאילו הועברו לבעלי השליטה בו בלא תמורה, וניתן לגבות מהם את החוב, אלא אם כן הוכח אחרת להנחת דעתו של המנהל.

ד ב ר י ה ס ב ר

להוראות סעיפים 26(א)(1), (2), (3), (4) או (1א) המוצעים בסעיף 3(7) לחוק זה, ובלבד שבעל התפקיד באותו חבר בני אדם, הורשע בפסק דין חלוט.

נוסף על כך, ואף זאת כדי לייעל את הליכי הגבייה, מוצע לקבוע בחוק הבלו, בסעיף 7ב המוצע, סעיף דומה לסעיף 106 לחוק מס ערך מוסף, שלפיו רשאי המנהל לחייב בבלו בעל תפקיד בחבר בני אדם אשר פעל בניגוד

(ה) לא יגבו ממי שקיבל את הנכסים או הפעילות לפי סעיפים קטנים (ב), (ג) או (ד) יותר משווי הנכסים או הפעילות שקיבל בלא תמורה או מההפרש שבין התמורה החלקית ששילם לבין שווי הנכסים או הפעילות, ואם שילם מס בקשר להעברת הנכסים או הפעילות כאמור – לא יותר מהשווי או מההפרש כאמור, פחות סכום המס ששילם, ואולם אם הועברה פעילות של חבר בני אדם אל חבר בני אדם אחר כאמור בסעיף קטן (ג)(1) וסבר המנהל כי אחת ממטרותיה העיקריות של ההעברה היא הימנעות מתשלום מס, רשאי המנהל לראות בחבר האחר כחליפו של החבר המעביה, ולחייבו בכל חוב המס של החבר המעביה.

(ו) על גביית חוב ממי שקיבל נכס כאמור בסעיף זה (בסעיף זה – הנעבר), תחול פקודת המסים (גבייה).

(ז) החליט המנהל לפעול לפי סעיף זה, יודיע על כך למעביר ולנעבר וייתן להם הזדמנות להביא את טענותיהם.

(ח) על החלטת המנהל לפי סעיף זה, ניתן לערער לפני בית משפט השלום בתוך 30 ימים מיום מסירת ההחלטה; הוגשו נגד המעביר או הנעבר בקשת פירוק או בקשה לצו כינוס נכסים, ידון בערעור בית המשפט שאליו הוגשה הבקשה, לפי העניין.

(ט) הועבר נכס כאמור בסעיף זה ותמורת ההעברה סולקה התחייבות או הועברה התחייבות, רשאי בית המשפט להצהיר, לבקשת המנהל, כי סילוק ההתחייבות או העברתה, לפי העניין, אינו מהווה תמורה.

(א) עשה חבר בני אדם מעשה מהמפורטים בסעיף 26(א)(1), (2), (3), (4) או (א1), והוא חויב בשל כך בבלו או כפל בלו, והערעור על חויב הבלו או כפל הבלו נדחה על ידי בית המשפט, רשאי המנהל לקבוע כי בעל תפקיד בחבר בני האדם (בסעיף זה – בעל תפקיד) יהיה גם הוא חייב בתשלום הבלו או כפל הבלו, לפי העניין, ובלבד שהורשע בפסק דין חלוט.

גביית חובות
בנסיבות מיוחדות

(ב) קבע המנהל כי על בעל תפקיד לשלם את הבלו או כפל הבלו, לפי העניין, לפי הוראות סעיף קטן (א), ישלם אותו בעל התפקיד בתוך 30 ימים מיום המצאת ההודעה על החיוב בהם.

(ג) בסעיף זה, "בעל תפקיד" – מי שבעת ביצוע מעשה כאמור בסעיף קטן (א) היה מנהל פעיל, שותף או בעל שליטה בהגדרתו בסעיף 119א לפקודת מס הכנסה, באותו חבר בני אדם.

17. (א) היתה למנהל סיבה לחשוש כי הבלו לא ישולם משום שיש בדעתו של חייב בבלו לצאת מישראל, או מחמת סיבה אחרת, רשאי הוא לדרוש בהודעה בכתב שהחייב בבלו ייתן מיד ערובה, כדי הנחת דעתו של המנהל, לתשלום הבלו, לרבות הפרשי הצמדה וריבית.

(ב) נדרש חייב בבלו לשלם את הבלו המגיע ממנו או לתת ערובה לתשלומו או להגיש דוח שנדרש להגישו, ולא עשה כן, רשאי בית משפט השלום במקום מושבו או במקום עסקו של החייב, על פי בקשת המנהל, לתת צו, אף שלא בפניו, על עיכוב יציאתו מהארץ ועל עיקול רכושו, עד למילוי תנאים שקבע.

(ג) היה החייב בבלו חברת מעטים כמשמעותה בסעיף 76 לפקודת מס הכנסה, רשאי בית המשפט להורות לפי הוראות סעיף קטן (ב) על עיכוב יציאתו מהארץ של כל מנהל פעיל בחברה או מנהל עסקים או חבר המחזיק מניות המזכות אותו ב-25% לפחות מכוח ההצבעה בה או ב-25% לפחות מהונה במקרה של פירוק.

(ד) נדרש חייב בבלו שהוא חבר בני אדם לשלם את המס המגיע ממנו, והיה למנהל חשד סביר כי הבלו לא ישולם, רשאי בית המשפט כאמור בסעיף קטן (ב), על פי בקשת המנהל, לתת צו לעיכוב יציאתו מהארץ של מנהל פעיל, יושב ראש הדירקטוריון או מנהל עסקים, באותו חבר בני אדם, לשם חקירתו או לשם פעולות הדרושות להבטחת תשלום המס, ובלבד ששוכנע בית המשפט כי יציאתו מהארץ עלולה לסכל חקירה או פעולות כאמור וכי לא ניתן להטיל ערובה מתאימה להבטחת קיומו¹⁴;

(2) בסעיף 9, אחרי סעיף קטן (ה) יבוא:

"(ו) היה אדם חייב בהגשת דוח לפי פרק י"א לחוק מס ערך מוסף, או לפי סימן ו' בפרק כ"ז לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009¹⁴, קודם למועד ההישבון לפי סעיף זה, ולא הגישו עד למועד האמור, רשאי המנהל לעכב את ההישבון לתקופה שלא תעלה על 90 ימים מיום שיוגש הדוח האמור";

ד ב ר י ה ס ב ר

המאפשרים הגשת דוח למס ערך מוסף, מוצע לקבוע, בדומה לקבוע בסעיף 159 לפקודת מס הכנסה, כי לא יינתן הישבון בשל הבלו אם לא הוגש דוח לפי פרק י"א לחוק מס ערך מוסף או לפי סימן ו' לפרק כ"ז לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התוכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009, קודם למועד בקשת ההישבון, וזאת לתקופה של עד 90 ימים לאחר הגשת הדוח. יובהר כי אין בעיכוב ההישבון כדי למנוע את הגשת הדוח התקופתי ותשלום מס ערך מוסף הנובע ממנו, תוך ניכוי מס התשלום מתשלום המס כאמור.

בסעיף 7 המוצע, מוצע לתת למנהל סמכות עיכוב יציאה מהארץ וסמכות עיקול רכוש לחייב בבלו המנסה להשתמש מתשלום המס, בדומה לסמכות הקבועה בסעיף 194 לפקודת מס הכנסה, ובסעיפים 111 ו-115 לחוק מס ערך מוסף.

לפסקה (2)

מכיוון שהתשומות המהוות בסיס להחזר בלו הן גם הבסיס לחישוב מס ערך מוסף, ועל כן עוסק המגיש דוח לצורך הישבון בלו מחזיק בידיו את כל הנתונים

¹⁴ ס"ח התשס"ט, עמ' 157.

(3) בסעיף 19, הסיפה החל במילים "ובלבד שמי שמחזיק" – תימחק;

(4) אחרי סעיף 23 יבוא:

"חובת סודיות 23ב. (א) לא יגלה אדם ידיעה שהגיעה אליו אגב ביצוע חוק זה, אלא אם כן –

(1) שר האוצר התיר לגלותה;

(2) הוא נדרש לגלותה בהליך משפטי לפי חוק זה או חוק מסים כמשמעותו בחוק לתיקון דיני מסים (חילופי ידיעות בין רשויות המס), התשכ"ז-1967¹⁵;

(3) המידע הוא כמפורט בסעיף 384א לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995¹⁶, או בתקנות לפיו, ובלבד שמידע כאמור יימסר למוסד לביטוח לאומי ושמידע זה נדרש לתכליות האמורות באותו סעיף, ובמידה שנדרש.

(ב) לענין סעיף קטן (א)(1), רשאי שר האוצר לתת גם היתר לגילוי מידע לסוגיו, ובלבד שהיתר כאמור יינתן לבעלי תפקידים שצוינו בו לצורך מילוי תפקידם כדין, ובהחלטה מנומקת.

(ג) מי שנתמנה או שניתנו לו סמכויות לפי הוראות חוק זה, או מי שמועסק בביצועו של חוק זה, לא יידרש להראות לבית משפט כל דוח, תעודה או שומה, או לגלות לבית המשפט או להודיע לו, כל דבר שהגיע לידיעתו אגב מילוי תפקידו לפי החוק, אלא במידה שנדרש בהליך כאמור בסעיף קטן (א)(2).

(ד) הגיעה לאדם ידיעה לפי סעיף קטן (א), יראהו כמי שקיבל אותה אגב ביצוע חוק זה.

(ה) גילה אדם שלא כדין ידיעה שהגיעה אליו אגב ביצועו של חוק זה, דינו – מאסר שנה.

23ג. (א) הוראה בדין המחייבת למסור ידיעות לגבי אדם אחר, למעט הוראה כאמור לפי פקודת הסטטיסטיקה [נוסח חדש],

התשל"ב-1972¹⁷, לא תחול על מי שממלא תפקיד רשמי בביצוע החוק או המועסק בביצועו, אלא אם כן נאמר כך במפורש בחוק זה.

סייג לחובת מסירת ידיעות

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (3)

שהבלו על אותו דלק לא שולם, כולו או מקצתו". במסגרת התיקון מוצע להתאים את סעיף העונשין (סעיף 26א) לחוק הבלו לחקיקת מס מודרנית ולהסדיר פטור זה במסגרת סעיף 26א(8) המוצע בסעיף 7(ד) להצעה זו.

לפסקה (4)

בחוק הבלו לא נקבעה חובת סודיות, כפי שנעשה בכל שאר חוקי המס בישראל. כדי לתקן מצב זה, מוצע לקבוע,

סעיף 19 לחוק הבלו אוסר על החזקת דלק או על העברת דלק אלא אם כן שולם הבלו, נדחה התשלום או ניתן פטור. הסיפה לסעיף קובעת פטור מאחריות פלילית "ובלבד שמי שמחזיק דלק לשימוש האישי ורכש אותו מידי אדם המורשה למכור דלק, לא ייאשם בעבירה על סעיף זה אם לא ידע ולא היה צריך לדעת בניסבות המקרה,

¹⁵ ס"ח התשכ"ז, עמ' 136.

¹⁶ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

¹⁷ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 24, עמ' 500.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), ניתן צו לפי סעיף 60א לפקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], התש"ם-1980¹⁸, מותר לגלות לכונס הרשמי או לבית המשפט כמשמעותם בפקודה האמורה דוחות, מידע או מסמכים המפורטים בסעיף האמור ובהתאם לקבוע בו";

(5) בסעיף 25א, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) היה למנהל יסוד סביר להניח כי אדם ייצר דלק או הפעיל אתר אחסון בלי שקיבל רישיון לכך מאת המנהל, בניגוד להוראות סעיף 15, רשאי הוא להטיל עליו עיצום כספי בשיעור כפל הבלו המוטל על הדלק שיוצר או אוחסן כאמור, או 25,000 שקלים חדשים, לפי הגבוה מביניהם.

(ב) היה למנהל יסוד סביר להניח כי אדם הגיש למנהל בקשה לפטור מבלו או להישבון בלו המכילה פרט שאינו נכון, או אינו מדויק, בלי הצדק סביר, או שהיתה הבקשה נסמכת על פרט כאמור, רשאי המנהל להטיל עיצום כספי על מגיש הבקשה לפטור או להישבון, לפי העניין, בשיעור כפל הבלו המוטל על הדלק שלגביו בוצעה ההפרה";

(6) אחרי סעיף 25ד יבוא:

"פרסום 1.725. (א) הטיל המנהל עיצום כספי לפי סעיפים 25א עד

25ד, יפרסם באתר האינטרנט של רשות המסים את הפרטים שלהלן, בדרך שתבטיח שקיפות לגבי הפעלת שיקול דעתו בקבלת ההחלטה להטיל עיצום כספי:

(1) דבר הטלת העיצום הכספי;

(2) מהות ההפרה שבשלה הוטל העיצום הכספי ונסיבות ההפרה;

(3) סכום העיצום הכספי שהוטל;

(4) אם הופחת העיצום הכספי – הנסיבות שבשלהן הופחת סכום העיצום ושיעורי ההפחתה;

(5) פרטים נוספים שקבע שר האוצר, בהסכמת שר המשפטים, אם קבע.

(ב) הוגש ערעור לפי סעיף 25ד, יפרסם המנהל את דבר הגשת הערעור ואת תוצאותיו.

ד ב ר י ה ס ב ר

רישיון בלו ועל הגשת בקשה לפטור מבלו או להישבון בלו המכילה פרט שאינו נכון או אינו מדויק, בלי הצדק סביר, או בקשה הנסמכת על פרט כאמור.

(לפסקה 6)

כדי להביא לשקיפות בהפעלת מנגנון העיצום הכספי בחוק מוצע לקבוע פרטים שיפורסמו בציבור בעניין זה.

בסעיף 23ב המוצע, סעיף חובת סודיות במתכונת דומה לסעיף 142 לחוק מס ערך מוסף, וכן מוצע להוסיף לחוק את סעיף 23ג לעניין סייג לחובת מסירת הודעות, בדומה לסעיף 235 לפקודת מס הכנסה.

(לפסקה 5)

כדי לשפר את יכולת האכיפה וההרתעה של רשות המסים מוצע לקבוע עיצומים כספיים על ייצור דלק בלא

¹⁸ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 34, עמ' 639.

(ג) על אף האמור בסעיף זה, לא יפרסם המנהל פרטים שהם בגדר מידע שרשות ציבורית מנועה מלמסור לפי סעיף 9(א) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998¹⁹, וכן רשאי הוא שלא לפרסם פרטים לפי סעיף זה, שהם בגדר מידע שרשות ציבורית אינה חייבת למסור לפי סעיף 9(ב) לחוק האמור;

(7) בסעיף 26 –

(א) במקום סעיפים קטנים (א) ו-(א1) יבוא:

"(א) אדם שהפר הוראה מההוראות המפורטות להלן, דינו – מאסר שנה או קנס לפי סעיף 61(א)(2) לחוק העונשין או כפל בלו, לפי הגבוה:

- (1) ייצר דלק או הפעיל אתר אחסון בלא רישיון בתוקף מאת המנהל או בניגוד לתנאיו, לפי סעיף 15, או פעל כאמור במקום שהמנהל לא אישר לפי סעיף 16;
- (2) השתמש בדלק שניתן עליו פטור, החזר או הישבון, או העבירו לאדם אחר שלא למטרה שלשמה ניתן הפטור, החזר או ההישבון, בניגוד לסעיף 11 או 11א, לפי העניין;
- (3) מסר ידיעה לא נכונה או לא מדויקת למנהל בלי הסבר סביר או שמסר דוח או מסמך אחר הכוללים ידיעה כאמור;
- (4) לא הגיש במועד דוח שיש להגישו לפי חוק זה;
- (5) סירב או נמנע למסור ידיעה, מסמך או פנקס שהוא היה חייב למסרם, לאחר שנדרש לעשות כן;
- (6) הפריע לאדם שהוסמך לפי סעיף 23 לבצע את סמכויותיו כאמור באותו סעיף או מנע זאת ממנו;

ד ב ר י ה ס ב ר

לפקסה (7)

על ביצוע המעשים שלהלן מוצע להטיל עונש מאסר של שנה:

- (1) ייצור דלק או הפעלת אתר אחסון בלא רישיון בתוקף מאת המנהל או במקום שהמנהל לא אישר;
- (2) שימוש בדלק שניתן עליו פטור, החזר או הישבון, או העברתו לאדם אחר שלא למטרה שלה ניתן הפטור, החזר או ההישבון;
- (3) מסירת ידיעה לא נכונה או לא מדויקת למנהל בלי הסבר סביר או מסירת דוח או מסמך אחר הכוללים ידיעה כאמור;
- (4) אי-הגשת דוח במועד;
- (5) סירוב או הימנעות מלמסור ידיעה, מסמך או פנקס שיש חובה למסרם, לאחר דרישה;
- (6) הפרעה לאדם שהוסמך לביצוע החוק לפי סעיף 23 בהפעלת סמכויותיו;

הוראת העונשין בסעיף 26 לחוק הבלו קובעת שנתיים מאסר או קנס על כל הפרה של הוראה מההוראות החוק. הוראת הסעיף כללית ומיושנת ודורשת התאמה לחקיקת מס מודרנית המייצרת הרעה. לאור האמור, מוצע להחליף את סעיפים קטנים (א) ו-(א1) של סעיף 26 האמור, שלשונם:

"(א) מי שעבר על הוראה מההוראות חוק זה, או שמסר למנהל או למי שהוסמך על ידיו או לפקיד בלו ידיעה או הצהרה בלתי נכונה, או הטעה אותם בפרט מסויים העלול לפגוע במילוי תפקידם, דינו – מאסר שנתיים, או קנס 5000 לירות, או פי שלושה מן הבלו החל על הדלק שבו נעברה העבירה, הכל לפי הסכום הגדול יותר.

(א1) מכר אדם דלק חב סימון שלא למטרות שנקבעו בצו לפי סעיף 2ב, דינו – מאסר 5 שנים או כפל הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין."

במקום סעיפים אלה מוצע לקבוע מדרג בסעיפי העבירה במתכונת המקבילה לסעיף 117 לחוק מס ערך מוסף.

¹⁹ ס"ח התשנ"ח, עמ' 226.

- (7) הוציא דלק ממקום ייצור או אתר אחסון בלי אישור המנהל כי הבלו שולם או נדחה, בניגוד להוראות סעיף 18;
- (8) החזיק דלק חב בלו, שלא שולם עליו בלו, או העביר דלק כאמור לאדם אחר בניגוד להוראות סעיף 19; ואולם לא יישא באחריות לפי סעיף 19 אם לא ידע ולא היה צריך לדעת בנסיבות המקרה כי הבלו על הדלק לא שולם, כולו או מקצתו.
- (א1) אדם שעשה מעשה מן המעשים המפורטים להלן במטרה להתחמק או להשתמש מתשלום בלו או במטרה להביא לכך שאדם אחר יתחמק מתשלום בלו, דינו – מאסר חמש שנים או כפל הקנס הקבוע בסעיף 61(א)4 לחוק העונשין או פי שלושה מן הבלו החל על הדלק שבו נעברה העבירה, לפי הגבוה:
- (1) ייצר דלק או הפעיל אתר אחסון בלא רישיון בתוקף מאת המנהל או בניגוד לתנאיו, לפי סעיף 15, או פעל כאמור במקום שהמנהל לא אישר לפי סעיף 16;
- (2) השתמש בדלק שניתן עליו פטור, החזר או הישבון, או העבירו לאדם אחר שלא למטרה שלשמה ניתן הפטור ההחזר או ההישבון, בניגוד לסעיפים 11 או 11א, לפי העניין;
- (3) מסר ידיעה כוזבת או מסר דוח או מסמך אחר הכוללים ידיעה כאמור;
- (4) הוציא דלק ממקום ייצור או אתר אחסון בלי ששילם בלו שהיה חייב במועד שנקבע, בניגוד לסעיף 4;
- (5) הוציא דלק ממקום ייצור או אתר אחסון בלי אישור המנהל כי הבלו שולם או נדחה, בניגוד להוראות סעיף 18;
- (6) החזיק דלק חב בלו שלא שולם עליו בלו או העביר דלק כאמור לאדם אחר, בניגוד להוראות סעיף 19;
- (7) השתמש במרמה או תחבולה;
- (8) מכר דלק חב סימון שלא למטרות שנקבעו בצו לפי סעיף 2(ב);

ד ב ר י ה ס ב ר

- (7) הוצאת דלק ממקום ייצור או אתר אחסון שבו מוחזק דלק חב בלו, בלא אישור המנהל כי הבלו שולם או נדחה;
- (8) החזקת דלק חב בלו, שלא שולם עליו בלו או העברתו לאדם אחר בניגוד להוראות סעיף 19; למעט אם המחזיק לא ידע ולא היה צריך לדעת בנסיבות המקרה כי הבלו על הדלק לא שולם כולו או מקצתו.
- על ביצוע המעשים האלה במטרה להתחמק או להשתמש מתשלום בלו או במטרה להביא לכך שאדם אחר יתחמק מתשלום בלו, מוצע להטיל עונש מאסר של חמש שנים;
- (1) ייצור דלק או הפעלת אתר אחסון בלא רישיון בתוקף מאת המנהל או במקום שהמנהל לא אישר;
- (2) שימוש בדלק שניתן עליו פטור, החזר או הישבון, או העברתו לאדם אחר שלא למטרה שלה ניתן הפטור, החזר או ההישבון;
- (3) מסירת ידיעה כוזבת או מסירת דוח או מסמך אחר הכוללים ידיעה כאמור;
- (4) הוצאת דלק ממקום ייצור או אתר אחסון בו מוחזק דלק חב בלו בלא תשלום הבלו במועד שנקבע;
- (5) הוצאת דלק ממקום ייצור או אתר אחסון בו מוחזק דלק חב בלו, בלא אישור המנהל כי הבלו שולם או נדחה;
- (6) החזקת דלק חב בלו, שלא שולם עליו בלו או העברתו לאדם אחר בניגוד להוראות סעיף 19;
- (7) שימוש במרמה או תחבולה;
- (8) מכירת דלק חב סימון שלא למטרות שנקבעו בצו לפי סעיף 2(ב) (הוראה המופיעה היום בסעיף 26(א)1 לחוק הבלו).
- כמו כן מוצע לקבוע עונש מאסר של שבע שנים על ביצוע עבירה של התחמקות מתשלום מס בסכום העולה על כפל הסכום הקבוע בקנס בסעיף 61(א)4 לחוק העונשין.

(ב) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"ג) נעברה עבירה לפי סעיף קטן (א1) והמעשה הביא להתחמקות או להשתמטות מתשלום מס בסכום העולה על כפל הסכום הקבוע כקנס בסעיף 61(א)4 לחוק העונשין, דינו של העושה – מאסר שבע שנים או קנס פי חמישה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)4 לחוק העונשין."

פרק ד': חוקים נוספים

תיקון פקודת
המכס

4. בפקודת המכס²⁰ –

(1) בפרק הרביעי, בכותרת סימן ג', במקום "תסקיר" יבוא "מצהר";

(2) במקום סעיפים 53 ו-54 יבוא:

"הגשת מצהר 53. (א) בסעיף זה, "מצהר" – פירוט המאפיינים של כלל המטענים המובלים בכלי ההובלה, לרבות מטענים אשר יעדם הסופי אינו בישראל ולרבות מכולות ריקות.
(ב) הובלו טובין לישראל בדרך הים, האוויר או היבשה באמצעות כלי הובלה, תחול חובה להגיש מצהר למכס, כמפורט להלן:

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 4 לפסקאות (1), (2) ו-(3)

הנחיתה בישראל או בעת ההמראה לישראל, לפי המאוחר, ולגבי מטען המועבר בדרך היבשה יוגש מצהר על ידי סוכן אנייה יום לפני הגעת המטען לישראל. לגבי מטען המובל בדרך הים יוגש המצהר לא יאוחר מ-24 שעות לפני הגעת האנייה לישראל, או בעת יציאת האנייה לישראל, לפי המאוחר. המצהר ומבנהו יהיו כפי שיוורה המנהל והוא יוגש בדרך אלקטרונית, כפי שיוורה המנהל.

חובת קברניט אנייה המגיעה לישראל להשיב על שאלות ולהגיש תעודות, מוסדרת כיום בסעיף 53 לפקודת המכס ובתיקון המוצע מופיעה בסעיף קטן (ה).

אם התגלתה טעות בגופו של מצהר ששודר מוביל מטען למכס, ישדר המוביל מצהר מתוקן, בכפוף לתשלום אגרה אשר תיקבע בתקנות. ההוראות החדשות יבואו במקום סעיפים 53 ו-54, אשר הסדירו עד כה את חובת הגשת המצהרים.

כמו כן מוצע לבטל חלק מהוראות סעיף 67 לפקודת המכס, הקובעות חובת הצהרה על טובין המובלים שלא בדרך הים.

להלן נוסח הסעיפים שמוצע להחליפם וכן נוסח סעיף 67 האמור שמוצע למחוק חלק מהוראותיו:

"תסקיר על מטען האנייה"

53. (א) אנייה שבאה מחוץ לארץ חייב הקברניט או עובד אנייה אחראי שהקברניט מילא ידו או בעל האנייה –

(1) להגיש עד עשרים וארבע שעות לפני בואה של אנייה לנמל, תסקיר על האנייה ועל מטענה על ידי מסירת מצהר-כניסה לגובה המכס על הטובין הנמצאים בה;

מצהר הוא מסר המשודר למכס, שבאמצעותו מעבירים מובילי מטענים הנכנסים בשערי ישראל נתונים שונים על אודות הטובין המובלים. שידור המצהרים מהווה חלק משמעותי ממערך האכיפה של המכס. במצב הקיים היום, רק אחוז קטן מן המשלוחים עובר בדיקה פיזית, בהתאם למערכת ניהול סיכונים אשר מפעיל המכס. הצלבת נתונים ממוחשבת בין נתוני מצהר לבין נתוני רשומון הייבוא משפרת את היכולת לאתר במהירות ניסיונות לביצוע עבירות מכס בטובין מיובאים, לרבות במשלוחים אשר לא נבדקים באופן פיזי לפני שחרורם מפיקוח המכס. לאור ההתפתחויות בתחום הסחר הבין-לאומי וכחלק מהיערכות רשות המסים לפעולת מערכת סחר-חוץ חדשה, תוך ערכון ושכלול המערכת הממוחשבת וצמצום השימוש בנייר, מוצע לקבוע בפקודת המכס הוראות להסדרת נושא הגשת המצהרים.

הגשת מצהר בעבור מטען המובל בדרך הים נעשית גם כיום בהתאם לסעיפים 53 ו-54 לפקודת המכס. עם זאת, חסרות הוראות שיפרטו את תוכנו של מצהר אופן הגשתו ושינויו במקרה של טעות שנפלה בו, ומוצע לקבוע הוראות כאמור.

כמו כן מוצע לקבוע לראשונה חובת הגשת מצהר בשל מטען המועבר בדרך האוויר ומטען המועבר בדרך היבשה, אשר מוסדרים באופן חלקי בסעיף 67 לפקודת המכס. כיום מועברים בפועל חלק מהנתונים על אודות מטענים המועברים דרך האוויר לפני הגשת הרשומון, ואולם מדובר בנתונים חלקיים בלבד, בלא הסדר ממצה בפקודת המכס. מוצע לקבוע כי לגבי מטען המועבר בדרך האוויר יוגש מצהר על ידי חברת התעופה 4 שעות לפני

²⁰ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 3, עמ' 39; ס"ח התשס"ח, עמ' 348.

(1) הובל המטען לישראל בדרך הים – יגיש סוכן אנייה את המצהר, לא יאוחר מ-24 שעות לפני הגעת האנייה לישראל, או בעת יציאת האנייה לישראל, לפי המאוחר;

(2) הובל המטען לישראל דרך האוויר – תגיש חברת התעופה המובילה את המטען את המצהר לא יאוחר מארבע שעות לפני נחיתת המטוס בישראל, או בעת ההמראה לישראל – לפי המאוחר;

(3) הובל מטען לישראל דרך היבשה – יגיש סוכן המכס של היבואן את המצהר יום אחד לפני הגעתו לישראל.

(ג) תוכן המצהר ומבנהו יהיו כפי שיוורה המנהל.

(ד) מצהר יוגש בדרך אלקטרונית, כפי שיוורה המנהל.

(ה) אנייה שבאה מחוץ לארץ, חייב הקברניט או עובד-אנייה אחראי שהקברניט מילא ידו או בעל האנייה –

(1) להשיב על שאלות בדבר האנייה, מטענה, צוות ועובדיה, נוסעיה, צידתה ומסעה;

(2) להגיש כל תעודה שתידרש בעניין האנייה ומטענה.

תיקון טעות במצהר 54. התגלתה טעות במצהר שהוגש, רשאי המנהל להתיר הגשת מצהר מתוקן; על הגשת מצהר מתוקן תשולם אגרה שסכומה ייקבע בתקנות”;

(3) בסעיף 67, הקטע החל במילים “מיד לאחר שהגיעו” עד המילים “וחייב הוא” – יימחק;

(4) בסעיף 132(א), אחרי “בעד הטובין” יבוא “לרבות אחריות ודמי הפצה”;

ד ב ר י ה ס ב ר

שבגבול או למקום הכניסה שהוקצה לכך, למסור לפקיד הממונה על כך תסקיר על כלי ההובלה ועל הטובין על ידי הצהרה, בטופס שנקבע, ובה פרטים על כלי ההובלה ועל הטובין המובלים, וחייב הוא להקל על פקיד-המכס המוסמך לכך את הכניסה אל כלי ההובלה; כן עליו להשיב על כל שאלה ולהגיש כל תעודה בנוגע לטובין אלה.”

(4) לפסקה

סעיף 129 לפקודת המכס מגדיר “טובין מוערכים” כ”הטובין שיש לקבוע את ערכם לצורך מכס”. סעיף 130(1) לפקודה האמורה קובע כי הדרך העיקרית לקביעת ערכם של טובין מוערכים היא “לפי ערך עסקה שבה נרכשו, מחושב לפי הוראות סעיף 132”. סעיף 132 לפקודת המכס פותח במילים “ערך העסקה הוא המחיר ששולם או שיש לשלמו בעד הטובין”. מוצע להבהיר שערך העסקה כולל גם דמי הפצה המשולמים בעבור שיווקם של הטובין המיובאים, ותשלום בעבור מתן אחריות לטובין המיובאים ככל שהיא ניתנת על ידי המוכר או מי מטעמו בתשלום.

(2) להשיב על שאלות בדבר האנייה, מטענה, צוות ועובדיה, נוסעיה, צידתה ומסעה;

(3) להגיש כל תעודה שתידרש בעניין האנייה ומטענה.

(ב) מצהר כניסה בדרך שתיקבע בתקנות.

תיקון מצהר

54. (א) גובה המכס רשאי להתיר לקברניט או לבעל האנייה לתקן טעות גלויה בגופו של מצהר או להשלים כל חסר, שהם, לדעתו של גובה המכס, פרי מקרה או היסח הדעת; התיקון יהיה בהגשת מצהר מתוקן או מצהר מילואים, וגובה המכס רשאי לגבות בעדו את האגרה שנקבעה.

(ב) פרט לאמור בסעיף קטן (א), אין לתקן מצהר יבוא.”

”חובת הצהרה על טובין המובלים שלא בדרך הים

67. בעל טובין שיובאו לא בדרך הים, או המוביל טובין כאלה, חייב, מיד לאחר שהגיעו הטובין לבית המכס

- (5) בסעיף 231א, במקום "108(ב)" יבוא "108", אחרי "135" יבוא "139" ובמקום "142" יבוא "142" ו"142א";
- (6) אחרי סעיף 239 יבוא:

"הקלות בהליכי בידוק לגורמים מאושרים
 239ג. לצורך הקלה על תהליכי סחר החוץ, אבטחת שרשרת האספקה העולמית וחיוזוק אמצעי הביטחון, רשאי המנהל להעניק לגורמים שיאשר הקלות בהליכי בדיקה אשר מבצעת רשות המכס לפי פקודה זו; המנהל יורה על התנאים שלפיהם יינתנו הקלות כאמור לגורמים מאושרים."

5. בחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963²¹ –
- (1) בסעיף 95א(ב)(2), אחרי "שלוש שנים" יבוא "ואם מי שקיבל את הנכסים הוא בן זוגו של היחיד – חמש שנים";
- (2) בסעיף 110א(א), אחרי "הארכת המועד להגשת ערר" יבוא "סעדים זמניים, ערובה".
6. בחוק מס קנייה (טובין ושירותים), התשי"ב-1952²² –
- (1) בסעיף 19ב, אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

תיקון חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה)

תיקון חוק מס קנייה (טובין ושירותים)

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (5)

– חוק מיסוי מקרקעין), ולקבוע בו, כי יהיה ניתן לגבות חוב מס בנסיבות של העברת נכסים, בלא תמורה או בתמורה חלקית, בין בני זוג כל עוד לא עברו חמש שנים מתום שנת המס שבה היה חוב המס הסופי או שבה הועברו הנכסים, לפי המאוחר, וזאת במקום תקופה של שלוש שנים הקבועה כיום.

לעניין זה יצוין כי שאר התיקונים שהוצעו לפקודה ולחוק מס ערך מוסף בעניין זה, שמטרתם לכולל בגדר הסעיף גם העברות מסוגים נוספים ובכך למנוע דרכים נוספות להברחת נכסים, לא נכללו בתיקון לחוק מיסוי מקרקעין, שכן עניין העברת פעילות מחבר בני אדם לחבר בני אדם אחר או לבעל שליטה אינו מתאים לחוק מיסוי מקרקעין ואינו קיים גם כיום בסעיף 95א לחוק האמור.

לפסקה (2)

בדומה לתיקון המוצע לפקודה, ולחוק מס ערך מוסף, בסעיפים 110(9) ו-110(6) להצעה זו, מוצע לתקן את סעיף 110 לחוק מיסוי מקרקעין, ולהסמיך את שר המשפטים לקבוע בתקנות הוראות גם בעניין סעדים זמניים ומתן ערובה בהליך ערר לפני ועדת ערר, כדי להבטיח את תשלום המס כאשר יש חשש שהמס לא ישולם בתום ההליכים.

סעיף 6 בדומה לתיקון שמוצע, בסעיף 15(ג) להצעה זו, בחוק מס ערך מוסף בעניין הוראות חובת הסודיות, מוצע לקבוע כי האיסור על גילוי מידע לפי סעיף 19ב לחוק מס קנייה (טובין ושירותים), התשי"ב-1952, יחול גם כלפי בית המשפט, וכי הוא גובר על כל הוראות דין אחרת, אלא אם כן נקבע אחרת במפורש בחוק האמור. הוראות דומות מופיעות כיום בסעיפים 232 ו-235 לפקודת מס הכנסה.

סעיף 231א לפקודת המכס קובע כי סעיפים שונים בחוק מס ערך מוסף "יחולו, בשינויים המחויבים לפי הענין, לענין מכס לפי פקודה זו". מוצע להוסיף לרשימת הסעיפים האמורים מחוק מס ערך מוסף את אלה: סעיף 108א), המקנה למנהל רשות המסים סמכות כללית לדרוש ידיעות מכל אדם לצורך ביצוע החוק; סעיף 139 הקובע הוראות לעניין עיגול סכומים; וסעיף 142א בעניין סייג לחובת מסירת ידיעות, שמוצע להוסיפו לחוק מס ערך מוסף בסעיף 16(2) להצעת חוק זו.

לפסקה (6)

תכנית "גורם כלכלי מאושר" היא תכנית וולונטרית לאבטחת שרשרת הסחר העולמית. התכנית מבוססת על מסמך מסגרת ה-SAFE של ארגון המכס העולמי שאומצה בשנת 2005 על ידי המכס הישראלי וקבעה סטנדרטים אחידים לאבטחת שרשרת האספקה הבין-לאומית. במסגרת התכנית ניתנות הקלות בהליכי הבידוק במכס לחברות העומדות בקריטריונים של איתנות פיננסית וציות להוראות המכס, ובקריטריונים ביטחוניים. כדי להסדיר בחוק את הפעלת התכנית בישראל מוצע להסמיך את המנהל לתת הקלות לגורמים שיאשרו ולקבוע תנאים למתן אישורים כאמור.

סעיף 5 לפסקה (1)

בדומה לתיקון המוצע לפקודת מס הכנסה ולחוק מס ערך מוסף, בסעיפים 10(4) ו-10(9) להצעה זו, במטרה לצמצם את התופעה של הברחת נכסים בין בני זוג ולהקל על גביית המס במקרים כאמור, מוצע לתקן את סעיף 95א לחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963 (להלן

²¹ ס"ח התשכ"ג, עמ' 156; התשע"ג, עמ' 64.

²² ס"ח התשי"ב, עמ' 344; התשס"ז, עמ' 66.

"(2א) מי שנתמנה או שניתנו לו סמכויות לפי הוראות חוק זה, או מי שמועסק בביצועו של חוק זה, לא יידרש להראות לבית משפט כל דוח, תעודה או שומה, או גלגלות לבית המשפט או להודיע לו, כל דבר שהגיע לידיעתו אגב מילוי תפקידו לפי החוק, אלא במידה שנדרש בהליך כאמור בסעיף קטן (א)2);";

(2) אחרי סעיף 19 יבוא:

"סייג לחובת מסירת 19ג. הוראה בדין המחייבת למסור ידיעות לגבי אדם אחר, למעט הוראה כאמור על פי פקודת הסטטיסטיקה [נוסח חדש], התשל"ב-1972²⁵, לא תחול על מי שממלא תפקיד רשמי בביצועו של חוק זה או המועסק בביצועו, מלבד אם נאמר במפורש אחרת בחוק זה."

7. תיקון חוק לשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה), התשע"ב-2011²⁴ – (1) בסעיף 2, פסקה (1) – תימחק; (2) בסעיף 9, סעיף קטן (ב) – בטל.
8. תיקון חוק המסים (קנס פיגורים), התשמ"א-1980²⁵, בסעיף 2, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"ג) לענין סעיף זה, נקבע בחוק מס כי הגשת השגה או ערעור מעכבת את תשלום המס השנוי במחלוקת, וקבע בית המשפט, לבקשת רשות המסים בישראל, כי כל תכליתם של ההשגה או הערעור לעכב את תשלום המס השנוי במחלוקת, יראו כמועד לתשלום המס את המועד שנקבע בחוק לתשלומו לולא הגשת ההשגה או הערעור"

ד ב ר י ה ס ב ר

זהו נוסח הסעיפים שמוצע לבטלם:

"2. [...]

- (1) בסעיף 15, סעיפים קטנים (ב) עד (ה) – בטלים; 9. [...]

(ב) תחילתו של סעיף 15 לחוק מיסוי מקרקעין, כנוסחו בסעיף 12(1) לחוק זה, ביום כ"א בניסן התשע"ג (1 באפריל 2013, והוא יחול לגבי מכירת זכות במקרקעין או פעולה באיגוד מקרקעין שנעשתה ביום האמור ואילך; שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לדחות, בצו, את המועד האמור לתקופות נוספות."

סעיף 8 סעיף 96 לחוק מס ערך מוסף קובע קנס בשל אי-תשלום המס במועד. חוק המסים (קנס פיגורים), התשמ"א-1980, קובע אף הוא קנס כאמור. בבג"ץ 9909/01 שגיאת נגד מנהל המכס ומס ערך מוסף (פ"ד נו"6) (193) נקבע, כי קנס פיגורים יושט בתוך 30 ימים מיום קבלת פסק הדין.

מוצע לקבוע, כי במקרים שבהם מוגש ערעור רק לצורך עיכוב תשלום המס השנוי במחלוקת, יוכל המנהל לפנות לבית המשפט ולבקש ממנו להטיל קנס פיגורים החל במועד הוצאת השומה נושא הערעור.

סעיף 7 סעיפים 15(ב) עד (ה) לחוק מיסוי מקרקעין, מטילים על הרוכש זכות במקרקעין תשלום מקדמה על חשבון מס השבח של המוכר, וזאת מכפי תמורת המכירה. בסעיף 12(1) לחוק לשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה), התשע"ב-2011 (להלן – חוק לשינוי נטל המס), אשר תיקן באופן עקיף את חוק מיסוי מקרקעין (תיקון מס' 72), בוטלו סעיפים 15(ב) עד (ה) לחוק מיסוי מקרקעין, וזאת בתחולה מיום כ"א בניסן התשע"ג (1 באפריל 2013), כאמור בסעיף 9(ב) לחוק לשינוי נטל המס. בסעיף 9(ב) האמור נקבע עוד כי לשר האוצר יש סמכות לדחות את הביטול האמור לתקופות נוספות.

ביום ד' בסיוון התשע"ג (13 במאי 2013), פורסם ברשומות צו לשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה) (דחיית מועד לענין סעיף 15 לחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה)), התשע"ג-2013, אשר דוחה את התקופה לביטול סעיפים אלה עד ליום כ"ז בתשרי התשע"ד (1 באוקטובר 2013).

בשל החשיבות הרבה הקיימת לתשלום מקדמה בגין העסקה, הן בהיבט של גביית המס והן בהיבט של הבטחת זכותו של הרוכש למימוש זכותו במקרקעין באמצעות רישום, מוצע לבטל את סעיפים 12(1) ו-9(ב) לחוק לשינוי נטל המס, כך שסעיפים 15(ב) עד (ה) לחוק האמור יותרו על כנם.

²³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 24, עמ' 500.

²⁴ ס"ח התשע"ב, עמ' 42.

²⁵ ס"ח התשמ"א, עמ' 38; התשמ"ז, עמ' 94.

(1) בסעיף 46 –

(א) במקום כותרת השוליים יבוא "ערעור";

(ב) ברישה, במקום "כמפורש להלן, רשאי לערוך לוועדת ערר" יבוא "לפי חוק זה, רשאי לערער עליה בדרך שמערערים על שומה לפי הפקודה";

(ג) פסקאות (1) ו-(2) – יימחקו;

(2) סעיף 47 – בטל.

תיקון חוק
להגדלת שיעור
ההשתתפות בכוח
העבודה ולצמצום
פערים חברתיים
(מס הכנסה שלילי)

10. בחוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מס הכנסה שלילי), התשס"ח-2007²⁷, בשם החוק, במקום "מס הכנסה שלילי" יבוא "מענק הכנסה".

תיקון חוק מיסוי
רווחי נפט

11. בחוק מיסוי רווחי נפט, התשע"א-2011²⁸ –

(1) בסעיף 10(ב), בסופו יבוא "הוראות סעיפים 180, 190 ו-190א לפקודה יחולו על מקדמות לפי סעיף קטן זה, בשינויים המחויבים";

(2) בסעיף 47, אחרי "היטל" יבוא "ומקדמות לפי סעיף 10(ב)".

תיקון פקודת
התעבורה

12. בפקודת התעבורה²⁹, בסעיף 65ד(ז), אחרי פסקה (8) יבוא:

"(9) רשות המסים בישראל, לעניין כלי רכב שברשותה שהמנהל, כהגדרתו בפקודת מס הכנסה, הורה כי אין להחיל עליהם את ההוראות לפי סעיף זה, בשל מעורבותם של כלי הרכב האמורים בפעילות שנועדה לצורכי גבייה, חקירה, מודיעין או ביקורת לפי דין."

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 9 מוצע בזאת לתקן את סעיפים 46 ו-47 לחוק עידוד התעשייה (מסים), התשכ"ט-1969, כך שבמקום הגשת ערר לוועדת ערר יוגש ערעור לבית המשפט המחוזי, בדומה לשאר הערעורים בדיני המס.

סעיף 10 מוצע לתקן את שם החוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מס הכנסה שלילי), התשס"ח-2007, כך שבמקום המילים "מס הכנסה שלילי" יבוא "מענק הכנסה". המילים מס הכנסה שלילי עלולות לעורר קונוטציות שליליות אצל חלק מהאוכלוסייה שהחוק מייעד לה הטבות מס. על כן, ייתכן שבעלי זכאות ליהנות מהחוק לא יממשו את זכותם לתבוע את המענק, לפיכך מוצע בזאת לשנות את שם החוק כאמור כדי ששם החוק יתקשר עם קבלת הטבות בגין עבודה.

סעיף 11 בסעיף 10(ב) לחוק מיסוי רווחי נפט, התשע"א-2011, נקבעה סמכותו של שר האוצר לקבוע מקדמות בהתאם לחוק האמור. מוצע לתקן את סעיף 10(ב) לחוק האמור, ולהחיל גם לעניין המקדמות לפי אותו חוק את הוראות סעיפים 180 ו-190 לפקודה. עוד מוצע להבהיר כי על גביית המקדמות יחולו הוראות פקודת המסים (גבייה).

סעיף 12 לשם ביצוע תפקידם במילוי ההוראות לפי חוקי המס, לצורך גבייה, חקירה וביקורת, נוסעים חלק מן העובדים ברשות המסים ברכבים סמויים. בחודש מרס 2012 פורסם ברשומות חוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 103) (ס"ח התשע"ב, עמ' 221), שבו הוסף לפקודה האמורה סעיף 65ד, הקובע חובת הדבקת מרבקה על כל רכב של תאגיד, לרבות רכב של משרד ממשלתי, שבה יפורטו פרטי ההתקשרות עם מערכת לדיווח ולמעקב של התאגיד (סעיף 65ד(ג)). סעיף קטן (ז) של הסעיף האמור קובע רשימה סגורה של גופים שעליהם לא יחול הסעיף.

סעיף 10 מוצע לתקן את שם החוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מס הכנסה שלילי), התשס"ח-2007, כך שבמקום המילים "מס הכנסה שלילי" יבוא "מענק הכנסה". המילים מס הכנסה שלילי עלולות לעורר קונוטציות שליליות אצל חלק מהאוכלוסייה שהחוק מייעד לה הטבות מס. על כן, ייתכן שבעלי זכאות ליהנות מהחוק לא יממשו את זכותם לתבוע את המענק, לפיכך מוצע בזאת לשנות את שם החוק כאמור כדי ששם החוק יתקשר עם קבלת הטבות בגין עבודה.

סעיף 11 בסעיף 10(ב) לחוק מיסוי רווחי נפט, התשע"א-2011, נקבעה סמכותו של שר האוצר לקבוע מקדמות בהתאם לחוק האמור. מוצע לתקן את סעיף 10(ב) לחוק האמור, ולהחיל גם לעניין המקדמות לפי אותו חוק את הוראות סעיפים 180 ו-190 לפקודה. עוד מוצע להבהיר כי על גביית המקדמות יחולו הוראות פקודת המסים (גבייה).

סעיף 12 לשם ביצוע תפקידם במילוי ההוראות לפי חוקי המס, לצורך גבייה, חקירה וביקורת, נוסעים חלק מן העובדים ברשות המסים ברכבים סמויים. בחודש מרס 2012 פורסם ברשומות חוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 103) (ס"ח התשע"ב, עמ' 221), שבו הוסף לפקודה האמורה סעיף 65ד, הקובע חובת הדבקת מרבקה על כל רכב של תאגיד, לרבות רכב של משרד ממשלתי, שבה יפורטו פרטי ההתקשרות עם מערכת לדיווח ולמעקב של התאגיד (סעיף 65ד(ג)). סעיף קטן (ז) של הסעיף האמור קובע רשימה סגורה של גופים שעליהם לא יחול הסעיף.

²⁶ ס"ח התשכ"ט עמ' 322; התשנ"ח, עמ' 4.

²⁷ ס"ח התשס"ח, עמ' 84; התשע"ב, עמ' 583.

²⁸ ס"ח התשע"א, עמ' 806.

²⁹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173; ס"ח התשע"ב, עמ' 758.

פרק ה': תחילה ותחולה

13. תחילה ותחולה (א) תחילתו של חוק זה ביום כ"ט בטבת התשע"ד (1 בינואר 2014) (בפרק זה – יום התחילה).
- (ב) על אף הוראות סעיף קטן (א) –
- (1) הוראות סעיפים 131(ב2) ו-132(ב1) לפקודה, כנוסחם בסעיף ו(א6) ו-ו(ב) ו-ו(7) לחוק זה, וסעיף 195ב לפקודה, כנוסחו בסעיף ו(15) לחוק זה, יחולו על דוחות וטפסים שיש להגישם לפי סעיפים 131 ו-240ב(ג) לפקודה, לגבי שנת המס 2014 ואילך; שר האוצר רשאי, בצו, לדחות את מועד התחולה האמור לתקופות נוספות;
- (2) תחילתו של סעיף 188(א2) לפקודה, כנוסחו בסעיף ו(13)ב לחוק זה, ביום י' בטבת התשע"ה (1 בינואר 2015);
- (3) תחילתו של סעיף 235 לפקודה, כנוסחו בסעיף ו(18) לחוק זה, ביום כניסתן לתוקף של תקנות שיותקנו מכוחו.
- (ג) הוראות סעיף 129ג לפקודה, כנוסחו בסעיף ו(5) לחוק זה, יחולו על הכנסה שהופקה או נצמחה ביום התחילה ואילך.

ד ב ר י ה ס ב ר

- כדי שלא לחשוף רכבים השייכים לתחומי עבודה רגישים ברשות המסים, המחייבים כי הרכבים יהיו סמויים, מוצע לתקן את סעיף 65ד לפקודת התעבורה, כך שייקבע בו פטור לרכבי רשות המסים שיש להותירם כרכבים סמויים מהחובה להדביק את המדבקה האמורה, וזאת לגבי רכבים שמנהל רשות המסים הורה כך לגביהם.

הצעת חוק להעמקת גביית המסים והגברת האכיפה (אמצעים לאכיפת תשלום מסים ולהרתעה מפני הלבנת הון) (תיקוני חקיקה והוראת שעה). התשע"ג-2013

פרק א': מס הכנסה

תיקון פקודת מס הכנסה

1. בפקודת מס הכנסה¹ (להלן – הפקודה) –

(1) בסעיף 193, האמור בו יסומן "א)" ואחריו יבוא:

"(ב) לצורך אכיפת תשלום לפי הוראות סעיף קטן (א), רשאי פקיד שומה לעקל בהתאם להוראות סעיף 15(1) לפקודת המסים (גבייה)², גם רכב של החייב הנמצא ברשות הרבים, שלא במהלך נסיעה, ובלבד שמתקיים המפורט להלן, לפי העניין:

(1) הרכב נמצא בסמוך לחצריו של החייב;

(2) אם הרכב אינו נמצא בסמוך לחצריו של החייב – מתקיימים תנאים אלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

בהצעת חוק זו מוצע לבצע תיקוני חקיקה במרבית חוקי המס, שעניינם הגברת אכיפת דיני המס וצמצום היקף העלמות המסים בישראל, וכן לבצע תיקון בחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000, כחלק מהמאבק בתופעת הלבנת ההון וההון השחור.

יצוין כי חלק מהתיקונים המוצעים בהצעת חוק זו פורסמו בעבר במסגרת הצעת חוק העמקת גביית המסים והגברת האכיפה (תיקוני חקיקה והוראת שעה), התשע"ג-2012 (הצעות חוק הממשלה, התשע"ג עמ' 148) והם מתפרסמים כעת בשנית.

סעיף 1 לפסקה (1)

סעיף 193 לפקודה עניינו בסמכותו של פקיד השומה לאכוף תשלום. בבג"ץ 6824/07 ד"ר עאדל מנאע נ' רשות המסים (פורסם בנבו, 20.12.10), דן בית המשפט בשאלה האם מוסמכת הרשות לגבות חובות מס של נישומים באמצעות עיקול ותפיסה של רכבי החייבים בסיטואציות מסוימות, לרבות עיקול ותפיסה בשטחים ציבוריים.

בפסק הדין קבע בית המשפט כי לא ניתן לפגוע בזכויות היסוד של האדם בלא הסמכה מפורשת לכך בחיקוק העומד בתנאי פיסקת ההגבלה שבחוקי-יסוד: כבוד האדם וחירותו, אך מנגד הדגיש את האינטרס הציבורי בגביית מס אפקטיבית ושוויונית, וציון שניתן לתפוס ולעקל רכבים כאמצעי לגביית חובו של הנישום אם הסמכות לכך תעוגן בהסדר חקיקתי מפורש, שבו ייערכו איזונים בין הפגיעה בזכויות היסוד לבין האינטרס הציבורי.

ניסיונה של הרשות מלמד כי עיקול ותפיסה של רכבים הם אמצעי יעיל ביותר לגביית מס, שכן, עיקול ותפיסה של מיטלטלין אחרים מוגבלים לפי הוראות הדין, ובחלק מהמקרים הוצאות האחסנה בגינם אף עולות על שווי המכירה של המיטלטלין המעוקלים שנתפסו.

כללי גביית המסים בישראל היא המקור העיקרי להכנסות המדינה. האופן שבו מבוצעות שומה, ביקורת ואכיפת הגבייה משפיע באופן ישיר על הכנסות המדינה. על כן, רמת הגבייה קשורה ישירות ליכולת המדינה לעמוד ביעד הגירעון בטווח הקצר וביעד החוב בטווח הארוך.

מדוח הוועדה לשינוי כלכלי-חברתי בראשות הפרופ' מנואל טרכטנברג (להלן – הוועדה) שאומץ על ידי הממשלה ביום י"א בתשרי התשע"ב (9 באוקטובר 2011), בהחלטה מס' 3756, עולה, כי קיים פער משמעותי בין הפעילות הכלכלית המדווחת לבין הפעילות הכלכלית המתקיימת בפועל במדינת ישראל. נמצא, כי הפעילות הכלכלית המתקיימת בפועל בישראל גדולה בכ-23% מהפעילות הכלכלית המדווחת.

הוועדה ראתה חשיבות רבה בהגברת האכיפה ובהתמודדות עם ה"כלכלה השחורה" במדינת ישראל. על פי דוח הוועדה, צמצום הפער בין הפעילות המדווחת לפעילות בפועל, לצד אכיפה יעילה יותר, צפויים להביא להגדלת משמעותית של בסיס המס בישראל ולפיכך גם להגדלת המקורות שבידי הממשלה, כמו גם ליצירת מערכת מס צודקת ושוויונית יותר, שכן בכך יצמצם היתרון התחרותי של עסקים מעלימי מס על פני עסקים שומי חוק.

בעקבות המלצות הוועדה, הוקם צוות בראשות מנהל רשות המסים בישראל, ובהשתתפות נציגי רשות המסים, אגף התקציבים במשרד האוצר ומשרד המשפטים. מטרת הצוות היא לבחון את הטיפול בנושא ההון השחור, אכיפת הגבייה והעלמות המס. חלק מהמלצות הצוות היוו בסיס להצעת חוק זו.

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; ס"ח התשע"ג, עמ' 35.

² חוקי א"י, כרך ב', עמ' (ע) 1374, (א) 1399.

(א) לעיקול קדם עיקול ברישום של כלי הרכב במשרד הרישוי והומצאה לחייב הודעה על כך; לעניין המצאה כאמור יחולו הוראות סעיף 12 לפקודת המסים (גבייה);

(ב) פקיד השומה עשה מאמץ סביר להודיע לחייב, סמוך לפני העיקול, על הכוונה לעקל את רכבו;

(2) אחרי סעיף 193 יבוא:

"ערב לתשלום חוב מס 193א. (א) מי שאינו חייב בתשלום המס רשאי, בהסכמת הנישום ופקיד השומה, להיות ערב לתשלום חוב מס כהגדרתו בסעיף 195א(ג), ובלבד שהוסבר לו בעל פה וכן בכתב – בטופס הערבות שקבע המנהל ושעליו יחתום הערב – כי בנסיבות שבהן לא ישולם חוב המס יחולו הוראות סעיף קטן (ב).

(ב) אכיפת התשלום מאת ערב כאמור בסעיף קטן (א) תהיה בדרך שבה אוכפים חוב מס לפי הוראות סימן זה";

(3) בסעיף 194 –

(1) בסעיף קטן (ג)2, אחרי "רכוש" יבוא "ואם נוכח שלא ניתן להבטיח כי הרכוש לא יועבר לאחר אלא בדרך של תפיסתו – על תפיסת רכוש";

(2) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג)1 היה הנישום חברת מעטים כמשמעותה בסעיף 76, רשאי בית המשפט המוסמך להורות לפי הוראות סעיף קטן (ג)1 על עיכוב יציאתו מהארץ של כל מנהל פעיל בחברה או מנהל עסקים או חבר המחזיק מניות המזכות אותו ב־25% לפחות מכוח ההצבעה בה או ב־25% לפחות מהונה במקרה של פירוק";

ד ב ר י ה ס ב ר

המס, ומאידך גיסא, רצונה להבטיח את גביית תשלום המס שתשלומו נדחה במלואו ובצורה יעילה.

לאור האמור, מוצע להוסיף את סעיף 193א לפקודה, לקבוע בו הסדר לערבות לתשלום חוב מס וכן לקבוע את סמכות הרשות לאכוף את התשלום מאת הערב.

מוצע לקבוע סמכות כאמור וכן לקבוע כי הליכי הגבייה לפי חוקי המס השונים יחולו על הערב באותו האופן שבו הם חלים על החייב, גם בחוקי המס האחרים, וזאת בסעיפים 2(2) ו־3(2) לחוק זה.

לפסקה (3)

לפסקת משנה (1)

מוצע להבהיר כי בהתקיים תנאי סעיף 194א(ג), מוסמך בית המשפט, בהתאם לפסקה (2) שבסעיף האמור, לתת צו, גם שלא בפני הנישום, לתפיסת רכוש, אם נוכח שלא ניתן להבטיח שהרכוש לא יועבר לאחור.

לפסקת משנה (2)

מוצע לתקן את סעיף 194 לפקודה, כדי ליצור סעיף מקביל לסעיף 115 לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן – חוק מס ערך מוסף), הקובע, כי במקרה של חוב של חברת

לאור האמור לעיל, מוצע לתקן את סעיף 193 לפקודה, ולקבוע במפורש שפקיד שומה רשאי לעקל ולתפוס רכבים של נישומים החייבים במס, בנסיבות ובתנאים הקבועים בסעיף האמור, וזאת לאחר שחובם הפך סופי ואינו ניתן עוד לערעור או השגה. תיקון דומה מוצע גם בחוקי המס האחרים, בסעיפים 1(1) ו־3(1) לחוק זה.

לפסקה (2)

במקרים שבהם מאשרת רשות המסים דחיית תשלום מס, בין אם במסגרת הסדר תשלומים ובין אם בדרך של פריסה עתידית, נוהגת הרשות להחתים נישומים על ערבות צד ג' כדי להבטיח שהמס ישולם.

הואיל ורשות המסים היא רשות מינהלית, ראוי לעגן בחקיקה ראשית את סמכותה לגבות חוב מאת ערב, וכן להפעיל כלפי ערב כאמור אמצעי אכיפה, כך שהערב ייכנס בנעלי החייב, יחד ולחוד, לעניין גביית יתרת החוב במסגרת ההסדר.

התיקון המוצע יסודו ברצונה של הרשות, מחד גיסא, לאפשר לחייבים לדחות את תשלום המס, בין אם בהסדר תשלומים ובין אם בפריסה עתידית, זאת בין השאר במקרים שבהם גבייה מיידית של המס עלולה למוטט את עסקו של החייב ולא לאפשר את שיקומו או את גביית

"העברת חוב מס לגבייה בידי המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות" (א) 194א. על אף האמור בסעיף 193, ובהגדרה "חוב" שבסעיף 1 לחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995³ (בסעיף זה – חוק המרכז לגביית קנסות). בתקופה של שנתיים החל ביום תחילתו של חוק להעמקת גביית המסים והגברת האכיפה (אמצעים לאכיפת תשלום מסים ולהרתעה מפני הלבנת הון) (תיקוני חקיקה והוראת שעה), התשע"ג-2013, רשאי המנהל, בהסכמת מנהל רשות האכיפה והגבייה, להעביר כל סכום שאדם חייב לשלם לפי פקודה זו (בסעיף זה – חוב מס), לגבייה בידי המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות (בסעיף זה – המרכז), לפי חוק המרכז לגביית קנסות; חוב מס שהועבר כאמור יראו אותו כחוב שהגדרתו בחוק המרכז לגביית קנסות.

(ב) על העברת חוב מס לגבייה בידי המרכז, לפי הוראות סעיף קטן (א), ישלח פקיד השומה הודעה לנישום.

(ג) העביר המנהל חוב מס לגבייה בידי המרכז לפי הוראות סעיף קטן (א), לא יאכוף פקיד השומה את תשלומו לפי הוראות פקודה זו, כל עוד גבייתו היא בסמכות המרכז; העברת החוב לגבייה כאמור לא תגרע מזכות הקיזוז של רשות המסים לפי חוק קיזוז מסים, התש"ם-1980⁴.

(ד) על אף הוראות סעיף 231(א), בהעברת חוב מס לגבייה בידי המרכז לפי הוראות סעיף קטן (א), ניתן למסור למרכז את פרטי הזיהוי של החייב ומענו, וכן פרטים לעניין סכום החוב ולעניין הליכי גבייה שננקטו נגדו לפי הפקודה בשל אותו חוב.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 193 לפקודה קובע כי חוב מס ייגבה בהתאם להוראות הפקודה או פקודת המסים (גבייה). מוצע לקבוע הסמכה בפקודה ובחוקי המס האחרים (ר' גם סעיפים 2(3) ו-3(2) להצעת החוק), להעברת חובות מס לגבייה באמצעות המרכז, זאת כדי לבחון את ייעול הליכי הגבייה באמצעות גוף נוסף. לצד זאת מוצע, כי ההסמכה האמורה תינתן לתקופה קצובה של שנתיים (ר' גם סעיף 8 להצעת החוק). שכן המדובר בתקופת ניסיון שלאחריה ייבחן הנושא מחדש.

לעניין זה, מוצע לקבוע כי על העברת חוב כאמור ישלח הודעה לנישום, וכי פקיד השומה לא יאכוף את תשלומו של חוב שהועבר, כל עוד החוב הוא בסמכות המרכז. עוד מוצע לסייג את חובת הסודיות שבסעיף 231(א) לפקודה, ולאפשר העברת מידע למרכז, הנדרש לצורך ביצוע הליכי הגבייה על ידו.

מעטים, ניתן לעכב יציאה מן הארץ של מנהל פעיל בה או מנהל עסקים או בעל מניות המחזיק ביותר מ-26% מהון המניות או מכוח ההצבעה.

לפסקה (4)

לסעיף 194 המוצע

כיום, בהתאם לפסקה (13) להגדרה "חוב" שבחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995 (להלן – חוק המרכז לגביית קנסות), סכום שיש לשלמו למדינה לפי דין ושפקודת המסים (גבייה) חלה עליו, ניתן לגבייה בידי המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות (להלן – המרכז), ובלבד ששר המשפטים והשר הנוגע בדבר אישרו לגבותו לפי הצעת מנהל המרכז וחשב המשרד הממשלתי הנוגע בדבר. אישרו השרים כאמור, לא ייגבה החוב באמצעות פקודת המסים (גבייה).

³ ס"ח התשנ"ה, עמ' 170.

⁴ ס"ח התש"ם, עמ' 50.

194ב. (א) שר המשפטים יקבע בכל מחוז, לשכת הוצאה לפועל שהרשמים בה ישמשו גם כרשמים לענייני גביית מסים (בסעיף זה – רשמים לענייני מסים) ויהיו נתונות להם הסמכויות הקבועות בסעיף זה; הודעה על קביעה כאמור תפורסם ברשומות; לעניין זה, "מחוז" – כהגדרתו בסעיף 6א(ד) לחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995 (בסעיף זה – חוק המרכז לגביית קנסות).

(ב) הוראות סעיף 6א לחוק המרכז לגביית קנסות יחולו גם לעניין רשמים לענייני מסים, בשינויים המחויבים.

(ג) החלו הליכים לפי פקודת המסים (גבייה), לגביית סכום שאדם חייב לשלם לפי פקודה זו (בסעיף זה – חוב מס) רשאי המנהל לפנות לרשם לענייני מסים במחוז שבו נמצא מקום מגוריו או מקום עסקו של החייב, בבקשה להטיל על החייב הגבלה, אחת או יותר, כאמור בסעיף 7א(ג) לחוק המרכז לגביית קנסות, לשם גביית החוב, בהתקיים התנאים האמורים בסעיף 7א(א) לחוק האמור, בשינויים המחויבים.

(ד) על בקשת המנהל להטיל הגבלה כאמור בסעיף קטן (ג) ועל החלטות, הליכים וסדרי דין לעניין הגבלה כאמור, יחולו סעיפים 7א עד 7ז לחוק המרכז לגביית קנסות, בשינויים המחויבים.

(ה) על אף הוראות סעיף 231א(א), רשאי המנהל למסור לרשם לענייני מסים כל מידע הדרוש לו לצורך הפעלת סמכויותיו לפי סעיף זה.

(ו) שר האוצר רשאי לקבוע הוראות לעניין ביצוע סעיף זה, ובכלל זה לעניין ביצוע הליכים באמצעות המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ולעניין העברת המידע הנדרש לשם כך, ובלבד שהוראות לעניין ביצוע הליכים באמצעות המרכז ייקבעו בהתייעצות עם שר המשפטים."

ד ב ר י ה ס ב ר

מלהחזיק או מלחדש רישיון נהיגה. סמכויות אלה נתונות לפי חוק המרכז לגביית קנסות, לרשמים שמונו לעניין זה.

במטרה לייעל ולשפר את גביית המסים בישראל מוצע, כי במקרים שבהם החלו הליכים לגביית חוב מס לפי פקודת המסים (גבייה) יהיה המנהל רשאי לפנות לרשם אשר ייקבע על ידי שר המשפטים כרשם לענייני גביית מסים (להלן – רשם לענייני מסים), ואשר יהיו נתונות לו סמכויות דומות לסמכויות הנתונות לרשמים לפי חוק המרכז לגביית קנסות, בבקשה להטיל על החייב מגבלה אחת או יותר לשם גביית החוב. על בקשת המנהל כאמור יחולו סעיפים 7א עד 7ז לחוק המרכז לגביית קנסות. עוד מוצע לקבוע כי לעניין קביעת הרשמים לענייני מסים, יחולו הוראות סעיף 6א לחוק המרכז לגביית קנסות, ובכלל זה הוראות לעניין סמכויות הרשמים, הגשת בקשות

לסעיף 194ב המוצע

בהתאם להוראות סעיף 194 לפקודה, הסמכויות המוקנות לפקיד השומה בגביית חוב מס הן סמכויות של עיכוב יציאה מהארץ ועיקול רכוש. הסמכויות המוקנות לפי פקודת המסים (גבייה), בגביית חוב מס הן סמכויות עיקול והוצאה לפועל וכן סמכות מאסר.

לעומת זאת, למרכז קיימות סמכויות רבות נוספות המפורטות בסעיף 7א(ג) לחוק המרכז לגביית קנסות, ובכלל זה הגבלת החייב מלקבל דרכון ישראלי או תעודת מעבר לפי חוק הדרכונים, התש"ב-1952, הגבלת החייב כלקוח מוגבל מיוחד, כמשמעותו בסעיף 3ג לחוק שיקים ללא כיסוי, התשמ"א-1981, הגבלת החייב מלעשות שימוש בכרטיס חיוב, כהגדרתו בחוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986, הגבלת החייב מלייסד תאגיד והגבלת החייב מלקבל

פרק ב': מיסוי מקרקעין

2. בחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963⁵ (להלן – חוק מיסוי מקרקעין) – תיקון חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה)

(1) בסעיף 92, האמור בו יסומן "א" ואחריו יבוא:

"(ב) לצורך גבייה כאמור בסעיף קטן (א), רשאי המנהל לעקל בהתאם להוראות סעיף 5(1) לפקודת המסים (גבייה) גם רכב של החייב הנמצא ברשות הרבים, שלא במהלך נסיעה, ובלבד שמתקיים המפורט להלן, לפי העניין:

(1) הרכב נמצא בסמוך לחצריו של החייב;

(2) אם הרכב אינו נמצא בסמוך לחצריו של החייב – מתקיימים תנאים אלה:

(א) לעיקול קדם עיקול ברישום של כלי רכב במשרד הרישוי והומצאה לחייב הודעה על כך; לענין המצאה כאמור יחולו הוראות סעיף 12ב לפקודת המסים (גבייה);

(ב) המנהל עשה מאמץ סביר להודיע לחייב, בסמוך לפני העיקול, על הכוונה לעקל את רכבו";

(2) אחרי סעיף 92 יבוא:

"ערב לתשלום חוב מס 92א. (א) מי שאינו חייב בתשלום המס רשאי, בהסכמת הנישום והמנהל, להיות ערב לתשלום חוב מס, ובלבד שהוסבר לו בעל פה וכן בכתב – בטופס הערבות שקבע המנהל ושעליו יחתום הערב – כי בנסיבות שבהן לא ישולם חוב המס יחולו הוראות סעיף קטן (ב).

(ב) אכיפת התשלום מאת ערב כאמור בסעיף קטן (א) תהיה בדרך שבה אוכפים חוב מס לפי הוראות פרק זה";

(3) אחרי סעיף 95א יבוא:

"העברת חוב מס 95ב. (א) על אף האמור בסעיף 92 ובהגדרה "חוב" שבסעיף 1 לחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995 (בסעיף זה – חוק המרכז לגביית קנסות), בתקופה של שנתיים החל ביום תחילתו של חוק להעמקת גביית המסים והגברת

לגבייה בידי המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות

דבריו הסבר

מקרקעין כי ניתן לעקל ולתפוס רכבים של חייבים במס, זאת לאחר שחובם הפך סופי ואינו ניתן עוד לערעור או השגה.

לפסקה (2)

בדומה לתיקון המוצע בפקודת מס הכנסה בסעיף 1(2) לחוק זה, מוצע לקבוע גם בחוק מיסוי מקרקעין סמכות לגביית ערבות צד ג' וכן לקבוע כי הליכי הגבייה יחולו על הערב באותו האופן שבו הם חלים על החייב.

לפסקה (3)

בדומה לתיקון המוצע לפקודה, בסעיף 1(4) להצעת החוק, מוצע להוסיף גם לחוק מיסוי מקרקעין הוראת שעה לעניין העברת חוב מס לגבייה בידי המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, וכן הוראה לעניין רשמים לענייני מסים וסמכויותיהם.

ומסמכים בלשכות ההוצאה לפועל וקבלת מידע בתיקים. לעניין זה מוצע להבהיר כי מידע שיימסר בתיקים יהיה מידע שהועבר ללשכת ההוצאה לפועל על ידי רשות המסים וכן מידע הנוגע להליכי גבייה שבוצעו בתיק, בלבד.

עוד מוצע לקבוע כי על אף הוראות סעיף 231(א) לפקודה, הקובעות חובת סודיות על מי שממלא תפקיד רשמי בביצוע הפקודה, יהיה ניתן למסור לרשם מידע הדרוש לו לצורך מילוי תפקידו. לעניין זה ר' גם סעיף 95ב לחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963 (להלן – חוק מיסוי מקרקעין), וסעיף 102א לחוק מס ערך מוסף, כנוסחם המוצע בסעיפים 3(2) ו-3(2) להצעת החוק.

סעיף 2 לפסקה (1)

בדומה לתיקון המוצע בפקודת מס הכנסה בסעיף 1(1) לחוק זה מוצע לקבוע במפורש בחוק מיסוי

⁵ ס"ח התשכ"ג, עמ' 156; התשע"ג, עמ' 64.

האכיפה (אמצעים לאכיפת תשלום מסים ולהרתעה מפני הלבנת הון) (תיקוני חקיקה והוראת שעה), התשע"ג-2013, רשאי המנהל, בהסכמת מנהל רשות האכיפה והגבייה, להעביר כל סכום שאדם חייב לשלם לפי חוק זה (בסעיף זה – חוב מס), לגבייה בידי המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות (בסעיף זה – המרכז), לפי חוק המרכז לגביית קנסות; חוב מס שהועבר כאמור יראו אותו כחוב כהגדרתו בחוק המרכז לגביית קנסות.

(ב) על העברת חוב מס לגבייה בידי המרכז, לפי הוראות סעיף קטן (א), ישלח המנהל הודעה לנישום.

(ג) העביר המנהל חוב מס לגבייה בידי המרכז לפי הוראות סעיף קטן (א), לא ייאכף תשלומו לפי הוראות חוק זה, כל עוד גבייתו היא בסמכות המרכז; העברת חוב לגבייה כאמור לא תגרע מזכות הקיזוז של רשות המסים לפי חוק קיזוז מסים, התש"ם-1980.

(ד) על אף הוראות סעיף 105, בהעברת חוב מס לגבייה בידי המרכז לפי הוראות סעיף קטן (א) ניתן למסור למרכז את פרטי הזיהוי של החייב במס ומענו, וכן פרטים לעניין סכום החוב ולעניין הליכי גבייה שננקטו נגדו לפי חוק זה בשל אותו חוב.

רשמים לענייני מסים 395. הסמכויות הנתונות לרשמים לענייני מסים לפי סעיף 194 בפקודת מס הכנסה, יהיו נתונות להם גם לעניין חוב מס לפי חוק זה שהחלו הליכים לגבייתו לפי פקודת המסים (גבייה), וההוראות לפי אותו סעיף יחולו לעניין זה, בשינויים המחוייבים.

פרק ג': מס ערך מוסף

3. בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975⁶ (להלן – חוק מס ערך מוסף) –

(1) בסעיף 102, האמור בו יסומן "א" ואחריו יבוא:

(ב) "לצורך אכיפת המגיע לאוצר המדינה לפי חוק זה רשאי המנהל לעקל בהתאם להוראות סעיף 15(1) לפקודת המסים (גבייה) גם רכב של החייב הנמצא ברשות הרבים, שלא במהלך נסיעה, ובלבד שמתקיים המפורט להלן, לפי העניין:

(1) הרכב נמצא בסמוך לחצריו של החייב;

(2) אם הרכב אינו נמצא בסמוך לחצריו של החייב – מתקיימים תנאים אלה:

(א) לעיקול קדם עיקול ברישום של כלי הרכב במשרד הרישוי והומצאה לחייב הודעה על כך; לעניין המצאה כאמור יחולו הוראות סעיף 12 לפקודת המסים גבייה;

ד ב ר י ה ס ב ר

לקבוע במפורש בחוק מס ערך מוסף כי ניתן לעקל ולתפוס רכבים של חייבים במס, זאת לאחר שחובם הפך סופי ואינו ניתן עוד לערעור או השגה.

סעיף 3 לפסקה (1)

בדומה לתיקון המוצע בפקודת מס הכנסה בסעיף 1(1) לחוק זה (ראו דברי הסבר לסעיף האמור), מוצע

⁶ ס"ח התשל"ו, עמ' 52; התשע"ב, עמ' 317.

(ב) המנהל עשה מאמץ סביר להודיע לחייב, בסמוך לפני העיקול, על הכוונה לעקל את רכבו⁷;

(2) אחרי סעיף 102 יבוא:

”ערב לתשלום חוב מס (א) 102.א. מי שאינו חייב בתשלום המס רשאי, בהסכמת החייב במס והמנהל, להיות ערב לתשלום חוב מס, ובלבד שהוסבר לו בעל פה וכן בכתב – בטופס הערבות שקבע המנהל ושעליו יחתום הערב – כי בנסיבות שבהן לא ישולם חוב המס יחולו הוראות סעיף קטן (ב).

(ב) גביית התשלום מאת ערב כאמור בסעיף קטן (א) תהיה בדרך שבה גובים את המגיע לאוצר המדינה לפי הוראות פרק זה.

העברת חוב מס לגבייה בידי המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות (א) על אף האמור בסעיף 102, ובהגדרה ”חוב” שבסעיף 1 לחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ”ה–1995 (בסעיף זה – חוק המרכז לגביית קנסות), בתקופה של שנתיים החל ביום תחילתו של חוק להעמקת גביית המסים והגברת האכיפה (אמצעים לאכיפת תשלום מסים ולהרתעה מפני הלבנת הון) (תיקוני חקיקה והוראת שעה), התשע”ג–2013, רשאי המנהל, בהסכמת מנהל רשות האכיפה והגבייה, להעביר כל סכום שאדם חייב לשלם לפי חוק זה (בסעיף זה – חוב מס). לגבייה בידי המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות (בסעיף זה – המרכז), לפי חוק המרכז לגביית קנסות; חוב מס שהועבר כאמור יראו אותו כחוב כהגדרתו בחוק המרכז לגביית קנסות.

(ב) על העברת חוב מס לגבייה בידי המרכז, לפי הוראות סעיף קטן (א), ישלח המנהל הודעה לחייב במס.

(ג) העביר המנהל חוב מס לגבייה בידי המרכז לפי הוראות סעיף קטן (א), לא ייאכף תשלומי לפי הוראות חוק זה, כל עוד גבייתו היא בסמכות המרכז; העברת חוב לגבייה כאמור לא תגרע מזכות הקיזוז של רשות המסים לפי חוק קיזוז מסים, התש”ם–1980.

(ד) על אף הוראות סעיף 142(א), בהעברת חוב מס לגבייה בידי המרכז לפי הוראות סעיף קטן (א) ניתן למסור למרכז את פרטי הזיהוי של החייב במס ומענו, וכן פרטים לעניין סכום החוב ולעניין הליכי גבייה שנקטו נגדו לפי חוק זה בשל אותו חוב.

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (2)

כמו כן, בדומה לתיקון המוצע לפקודה, בסעיף 1(4) להצעת החוק, מוצע להוסיף גם לחוק מס ערך מוסף הוראת שעה לעניין העברת חוב מס לגבייה בידי המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, וכן הוראה לעניין רשמים לענייני מסים וסמכויותיהם.

בדומה לתיקון המוצע בפקודת מס הכנסה בסעיף 1(2) לחוק זה, מוצע לקבוע גם בחוק מס ערך מוסף סמכות לגביית ערבות צד ג' וכן לקבוע כי הליכי הגבייה יחולו על הערב באותו האופן שבו הם חלים על החייב.

⁷ ס”ח התשנ”ה, עמ’ 170.

רשמים לענייני מסים
מס

102. הסמכויות הנתונות לרשמים לענייני מסים לפי סעיף 194 מס לפקודת מס הכנסה, יהיו נתונות להם גם לעניין חוב מס לפי חוק זה שהחלו הליכים לגבייתו לפי פקודת המסים (גבייה), וההוראות לפי אותו סעיף יחולו לעניין זה, בשינויים המחויבים.

פרק ד': איסור הלבנת הון

4. תיקון חוק איסור הלבנת הון
- בחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000⁸ –
- (1) בסעיף 13(א), במקום "והשר שבאחריותו נמצא אגף המכס ומע"מ או" יבוא" ש"ר האוצר והשר שבאחריותו נמצא";
- (2) בסעיף 27 –
- (א) במקום כותרת השוליים יבוא "סמכויות פקיד מכס";
- (ב) בסעיף קטן (ד), בהגדרה "עבירה", בפסקה (1), במקום הסיפה החל במילים "וכן עבירות" יבוא "וכן עבירות לפי סעיף 220 לפקודת מס הכנסה, לפי סעיף 98(ג) לחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963, ולפי סעיף 117(ב)(1) או (3) עד (8) או (ב) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975";
- (3) בסעיף 30 –
- (א) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(ב) (1) לצורך ביצוע סמכויות פקיד מכס חוקר לפי חוק זה, רשאית הרשות המוסמכת להעביר לו מידע מתוך מאגר המידע.

ד ב ר י ה ס ב ר

ארגון ה-FATF (Financial Action Task Force), שעודכן בחודש פברואר 2012, ושמהוות את הסטנדרטים הבינ"לאומיים המחייבים בתחום המאבק בהלבנת הון, ודברי ההסבר להן, נקבע כי על המדינות לקבוע כל עבירה חמורה כעבירת מקור, ובכלל זה, בין השאר, עבירות מס חמורות.

לפסקה (1)

מוצע לתקן את סעיף 13(א) לחוק איסור הלבנת הון כדי להבהיר, כי שר האוצר הוא השר המוסמך להקים, לגבי הגופים שבאחריותו, ועדה שתהיה מוסמכת להטיל עיצום כספי לפי פרק ה' לחוק איסור הלבנת הון.

לפסקה (2)

מוצע לתקן את סעיף 27 לחוק איסור הלבנת הון הקובע סמכויות לפקיד מכס ולפקיד מכס חוקר, ולתת לפקיד מכס שהוסמך לחקור, סמכויות חקירה, כניסה, חיפוש ותפיסה גם בנוגע לעבירות הלבנת הון שנעברו ברכוש שמקורו בעבירות המס הנוספות שמוצע להוסיפן כעבירות מקור (לעניין עבירות אלה ר' בהרחבה דברי ההסבר לפסקה (4) המוצעת, לעניין תיקון התוספת הראשונה לחוק איסור הלבנת הון).

לפסקה (3)

מוצע לתקן את סעיף 30 לחוק איסור הלבנת הון, המסדיר את נושא העברת מידע ממאגר המידע, כאמור

סעיף 4 מוצע לערוך כמה תיקונים בחוק איסור הלבנת כללי הון, התש"ס-2000 (להלן – חוק איסור הלבנת הון), שמטרתם להגביר את המלחמה ב"הון השחור" שמקורו בעבירות מס חמורות ולייעל את האכיפה בהקשר זה. התיקונים כוללים בעיקרם הוספת עבירות מס חמורות נוספות כעבירות מקור לפי חוק איסור הלבנת הון, מתן סמכויות חקירה, כניסה, תפיסה, וחיפוש לפקיד מכס חוקר בעבירות הלבנת הון שנעברו ברכוש שמקורו בעבירות מס אלה, וקביעת הסדר המאפשר העברת מידע לפקיד מכס חוקר ממאגר המידע המנוהל ברשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרוה, בתנאים הקבועים בהצעה.

עבירות מס מלוות לא אחת בתנועות כספים בין-לאומיות, במגמה לטשטש את מקור הכספים ולהתחמק מתשלום מס. עברייני מס, כמו מלביני הון, עושים שימוש בגופים פיננסיים וכלכליים למטרות הסוואה והטמעה של הכספים בשוק הגליטימי. בפועל, עבירות אלה מייצרות "הון שחור" המוחזר למעגל הפעילות הכלכלית החוקית במטרה "להלבינו". התיקון המוצע מטרתו לייעל את המשטר של איסור הלבנת הון ולאפשר חשיפה יעילה של הלבנת הון אשר מקורה בעבירות מס חמורות אלה.

קביעת עבירות מס כעבירות מקור לפי חוק איסור הלבנת הון עולה בקנה אחד עם הדרישות הבינ"לאומיות בתחום איסור הלבנת הון. במסגרת ארבעים ההמלצות של

⁸ ס"ח התש"ס, עמ' 293; התשע"ב, עמ' 336.

(2) העברת המידע תהיה על פי בקשה מנומקת, בהתאם לכללים שיקבע שר המשפטים בהסכמת שר האוצר; בכללים ייקבעו, בין השאר, דרכי השימוש במידע בידי פקיד המכס החוקר, אבטחתו ושמירת סודיותו.

(3) הוראות סעיף קטן (ב)(2) יחולו לעניין בקשות לפי סעיף קטן זה, בשינויים המחוייבים.

(4) הרשות המוסמכת תמסור למשטרת ישראל הודעה בדבר העברת מידע לפקיד מכס חוקר לפי סעיף קטן זה; שר המשפטים בהסכמת השר לביטחון הפנים יקבע בכללים את נוסח ההודעה ופרטיה;

(ב) בסעיף קטן (ה) –

(1) האמור בו יסומן כפסקה "(1)", ובה, במקום "מניעת עבירות" יבוא "מניעה וחקירה של עבירות" ואחרי "מיוזמתה" יבוא "בנסיבות ומנימוקים שתפרט";

(2) אחרי פסקה (1) יבוא:

"(2) לצורך ביצוע סמכויות פקיד מכס חוקר לפי חוק זה, רשאית הרשות המוסמכת, מיוזמתה, להעביר מידע ממאגר המידע לפקיד מכס חוקר; הרשות המוסמכת תמסור למשטרת ישראל הודעה בדבר העברת מידע לפקיד מכס חוקר לפי פסקה זו; שר המשפטים בהסכמת השר לביטחון הפנים יקבע בכללים את נוסח ההודעה ופרטיה";

ד ב ר י ה ס ב ר

פקיד מכס חוקר יוכל לעשות שימוש במידע שהועבר אליו מהרשות המוסמכת על פי בקשתו גם לשם חקירה ומניעה של עבירה נוספת וגילוי עבריינים בעבירה נוספת והעמדתם לדין, בהתאם לכללים שיקבעו, אך בתנאי שהעבירה הנוספת קשורה לחקירת העבירה שלגביה התבקש המידע. מוצע להבהיר כי האפשרות להעביר מידע לפקיד מכס חוקר לפי סעיף קטן (ח) של סעיף 30 לחוק איסור הלבנת הון, אינה כפופה לסייג האמור, ולפיכך לא יהיה שינוי בסמכות משטרת ישראל ושירות הביטחון הכללי להעביר מידע לפקיד מכס חוקר לאחר שמצאו שיש מקום להעביר לו את המידע לצורך חקירת הלבנת הון או חקירת עבירות נוספות המפורטות בתקנות איסור הלבנת הון (כללים לשימוש במידע שהועבר למשטרת ישראל ולשירות הביטחון הכללי לשם חקירת עבירות נוספות ולהעברתן לרשות אחרת), התשס"ו-2006, ובהתאם להוראות הקבועות בתקנות אלה. זאת הן לגבי מידע שהועבר על ידי הרשות המוסמכת למשטרת ישראל ולשירות הביטחון הכללי על פי בקשתם, והן לגבי מידע שהועבר לגורמים אלה על ידי הרשות המוסמכת, מיוזמתה.

יצוין כי התיקון המוצע המאפשר העברת מידע לפקיד מכס חוקר ולרשויות חקירה נוספות נכלל במסגרת הצעת חוק איסור הלבנת הון (תיקון מס' 7), התשס"ז-2007 (הצעות חוק הממשלה, מס' 513, התש"ע, עמ' 1114) (להלן – הצעת תיקון מס' 7). הנוסח המוצע גובש בעקבות הערות שהושמעו בוועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, במהלך הדיונים בהצעה.

בסעיף 28 לחוק איסור הלבנת הון, למשטרת ישראל, לשירות הביטחון הכללי, למוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים, לאמ"ן וליחידה במלמ"ב, כך שתתאפשר העברת מידע ממאגר המידע גם לפקיד מכס חוקר.

מוצע לאפשר לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן – הרשות המוסמכת) להעביר מידע ממאגר מידע לפקיד מכס חוקר לצורך ביצוע סמכויותיו לפי חוק איסור הלבנת הון, על פי בקשה מנומקת ובהתאם לכללים שיקבע שר המשפטים בהסכמת שר האוצר. כמו כן מוצע לאפשר לרשות המוסמכת להעביר מידע ממאגר המידע לפקיד מכס חוקר גם מיוזמתה. מוצע לקבוע כי כאשר הרשות המוסמכת מעבירה מידע לפקיד מכס חוקר, בין אם על פי בקשתו ובין אם מיוזמתה, עליה למסור הודעה בדבר העברת המידע למשטרת ישראל, זאת מאחר שהאחריות הכוללת לחקירת עבירות הלבנת הון היא של משטרת ישראל. בנוסף, הוראה זו נועדה גם לייעל את חקירת עבירות הלבנת הון ולמנוע מצב שבו מתנהלות חקירות ברשות המסים ובמשטרת ישראל באותו עניין בלי שהגופים האמורים מודעים לכך. כמו כן מוצע כי שר המשפטים בהסכמת השר לביטחון הפנים יקבע בכללים את נוסח ההודעה ופרטיה.

על פי התיקון המוצע, פקיד מכס חוקר יוכל לעשות שימוש במידע שהועבר אליו מהרשות המוסמכת, על פי בקשתו או מיוזמתה של הרשות המוסמכת, לשם ביצוע סמכויותיו לפי חוק איסור הלבנת הון, בדומה לגורמים האחרים המוסמכים לקבל מידע מהרשות המוסמכת.

(ג) אחרי סעיף קטן (ז) יבוא:

"(11) מידע שהועבר לפקיד מכס חוקר לא ייעשה בו שימוש אלא לשם ביצוע סמכויות פקיד מכס חוקר לפי חוק זה; ואולם רשאי פקיד מכס חוקר במסגרת תפקידו, לעשות שימוש במידע שהעבירה לו הרשות המוסמכת לפי סעיף קטן (ב) לשם חקירת עבירה נוספת שלא לפי חוק זה ומניעתה או לשם גילוי עבריינים בעבירה נוספת והעמדתם לדין, הכול בהתאם לכללים שייקבעו, ובלבד שהעבירה הנוספת קשורה לחקירת העבירה שלגביה התבקש המידע";

(ד) בסעיף קטן (ח), במקום "בסעיף קטן (ז)" יבוא "בסעיפים קטנים (ז) ו-(11)"; אין בהוראות סעיף קטן (11) כדי לגרוע מסמכות משטרת ישראל ושירות הביטחון הכללי להעביר מידע לפקיד מכס חוקר לפי הוראות סעיף קטן זה לשם ביצוע המטרות המפורטות בסעיף קטן (ז)";

(ה) בסעיף קטן (ט), במקום "בסעיף קטן (ז)" יבוא "בסעיפים קטנים (ז) ו-(11)";

(4) בתוספת הראשונה, במקום פרט (17) יבוא:

"(17) עבירות לפי סעיף 117(ב)(1) או (3) עד (8) או (17) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975;

(17א) עבירה לפי סעיף 220 לפקודת מס הכנסה;

(17ב) עבירה לפי סעיף 98(2ג) לחוק מיסוי מקרקעין, התשכ"ג-1963";

פרק ה': חוקים נוספים

5. בחוק הבלו על דלק, התשי"ח-1958⁹, בסעיף 7, האמור בו יסומן "א" ואחריו יבוא:
- "(ב) הוראות סעיפים 102(ב) ו-102א לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975, יחולו לענין גבייה כאמור בסעיף קטן (א), בשינויים המחויבים."
6. תיקון פקודת המכס¹⁰ –
- (1) בסעיף 231א, אחרי "100" יבוא "102א";

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (4)

סעיף 5 בדומה לתיקון המוצע בפקודת מס הכנסה בסעיף 1(1) לחוק זה ובחוק מס ערך מוסף, בסעיף 3(1) לחוק זה (ראו דברי הסבר לסעיפים האמורים), מוצע לקבוע במפורש בחוק הבלו על הדלק, התשי"ח-1958, כי ניתן לעקל ולתפוס כלי רכב של חייבים במס, זאת לאחר שחובם הפך סופי ואינו ניתן עוד לערעור או השגה.

כמו כן, בדומה לתיקון המוצע בפקודת מס הכנסה, בסעיף 2(2) לחוק זה ובחוק מס ערך מוסף, בסעיף 3(2) לחוק זה (ראו דברי הסבר לסעיפים האמורים), מוצע לקבוע גם בחוק הבלו על דלק סמכות לגביית ערבות צד ג', וכן לקבוע כי הליכי הגבייה יחולו על הערב באותו האופן שבו הם חלים על החייב.

סעיף 6 בדומה לתיקון המוצע בפקודת מס הכנסה, בסעיף 1(1) לחוק זה (ראו דברי הסבר לסעיף האמור) ובחוק מס ערך מוסף, בסעיף 3(1) לחוק זה, מוצע לקבוע במפורש בפקודת המכס כי ניתן לעקל ולתפוס

מוצע להוסיף לרשימת עבירות המקור בתוספת הראשונה לחוק איסור הלבנת הון, עבירות מס חמורות נוספות – עבירה לפי סעיף 220 לפקודה, עבירה לפי סעיף 98(2ג) לחוק מיסוי מקרקעין ועבירות לפי סעיף 117(ב)(1), (3) עד (8) ו-(17) לחוק מס ערך מוסף. עבירות מס אלה הן עבירות מס חמורות המתאפיינות ביסוד נפשי של כוונה מיוחדת להתחמק מתשלום מס, והעונש הקבוע בצדן הוא חמש עד שבע שנות מאסר.

הוספת עבירות אלה כעבירות מקור בחוק איסור הלבנת הון משמעותה היא שעשיית פעולה ברכוש שמקורו בעבירות אלה, רכוש ששימש לביצוען, רכוש שאיפשר את ביצוען ורכוש שנעברו בו עבירות אלה, תהיה עבירה פלילית לפי סעיפים 3(א) או 4 לחוק איסור הלבנת הון, לפי נסיבות המקרה המסויים.

יצוין כי, בהצעת תיקון מס' 7 נכללה הצעה להוסיף עבירות מתוך חוק מס ערך מוסף בנסיבות מחמירות.

⁹ ס"ח התשי"ח, עמ' 160; התשס"ח, עמ' 232.
¹⁰ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 3, עמ' 39.

(2) בסעיף 1א231, האמור בו יסומן "א" ואחריו יבוא:

"(ב) הוראות סעיף 102(ב) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975, יחולו על גבייה כאמור בסעיף קטן (א)."

תיקון חוק מס
קנייה (טובין
ושירותים)

7. בחוק מס קנייה (טובין ושירותים), התשי"ב-1952¹¹ –

(1) בסעיף 13, אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(1א) הוראות סעיף 102(ב) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975, יחולו על גבייה כאמור בסעיף קטן (א).";

(2) בסעיף 29ד, אחרי "1א" יבוא "102א".

פרק ו': הוראת שעה והוראת מעבר

8. סעיף 194א לפקודה, כנוסחו בסעיף 1(4) לחוק זה, סעיף 95 לחוק מיסוי מקרקעין, כנוסחו הוראת שעה בסעיף 2(3) לחוק זה וסעיף 102ב לחוק מס ערך מוסף, כנוסחו בסעיף 2(2) לחוק זה, יעמדו בתוקפם עד תום שנתיים מיום תחילתו של חוק זה.

9. חוב מס שהוחל בגבייתו לפי פקודת המסים (גבייה) לפני תחילתו של חוק זה, והועבר הוראת מעבר למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות (בסעיף זה – המרכז) לצורך גבייתו לפי סעיף 194א לפקודה, סעיף 95 לחוק מיסוי מקרקעין או סעיף 102ב לחוק מס ערך מוסף, כנוסחם בסעיפים 1(4), 2(3) ו-3(2) לחוק זה, יראו כל פעולה שנעשתה לצורך גבייתו לפני ההעברה האמורה כאילו נעשתה בידי המרכז, ובכלל זה רישום הערה לפי סעיף 11א(2) לפקודת המסים (גבייה).

ד ב ר י ה ס ב ר

זה (ראו דברי הסבר לסעיפים האמורים), מוצע לקבוע גם בחוק מס קנייה סמכות לגביית ערבות צד ג' וכן לקבוע כי הליכי הגבייה יחולו על הערב באותו האופן שבו הם חלים על החייב.

סעיף 8 כאמור לעיל בדברי ההסבר לסעיפים 1(4), 2(3) ו-3(2) להצעת החוק, מוצע לקבוע כי תוקפם של הסעיפים שעניינם הסמכות להעביר חוב מס לגבייה בידי המרכז, יהיה שנתיים מיום תחילתו של החוק המוצע, שכן מדובר, כאמור לעיל בדברי ההסבר לסעיף 1(4) להצעת החוק, בתקופת ניסיון, אשר נועדה לבחון את ייעול הליכי הגבייה באמצעות גוף נוסף, ושלאחריה יעמוד הנושא לבחינה חוזרת.

סעיף 9 מוצע להבהיר כי פעולות שנעשו לפני יום תחילתו של החוק המוצע לגביית חוב מס שהועבר לאחר יום התחילה האמור למרכז, יראו אותן כאילו נעשו בידי המרכז, וזאת כדי ליצור רציפות בהליכי הגבייה.

רכבים של חייבים במס, זאת לאחר שחובם הפך סופי ואינו ניתן עוד לערעור או השגה.

כמו כן, בדומה לתיקון המוצע בפקודת מס הכנסה, בסעיף 1(2) לחוק זה, ובחוק מס ערך מוסף, בסעיף 2(2) לחוק זה (ראו דברי הסבר לסעיפים האמורים), מוצע לקבוע גם בפקודת המכס סמכות לגביית ערבות צד ג' וכן לקבוע כי הליכי הגבייה יחולו על הערב באותו האופן שבו הם חלים על החייב.

סעיף 7 בדומה לתיקון המוצע בפקודת מס הכנסה, בסעיף 1(1) לחוק זה, ובחוק מס ערך מוסף, בסעיף 3(1) לחוק זה (ראו דברי הסבר לסעיפים האמורים), מוצע לקבוע במפורש בחוק מס קנייה (טובין ושירותים), התשי"ב-1952, כי ניתן לעקל ולתפוס כלי רכב של חייבים במס, זאת לאחר שחובם הפך סופי ואינו ניתן עוד לערעור או השגה.

כמו כן, בדומה לתיקון המוצע בפקודת מס הכנסה, בסעיף 1(2) לחוק זה, ובחוק מס ערך מוסף, בסעיף 2(2) לחוק

¹¹ ס"ח תשי"ב, עמ' 344.

הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי (תיקון מס' 55) (התחשבות בעד שירותי בריאות בבתי חולים כלליים פרטיים), התשע"ג-2013

1. הוספת סעיפים 20 ו-21 בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994¹ (להלן – החוק העיקרי), אחרי סעיף 20 יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

אף לפגוע בנגישות הסבירה של האזרח לשירותים אלה בשעת צורך רפואי אמיתי.

אחת הדרכים בארץ ובעולם להתמודד עם תופעה זו היא יצירת מגבלות על ההיצע של שירותים רפואיים. כיום קיימות במערכת הבריאות בישראל מגבלות על היצע השירותים הרפואיים שמציעים בתי חולים ציבוריים ופרטיים. כך למשל מחייב סעיף 24 לפקודת בריאות העם, 1940 (להלן – הפקודה), אישור של המנהל הכללי של משרד הבריאות להקמה ולהפעלה של בית חולים, לפתיחה של חדר ניתוח ולתוספת של מיטות אשפוז. בנוסף, ובהתאם לתקנות שהתקין שר הבריאות לפי סעיף 65 לפקודה, קיים צורך בקבלת רישיון לרכישת מכשירים רפואיים מסוימים וכן לשימוש בהם. בשנים האחרונות נמצא כי מגבלות אלה אינן מספקות, בין השאר, משום שההתקדמות הטכנולוגית מאפשרת לבצע פעולות רפואיות רבות על אותה מיטת אשפוז או באותו חדר ניתוח, ועל כן כדי להגביר את האפקטיביות של מגבלות היצע השירותים, יש להטיל מגבלה על הכנסותיו של בית החולים.

מגבלה כזאת קיימת בשיטת ההתחשבות בין קופות החולים לבתי החולים הציבוריים שנקבעה בסימן א' לפקד ד' בהצעת החוק לשינוי סדרי עדיפויות לאומיים (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנים 2013 ו-2014), התשע"ג-2013 (הצעות חוק הממשלה – 768, עמ' 618) (להלן – הצעת החוק לשינוי סדרי עדיפויות). עיקרה של השיטה הוא קביעת תקרות צריכה שנתיות של קופות החולים בבתי החולים הציבוריים והיא נועדה להקטין את התמריץ הקיים של בתי החולים להגדיל את פעילותם, ובכך לאזן באופן סביר, בין הצרכים השונים, ולהבטיח שמירה על רמת הוצאות סבירה של קופות החולים, בלי לפגוע ביכולתם של בתי החולים לשמור על רמת הכנסות סבירה, כך שלקופות החולים ולבתי החולים תהיה האפשרות לקיים את פעילותם ברמה מקצועית נאותה. בניגוד לבתי החולים הציבוריים, על בתי חולים פרטיים לא קיימת מגבלת הכנסות דומה.

בדומה לתקרות הצריכה שנקבעו בהצעת החוק לשינוי סדרי עדיפויות לגבי בתי חולים ציבוריים כלליים, מוצע לקבוע מגבלות לעניין תקרות הכנסה של בתי חולים פרטיים משירותי בריאות. מגבלות אלה יחולו על כל הכנסות בתי החולים, מקופות החולים וממקורות אחרים.

סעיף 1 לסעיף 20 המוצע

מוצע להגדיר את המונחים שבהם נעשה שימוש בסעיפים השונים בהצעת חוק זו ובכלל זה מוצע להגדיר

כללי בשנים האחרונות חוזקה מערכת הרפואה הציבורית במטרה להעלות את איכות שירותי הרפואה הציבורית. החיזוק התבטא, בין השאר, בתוספות שכר ומענקים לרופאים באזורי הפריפריה ולמקצועות רפואיים מסוימים שקיים לגביהם מחסור בכוח אדם, בהגדרת תורנויות חלקיות בתעריפים גבוהים כדי לתמרץ עבודת מומחים בבתי החולים הציבוריים, בהוספת כ-1000 תקני רופאים, מאות תקני אחיות וכ-960 מיטות אשפוז לבתי חולים ציבוריים, וכן מאות מיליוני שקלים להכללת טכנולוגיות רפואיות בסל שירותי הבריאות, המשפרות את איכות הטיפול הרפואי.

כדי לחזק את הרפואה הציבורית למשך זמן התערור הצורך לרסן את גידול ההוצאה על הרפואה הפרטית. למערכת הרפואה הפרטית השפעה רבה על מערכת הרפואה הציבורית וקיימים יחסי גומלין בין המערכות, הן בהיבט המימון והן בהיבט אספקת השירותים הרפואיים. כך למשל בכל הנוגע להיצע כוח האדם הרפואי. במערכת הבריאות קיים היצע מוגבל של כוח אדם אשר נותן שירותים רפואיים הן במערכת הרפואה הציבורית והן במערכת הרפואה הפרטית. העובדה שבמערכת הרפואה הפרטית הרופאים מקבלים תגמול כספי גבוה יותר, מהווה תמריץ לרופאים להקטין את היקף משרתם במערכת הרפואה הציבורית ולהגדיל מנגד את נתח פעילותם במערכת הרפואה הפרטית. תופעה זו גורמת במקרים רבים לכך ששהות הרופאים בכלל והמומחים בפרט, בבתי החולים הציבוריים מצטמצמת והיא עלולה להוביל לפגיעה בשירות הרפואי הציבורי. לריסון הגידול בהוצאה על הרפואה הפרטית חשיבות נוספת. גידול לא מבוקר של ההוצאה על הרפואה הפרטית פוגע בשוויון בנגישות לשירותי רפואה ומייצר מערכת בריאות שאינה יעילה ברמה הלאומית, באופן ששירותים רפואיים ניתנים בהתאם לרמת ההכנסה של הפרט ולא בהתאם למצבו הרפואי. יצוין כי על הצורך בריסון הגידול בהוצאה על הרפואה הפרטית עמד לאחרונה מבקר המדינה בדוח הביקורת השנתי 163 לשנת 2012, שפורסם ביום 8 במאי 2013.

בנוסף, קיימים במערכת הבריאות כמה מאפיינים ובראשם קשיחות הביקוש לשירותי בריאות וחוסר סימטריה בין המידע המצוי בידי הרופא לבין חוסר המידע של החולה. אחת התוצאות של מאפיינים אלה היא התופעה של היצע בלתי מבוקר של שירותים רפואיים הגורם בעקבותיו לגידול לא מוצדק בביקוש לשירותים אלה, לחוסר יעילות במערכת הבריאות ולגידול מלאכותי בביצוע השירותים. על כן, תוספת בלתי מבוקרת של שירותים רפואיים עלולה לגרום להעלאה משמעותית ובלתי צודקת של ההוצאה הלאומית לבריאות ועשויה

¹ ס"ח התשנ"ד, עמ' 156; התשע"ג, עמ' 14.

“בית חולים כללי פרטי” – בית חולים כללי שאינו בית חולים
ציבורי כללי;

“בית חולים ציבורי כללי” – כל אחד מאלה:

- (1) בית חולים ממשלתי כללי;
- (2) בית חולים כללי שבבעלות קופת חולים;
- (3) בית חולים כללי שבבעלות רשות מקומית;
- (4) בית חולים כללי שהוא תאגיד שהוא מוסד
ציבורי כהגדרתו בסעיף 9 לפקודת מס הכנסה²;
- (5) בית חולים כללי שאינו בית חולים כאמור
בפסקאות (1) עד (4), שבתעודת רישומו לפי פקודת
בריאות העם³, כלולות עמדות לרפואה דחופה (מיון);
“הכנסה”, של בית חולים כללי פרטי – הכנסה של בית
חולים כללי פרטי משירותי אשפוז, פעולות כירורגיות
וצנתוריים, או משירותים או פעולות נוספים שקבעו
השרים בצו, לרבות הכנסה כאמור מקופת חולים, למעט
הכנסה ממקורות המימון המפורטים בסעיף 13(א),
והכנסה משירותים או פעולות שקבעו השרים בצו;
צווים כאמור ייקבעו עד יום 1 ביולי של כל שנה;
“המנהל” – המנהל הכללי של משרד הבריאות;
“השרים” – שר הבריאות ושר האוצר.

תקרות הכנסה לבית 220 ג. (א) השרים רשאים לקבוע הוראות לעניין תקרות הכנסה
חולים כללי פרטי

של בית חולים כללי פרטי בשנה, לרבות תקרת הכנסה לכל
סוג הכנסה, תקרת הכנסה לפי מקורות מימון ההכנסה, ותקרת
הכנסה כוללת; הוראות לפי סעיף קטן זה ייקבעו בהתחשב,
בין השאר, בגודלו של בית החולים, במספר מיטות האשפוז,
בסוג המיטות ובמספר חדרי הניתוח שרשאי בית החולים
להפעיל, וכן בשיעור הכנסתו של בית החולים ממקורות
המימון המפורטים בסעיף 13.

ד ב ר י ה ס ב ר

לגביו הסדר לפי הצעת החוק לשינוי סדרי עדיפויות, כבית
חולים כללי פרטי (ראה סעיף 20ה(ג) המוצע).

כמו כן מוצע להגדיר את המונח “הכנסה” של בית
חולים כללי פרטי. ההגדרה של מונח זה כוללת הכנסה של
בית חולים כללי פרטי משירותי אשפוז, פעולות כירורגיות
וצנתוריים או משירותים או פעולות נוספים שקבעו השרים
בצו ולמעט הכנסה ממקורות המימון המפורטים בסעיף
13(א) לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ”ד–1994 (להלן –
החוק), והכנסה משירותים או פעולות שקבעו השרים בצו.

לסעיפים 220 ו-210 המוצעים

לאור האמור בחלק הכללי מוצע לרסן את הגידול
בהוצאה על הרפואה הפרטית, ולשם כך להסמיך את

את המונח “בית חולים כללי פרטי” שלגביו רשאים שרי
הבריאות והאוצר (להלן – השרים) לקבוע הוראות לעניין
תקרות הכנסה. ההגדרה “בית חולים כללי פרטי” כוללת
בית חולים “כללי” שהוא בית חולים “פרטי”, במובן זה
 שאינו ממשלתי, בבעלות קופת חולים או רשות מקומית,
ושאינו תאגיד שהוא מוסד ציבורי כהגדרתו בסעיף 9
לפקודת מס הכנסה או בית חולים שבתעודת רישומו לפי
הפקודה כלולות עמדות לרפואה דחופה (מיון). יובהר כי
לעניין בית חולים כללי פרטי שאינו בבעלות קופת חולים
(פסקה (2) להגדרה “בית חולים ציבורי כללי”), ייחשב בית
חולים כללי פרטי שלקופת חולים שליטה במישרין או
בעקיפין בתאגיד שבית החולים הוא בבעלותו ושלא נקבע

² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ’ 120; ס”ח התשע”ג, עמ’ 35.

³ ע”ר 1940, תוס’ 1, עמ’ 191.

(ב) קבעו השרים הוראות כאמור בסעיף קטן (א), לא יעלו הכנסותיו של בית חולים כללי פרטי בשנה על תקרות ההכנסה שקבעו השרים לגבי אותה שנה.

(ג) השרים רשאים לקבוע כי הוראות כאמור בסעיף קטן (א) לא יחולו על בית חולים כללי פרטי שהכנסותיו, בשנה שקדמה לשנה שלגביה חלות ההוראות אינן עולות על סכום שקבעו (בפרק זה – סף הכנסה), ורשאים הם לקבוע ספי הכנסה שונים, תוך הבחנה בין הכנסות ממקורות המימון המפורטים בסעיף 13(א) לבין הכנסות ממקורות אחרים ותוך הבחנה בין הכנסות מסוגים שונים; לעניין סעיף קטן זה, "הכנסה" – הכנסה של בית חולים כללי פרטי מכל השירותים והפעולות, לרבות ממקורות המימון המפורטים בסעיף 13(א), ולמעט הכנסה משירותים או פעולות שקבעו השרים.

(ד) קבעו השרים הוראות כאמור בסעיף קטן (א), רשאים הם לתת הוראות לקופת חולים בעניינים הנוגעים לרכש שירותי בריאות מבית חולים כללי פרטי שהכנסתו, בשנה שקדמה למועד הרכישה, עלתה על אחת או יותר מתקרות ההכנסה שנקבעו לפי סעיף קטן (א), לרבות לעניין הגבלה או איסור על רכישת שירותים כאמור, לתקופה שעליה יורו; הוראות כאמור יינתנו, בין השאר, בשים לב לזכויות חברי קופת חולים בתכניות לשירותי בריאות נוספים, כמשמעותם בסעיף 10.

לצורך יישום הוראות שנקבעו לפי סעיף 20ג, רשאים השרים לקבוע הוראות בדבר חובת דיווח של בתי חולים כלליים פרטיים ומועדו בכל הנוגע להכנסותיהם, ואת תקופות הדיווח. חובת דיווח 20ג.

ד ב ר י ה ס ב ר

בית חולים כללי פרטי מכל השירותים והפעולות, לרבות ממקורות המימון המפורטים בסעיף 13(א) לחוק, ולמעט הכנסה משירותים או פעולות שקבעו השרים.

כמו כן, וככל שקבעו השרים הוראות לעניין תקרות הכנסה של בית חולים כללי פרטי כאמור, מוצע להעניק לשרים ולמנהל הכללי של משרד הבריאות כמה כלי אכיפה כדי להבטיח כי הכנסותיו של בית חולים כללי פרטי, בשנה, לא יעלו על תקרות ההכנסה שנקבעו לגבי אותה שנה. כלי האכיפה הנמנה ראשון הוא הסמכת השרים לתת הוראות לקופת חולים מסוימת בעניינים הנוגעים לרכש שירותים מבית חולים כללי פרטי שהכנסתו בשנה שקדמה למועד הרכישה עלתה על אחת או יותר מתקרות ההכנסה שנקבעו, לרבות לעניין הגבלה או איסור על רכישת שירותים כאמור, לתקופה שעליה יורו. יצוין כי כדי להקטין את החשש כי הוראות כאמור עשויות לפגוע בזכויות חברי קופת חולים בתכניות לשירותי בריאות נוספים, כמשמעותם בסעיף 10 לחוק, מוצע לקבוע כי הוראות כאמור יינתנו בשים לב לזכויות חברי הקופה בתכניות אלה.

השרים לקבוע הוראות לעניין תקרות הכנסה של בית חולים כללי פרטי בשנה, לרבות תקרת הכנסה לכל סוג הכנסה, תקרת הכנסה לפי מקורות מימון ההכנסה, ותקרת הכנסה כוללת; מוצע כי הוראות אלה ייקבעו בהתחשב, בין השאר, בגודלו של בית החולים, במספר מיטות האשפוז, בסוג המיטות ובמספר חדרי הניתוח שרשאי בית החולים להפעיל, וכן בשיעור הכנסתו של בית החולים ממקורות המימון הציבוריים, ומתשלומים שגובה קופת חולים עבור ביטוח משלים כאמור בסעיף 10 לחוק. עוד מוצע להסמיך את השרים לקבוע הוראות בדבר חובת דיווח של בתי חולים כלליים פרטיים לעניין הכנסותיהם כאמור, לצורך בחינת עמידתם בתקרות שנקבעו (סעיף 20ג המוצע).

בנוסף, מוצע להסמיך את השרים לקבוע כי הוראות לעניין תקרות הכנסה לא יחולו על בית חולים כללי פרטי שהכנסותיו בשנה שקדמה לשנה שלגביה חלות ההוראות אינן עולות על סכום שקבעו (להלן – סף הכנסה), ורשאים הם לקבוע ספי הכנסה שונים, תוך הבחנה בין הכנסות ממקורות מימון ציבוריים לבין הכנסות ממקורות אחרים. לעניין זה, מוצע להגדיר את המונח "הכנסה" כהכנסה של

20.ה. (א) עלתה הכנסתו של בית חולים כללי פרטי שבשליטת קופת חולים, בשנה, על אחת או יותר מתקרות ההכנסה שנקבעו לפי סעיף 20ג(א) לגבי אותה שנה (להלן בפרק זה – חריגה), רשאי המנהל להטיל עליו עיצום כספי בשיעור של 80 אחוזים מהחריגה, ואם חרג בית החולים ממספר תקרות הכנסה – 80 אחוזים מהחריגה הגבוהה ביותר.

(ב) השרים רשאים בצו לשנות את השיעור הקבוע בסעיף קטן (א) ובלבד שלא יעלה על 200 אחוזים מהחריגה או מהחריגה הגבוהה ביותר, לפי העניין.
(ג) בסעיף זה –

”בית חולים כללי פרטי שבשליטת קופת חולים” – בית חולים כללי פרטי שלקופת חולים שליטה במישרין או בעקיפין בתאגיד שבית החולים הוא בבעלותו;
”שליטה” – כהגדרתה בסעיף 29.

20. (א) היה למנהל יסוד סביר להניח כי הכנסתו של בית חולים כללי פרטי באמור בסעיף 20ה(א) בשנה עלתה על אחת או יותר מתקרות ההכנסה שנקבעו לפי סעיף 20ג(א) לגבי אותה שנה (להלן בפרק זה – המפר), ובכוונתו להטיל עליו עיצום כספי לפי סעיף 20ה(א), ימסור למפר הודעה על הכוונה להטיל עליו עיצום כספי (להלן בפרק זה – הודעה על כוונת חיוב).
(ב) בהודעה על כוונת חיוב יציין המנהל, בין השאר, את אלה:

(1) המעשה או המחדל, המהווה את ההפרה;

ד ב ר י ה ס ב ר

שתישלח למפר. כמו כן מוצע להבהיר כי זכותו של המפר לטעון טענות, בכתב, לעניין הכוונה להטיל עליו עיצום כספי, בתוך 30 ימים ממועד מסירת ההודעה ושרשאי המנהל להאריך את התקופה האמורה בתקופה נוספת שלא תעלה על 30 ימים (סעיף 20 המוצע). העיצום הכספי ישולם בתוך 30 ימים מיום מסירת דרישת התשלום (סעיף 20ט המוצע). עוד מוצע לקבוע כי לאחר שהמפר טען את טענותיו, יודיע המנהל הכללי של משרד הבריאות למפר (סעיף 20ח המוצע) אם קיבל את טענותיו ולחלופין יוציא לו דרישת תשלום לשלם את העיצום הכספי אשר תפרט את סכום העיצום הכספי והמועד לתשלום. אם המפר לא הגיב, המנהל הכללי של משרד הבריאות לא יידרש לשלוח דרישת תשלום והמפר יהיה מחויב לשלם לאחר תום 30 הימים.

עוד מוצע לקבוע כי היה ולא שילם המפר עיצום כספי במועד, ייוספו על העיצום הכספי, לתקופת הפיגור, הפרשי הצמדה וריבית כהגדרתם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ”א-1961, עד לתשלומו (סעיף 20י המוצע) וכי העיצום הכספי ישולם לאוצר המדינה (סעיף 20יא המוצע).

לסעיף 20 המוצע

כלי אכיפה נוסף הוא הסמכת המנהל הכללי של משרד הבריאות להטיל על בית חולים כללי פרטי שהכנסתו בשנה עלתה על אחת או יותר מתקרות ההכנסה שנקבעו לגבי אותה שנה (להלן – חריגה). עיצום כספי בשיעור של 80 אחוזים מהחריגה. חרג בית החולים ממספר תקרות הכנסה, יוטל עליו עיצום בשיעור 80 אחוזים מהחריגה הגבוהה ביותר. לעניין זה, מוצע לקבוע כי עיצום כספי כאמור לא יוטל על כל בית חולים כללי פרטי אלא רק על בית חולים כללי פרטי שבשליטת קופת חולים שהיא גוף ציבורי המפוקח על ידי משרד הבריאות. לעניין שיעור העיצום הכספי, מוצע להסמיך את השרים לשנותו בצו ובלבד שלא יעלה על 200 אחוזים מהחריגה או מהחריגה הגבוהה ביותר, לפי העניין.

לסעיפים 20 עד 20יג המוצעים

מוצע לקבוע בחוק את השלבים של הליך הטלת עיצום כספי על בית חולים כללי פרטי שבשליטת קופת חולים שהכנסתו בשנה עלתה על אחת או יותר מתקרות ההכנסה שנקבעו לגבי אותה שנה (להלן – המפר). מוצע לקבוע בסעיף 20 המוצע את פרטי ההודעה על כוונת חיוב

- (2) סכום העיצום הכספי והתקופה לתשלומו;
- (3) זכותו של המפר לטעון את טענותיו לפני המנהל לפי הוראות סעיף 120.
120. זכות טיעון מפר שנמסרה לו הודעה על כוונת חיוב לפי הוראות סעיף 120 רשאי לטעון את טענותיו, בכתב, לפני המנהל, לעניין הכוונה להטיל עליו עיצום כספי ולעניין סכומו, בתוך 30 ימים ממועד מסירת ההודעה, ורשאי המנהל להאריך את התקופה האמורה בתקופה נוספת שלא תעלה על 30 ימים.
120. החלטת המנהל ודרישת תשלום (א) המנהל יחליט, לאחר ששקל את הטענות שנטענו לפי סעיף 120, אם להטיל על המפר עיצום כספי.
- (ב) החליט המנהל לפי הוראות סעיף קטן (א) –
- (1) להטיל על המפר עיצום כספי – ימסור לו דרישה, בכתב, לשלם את העיצום הכספי (להלן בפרק זה – דרישת תשלום), שבה יציין, בין השאר, את סכום העיצום הכספי המעודכן ואת התקופה לתשלומו;
- (2) שלא להטיל על המפר עיצום כספי – ימסור לו הודעה על כך, בכתב.
- (ג) בדרישת התשלום או בהודעה, לפי סעיף קטן (ב), יפרט המנהל את נימוקי החלטתו.
- (ד) לא טען המפר את טענותיו לפי הוראות סעיף 120 בתוך התקופה האמורה בסעיף 120 מיום שנמסרה לו ההודעה על כוונת חיוב, יראו הודעה זו, בתום אותה תקופה, כדרישת תשלום שנמסרה למפר במועד האמור.
120. המועד לתשלום העיצום הכספי המפר ישלם את העיצום הכספי בתוך 30 ימים מיום מסירת דרישת התשלום כאמור בסעיף 120, אלא אם כן נקבעה בדרישת התשלום תקופה אחרת לתשלום.
120. הפרשי הצמדה וריבית הפרשי הצמדה וריבית על העיצום הכספי, לתקופת הפיגור, הפרשי הצמדה וריבית כהגדרתם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961⁴ (להלן בפרק זה – הפרשי הצמדה וריבית), עד לתשלומו.
120. עיצום כספי ייגבה לאוצר המדינה, ועל גבייתו תחול פקודת המסים (גבייה)⁵.

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע לקבוע חובת פרסום על הטלת עיצום כספי ואם הוגש ערעור, גם פרסום בדבר הגשת הערעור ותוצאותיו, והכל בכפוף להוראות חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 בדבר אי-פרסום מידע שרשות ציבורית מנועה מלמסור.

כמו כן מוצע כי על החלטת המנהל הכללי של משרד הבריאות להטיל עיצום כספי על המפר יהיה ניתן לערער לבית משפט השלום שבו יושב נשיא בית משפט שלום שבאזור שיפוטו ניתנה ההחלטה, והוא יהיה רשאי לעכב את תשלום העיצום הכספי (סעיף 20זיב המוצע). בסעיף 20גי

⁴ ס"ח התשכ"א, עמ' 192; התשס"א, עמ' 206.

⁵ חוקי א"י, כרך ב', עמ' (ע) 1374, (א) 1399.

20יב. (א) על החלטת המנהל לפי סעיף 20ח ניתן לערער לבית משפט השלום שבו יושב נשיא בית משפט השלום שבאזור שיפוטו ניתנה ההחלטה; ערעור כאמור יוגש בתוך 30 ימים מיום שבו נמסרה למפר הודעה על ההחלטה.

(ב) אין בהגשת ערעור לפי סעיף קטן (א) כדי לעכב את תשלום העיצום הכספי, אלא אם כן הסכים לכך המנהל או שבית המשפט הורה על כך.

(ג) החליט בית המשפט לקבל ערעור שהוגש לפי סעיף קטן (א), לאחר ששולם העיצום הכספי לפי הוראות סעיפים 20ט או 20ז, והורה על החזרת סכום העיצום הכספי ששולם או על הפחתת העיצום הכספי, יוחזר הסכום ששולם או כל חלק ממנו אשר הופחת, לפי העניין, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומו, עד יום החזרתו.

20יג. (א) הטיל המנהל עיצום כספי לפי סעיף 20ח, יפרסם בציבור את הפרטים שלהלן, בדרך שתבטיח שקיפות לגבי הפעלת שיקול דעתו בקבלת ההחלטה להטיל עיצום כספי:

- (1) דבר הטלת העיצום הכספי;
- (2) מהות ההפרה שבשלה הוטל העיצום הכספי ונסיבות ההפרה;
- (3) סכום העיצום הכספי שהוטל;
- (4) פרטים על אודות המפר, הנוגעים לעניין;
- (5) שמו של המפר.

(ב) הוגש ערעור לפי סעיף 20יב, יפרסם המנהל את דבר הגשת הערעור ואת תוצאותיו.

(ג) על אף האמור בסעיף זה, לא יפרסם המנהל פרטים שהם בגדר מידע שרשות ציבורית מנועה מלמסור לפי סעיף 9(א) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998⁶, וכן רשאי הוא שלא לפרסם פרטים לפי סעיף זה, שהם בגדר מידע שרשות ציבורית אינה חייבת למסור לפי סעיף 9(ב) לחוק האמור.

תיקון סעיף 29

2. בסעיף 29 לחוק העיקרי –

(1) אחרי סעיף קטן (1ג) יבוא:

”2ג) על אף האמור בסעיף קטן (1ג), שר הבריאות ושר האוצר רשאים לקבוע כי היתר לפי סעיף קטן (ב), שעניינו שליטה של קופת חולים בבית חולים כללי פרטי, יותנה בעמידה של בית החולים בהוראות לעניין תקרות הכנסה; הפר בית חולים כאמור את ההוראות לעניין תקרות הכנסה, רשאים השרים לבטל את ההיתר שניתן לקופה בתום פרק הזמן שקבעו; פרק הזמן ייקבע לאחר שנתנו השרים לקופה הזדמנות להשמיע את טענותיה; לעניין זה –

ד ב ר י ה ס ב ר

שנה, הוא הסמכתם לקבוע הוראות במסגרת היתר שעניינו שליטה של קופת חולים בתאגיד אחר, לפי סעיף 29(ב) לחוק. סעיף 29(ב) לחוק קובע כי קופת חולים לא תחזיק ולא תרכוש אמצעי שליטה בשיעור כלשהו בתאגיד אחר

סעיף 2 כלי אכיפה נוסף שמוצע להעניק לשרים כדי להבטיח כי הכנסותיו של בית חולים כללי פרטי בשנה לא יעלו על תקרות ההכנסה שנקבעו לגבי אותה

⁶ ס"ח התשנ"ח, עמ' 226.

”בית חולים כללי פרטי” – כהגדרתו בסעיף 20ב;

”הוראות לעניין תקרות הכנסה” – הוראות לעניין תקרות הכנסה, שנקבעו לפי סעיף 20ג.”

(2) בסעיף קטן (ד), במקום ”לפי סעיף זה או לאחר שפג תוקפו של היתר כאמור בסעיף קטן (1ג)” יבוא ”לפי סעיף זה, לאחר שפג תוקפו של היתר כאמור בסעיף קטן (1ג) או לאחר שבוטל ההיתר כאמור בסעיף קטן (2ג).”

3. תחילתו של חוק זה במועד תחילתן של הוראות שקבעו השרים לפי סעיף 20 לחוק העיקרי בנוסחו בסעיף 1 לחוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 29(ד) לחוק קובע כי אם רכשה או החזיקה קופת החולים אמצעי שליטה בתאגיד אחר בלא היתר לפי סעיף 29 לחוק או לאחר שפג תוקפו של היתר כאמור בסעיף קטן (1ג), יורו השרים לקופת החולים למכור את אמצעי השליטה בתאגיד האחר בתוך המועד שייקבע. מוצע על כן להסמיך את השרים להורות על מכירת אמצעי שליטה גם אם בוטל ההיתר של קופת חולים כאשר בית חולים כללי פרטי שבשליטתה הפר את ההוראות לעניין תקרות הכנסה כאמור בסעיף קטן (2ג) המוצע.

סעיף 3 ביצוע החוק מותנה בכניסה לתוקף של תקרות הכנסה שיחולו על בית חולים כללי פרטי כפי שיקבעו השרים. מוצע על כן לקבוע כי תחילתו של חוק זה, יהיה במועד תחילתן של הוראות שיקבעו השרים.

ולא תהיה בעל עניין בו, במישרין או בעקיפין, אלא אם כן נתקיימו התנאים הקבועים בסעיף וניתן לכך היתר מראש מאת השרים. סעיף 29(1ג) לחוק קובע כי השרים רשאים לקבוע, בהיתר כאמור תנאים; חדל להתקיים תנאי שנקבע בהיתר, יפוג תוקף ההיתר בתום פרק הזמן שקבעו.

מוצע על כן כי על אף האמור בסעיף קטן (1ג), השרים יהיו רשאים לקבוע כי היתר לפי סעיף קטן (ב) שעניינו שליטה של קופת חולים בבית חולים כללי פרטי, יותנה בעמידה של בית החולים בהוראות לעניין תקרות הכנסה; הפר בית חולים כאמור את ההוראות לעניין תקרות הכנסה, רשאים יהיו השרים לבטל את ההיתר שניתן לקופה בתום פרק הזמן שקבעו; פרק הזמן ייקבע לאחר שנתנו השרים לקופה הודמנות להשמיע את טענותיה.

הצעת חוק לתיקון פקודת מסי העירייה ומסי הממשלה (פטוריין) (מס' 24) (ביטול הנחות ארנונה), התשע"ג-2013

תיקון סעיף 25

1. בפקודת מסי העירייה ומסי הממשלה (פטוריין), 1938, בסעיף 25(ה) –

- (1) בפסקה (1), לפני "כנסיה" יבוא "בית כנסת" ובמקום הסיפה החל במילים "לרבות מבנה" יבוא "והכול לגבי השטח המשמש לצורכי תפילה ושאיין בו פעילות עסקית";
- (2) פסקה (א1) – תימחק;
- (3) פסקה (א2) – תימחק.

ד ב ר י ה ס ב ר

כנסת, כנסייה, מסגד ובתי תפילה אחרים ייוותרו, ובלבד שאינן מתנהלות בהם פעילות עסקית.

לפסקאות (1) ו-(2)

כאמור, כתוצאה מהתיקונים הנוכחים, קבוע כיום בפסקה (1) לסעיף 25(ה) לפקודת מסי עירייה פטור מארנונה ל"כנסיה, מסגד או בית תפילה אחר, לרבות מבנה או חלק ממבנה שייעודו העיקרי הוא קיום תפילה, והשימושים הנוספים בו, אם ישנם, הם ללימודי הדת או לצרכים הנובעים מקיום התפילה ומלימודי הדת כאמור, ושאיין בו פעילות עסקית". בדומה, נקבע בפסקה (א1) לסעיף 25(ה) ביחס לבתי כנסת ולימוד תורה "בית כנסת, לרבות מבנה או חלק ממבנה שייעודו העיקרי הוא קיום תפילה, והשימושים הנוספים בו, ככל שישנם, הם ללימוד תורה או לצרכים הנובעים מקיום התפילה ומלימוד התורה, ושאיין בו פעילות עסקית". על רקע האמור לעיל, מוצע לבטל הוראה זו כך שהוראת הפטור תוחזר למתכונת שהיתה קבועה טרם חקיקת התיקונים.

לפסקה (3)

בפסקה (א2) לסעיף 25(ה) לפקודת מסי עירייה נקבע פטור מארנונה ל"כל בית קברות או חלק מבית קברות שאינו משמש למטרות רווח". על רקע האמור לעיל, מוצע לבטל סעיף זה.

סעיף 1 סעיף 25(ה) לפקודת מסי העירייה ומסי כללי הממשלה (פטוריין), 1938 (בפרק זה – פקודת מסי עירייה), קובע כי לא תוטל ארנונה כללית או אגרה על שטח נכס המשמש לאחד השימושים המפורטים בסעיף. סדרה של תיקונים שנעשו בסעיף זה בשנים האחרונות הביאה להרחבה של פטורים משלומי ארנונה ואגרות, באופן שהביא להקטנת הכנסות הרשויות המקומיות: תיקון מס' 17 לפקודת מסי עירייה הוסיף על הפטור הקיים לבתי כנסת וקבע כי יינתן פטור גם ל"מבנה או חלק ממבנה שייעודו העיקרי הוא קיום תפילה, והשימושים הנוספים בו, ככל שישנם, הם ללימוד תורה או לצרכים הנובעים מקיום התפילה ומלימוד התורה, ושאיין בו פעילות עסקית". בדומה, תיקון מס' 23 לפקודת מסי עירייה הוסיף על הפטור הקיים לכנסייה, מסגד ובתי תפילה אחר וקבע כי יינתן פטור גם ל"מבנה או חלק ממבנה שייעודו העיקרי הוא קיום תפילה, והשימושים הנוספים בו, אם ישנם, הם ללימודי הדת או לצרכים הנובעים מקיום התפילה ומלימודי הדת כאמור, ושאיין בו פעילות עסקית". תיקון מס' 18 לפקודת מסי עירייה קבע פטור ל"כל בית קברות או חלק מבית קברות שאינו משמש למטרות רווח".

על רקע זה, במטרה להביא לצמצום הפטורים מארנונה ואגרות, מוצע לתקן את פקודת מסי עירייה באופן שיביא לביטול התיקונים האמורים. יובהר כי הפטור לבתי

¹ ע"ר 1938, תוס' 1, עמ' (ע) 27, (א) 31; ס"ח התשע"ב, עמ' 590.

הצעת חוק תחבורה ציבורית (תיקוני חקיקה), התשע"ג-2013

1. תיקון פקודת מסילות הברזל [נוסח חדש], התשל"ב-1972¹ –
(1) אחרי כותרת פרק ב' תבוא הכותרת:

”סימן א': סמכויות השר והמנהל”;

(2) אחרי סעיף 14 יבוא:

”סימן ב': סמכויות מקים מסילת ברזל ומפעיל
מסילת ברזל

הגדרות 14א. בסמן זה –

”בית מגורים” – למעט חצרים;

”בעל מקרקעין” – כל אחד מאלה:

(1) מי שרשום בפנקסי המקרקעין כבעלים או מי שזכאי להירשם כאמור;

(2) מי שרשום בפנקסי המקרקעין כחוכר או כחוכר לדורות או מי שזכאי להירשם כאמור, וכן מי שזכאי להירשם כחוכר לדורות לפי החלטה של מועצת מקרקעי ישראל כמשמעותה בחוק רשות מקרקעי ישראל, התש"ך-1960²;

ד ב ר י ה ס ב ר

הקמתן של מערכות הסעת המונים. בהמשך להחלטה זו התקיימו דיונים רבים בהשתתפות הגורמים הנוגעים בדבר, ותוצאתם באה לידי ביטוי בהצעה זו.

סעיף זה כולל תיקונים לפקודת מסילות הברזל [נוסח חדש], התשל"ב-1972 (להלן – פקודת מסילות הברזל), אשר יחולו על מסילות ברזל ארציות ועל מסילות ברזל מקומיות, כהגדרתן בפקודת מסילות הברזל (להלן – מסילות ברזל).

לפסקה (1)

מוצע לחלק את פרק ב' לפקודת מסילות הברזל שעניינו בניית מסילה ותחזוקתה, לשני סימנים: סימן א' שיכלול את סעיפים 3 עד 14 לפקודה, שענינם סמכויות שר התחבורה התשתיות הלאומיות והבטיחות בדרכים (להלן – שר התחבורה) וסמכויות המנהל שמונה לפי סעיף 2 לפקודת התעבורה (להלן – המנהל), וסימן ב' שיכלול את סעיפים 14 עד 14א המוצעים שענינם סמכויות מקים מסילת ברזל או מפעיל מסילת ברזל כהגדרתם המוצעת.

לפסקה (2)

לסעיף 14 המוצע

בסעיף זה מוצעות הגדרות למונחים שנעשה בהם שימוש בסימן ב' המוצע שענינו סמכויות מקים מסילת

סעיף 1 רכבות ואוטובוסים מרובי קיבולת (להלן – כללי מערכות הסעת המונים) הם נדבך מרכזי ברשת תחבורה ציבורית כוללת הנותנת מענה מספק לצורכי האוכלוסייה. מערכות הסעת המונים מהוות חלק הכרחי מתוך רשת תחבורה ציבורית יעילה ונגישה המורכבת מקווי רכבת ואוטובוסים בין-עירוניים, רשת קווי אוטובוסים מזינים ומשלימים ורשת תחבורה עירונית. הניסיון הנצבר בעולם וניתוח צורכי הקיבולת הנדרשים מלמדים כי מערכות להסעת המונים הן אמצעי התחבורה העיקרי אשר יכול להוות חלופה לרכב הפרטי ולהתמודד עם בעיית העומס בכבישים, זיהום האוויר, תאונות הדרכים ועוד. כמו כן, מערכות הסעת המונים יאפשרו נגישות טובה למרכזי התעסוקה המרכזיים במטרופולינים. לפיכך מערכות הסעת המונים הן בעלות חשיבות לפיתוחה הכלכלי של מדינת ישראל.

כדי להקל את הקמתן של מסילות ברזל – ארציות ומקומיות, וכדי להאיץ את קצב פיתוחן של המערכות האמורות, נדרשת התמודדות עם מגוון חסמים בתחומי התכנון, הביצוע והמימון.

החלטת ממשלה מספר 3987 מיום כ"ב בכסלו התשע"ב (8 בדצמבר 2011), הטילה על צוות בין-משרדי בראשות המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (אזרחי) לגבש תיקוני חקיקה הדרושים כדי להסיר חסמים העומדים בפני קידום

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 23, עמ' 485; ס"ח התשע"ג, עמ' 14.

² ס"ח התש"ך, עמ' 57.

(3) מי שהוא בעל זכות שכירות בקרקע;

(4) דייר מוגן לפי חוק הגנת הדייר [נוסח משולב], התשל"ב-1972³;

"דרך", "תכנית" – כמשמעותן בחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965⁴;

"הרשות הממשלתית למים וביוב", "מנהל הרשות הממשלתית למים ולביוב" – כמשמעותם בפרק חמישי לחוק המים; "חוק המים" – חוק המים, התשי"ט-1959⁵;

"חוק להסדרת הביטחון" – חוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998⁶;

"מיתקן עגינה" – מיתקן או התקן, המשמש לחיבור של מכשיר ניטור למבנה או לקרקע, שהוא מהסוג שהמנהל אישר שניתן להתקינו במקרקעין;

"מכשיר ניטור" – מכשיר שממדיו אינם עולים על 0.13 מטר מעוקב, המודד את השפעת ביצוען של עבודות הנדסיות על הסביבה, ובכלל זה השפעות על המקרקעין, או המודד את מפלס הרעש, מים המצויים במקרקעין, זיהום הקרקע, גז בקרקע, החומרים המזהמים בקרקע או זיהום האוויר, שהוא מהסוג שהמנהל אישר שניתן להתקינו במקרקעין;

"מערכת הביטחון" – כל אחד מאלה:

- (1) משרד הביטחון ויחידות הסמך של משרד הביטחון;
- (2) יחידות ויחידות סמך של משרד ראש הממשלה שעיקר פעילותן בתחום ביטחון המדינה;
- (3) צבא הגנה לישראל;
- (4) מפעלי מערכת הביטחון כמשמעותם בסעיף 20 לחוק להסדרת הביטחון, שאינם יחידות כאמור בפסקה (2), ואשר שר הביטחון הודיע עליהם לשר;
- (5) משטרת ישראל, שירות בתי הסוהר והרשות להגנה על עדים;
- (6) מפעלים וספקים המייצרים ציוד ביטחוני, כהגדרתו בחוק התאגידים הביטחוניים (הגנה על אינטרסים ביטחוניים), התשס"ו-2005, בעבור גוף המנוי בפסקאות (1) עד (5), שהשר הממונה על אותו גוף הודיע עליהם למנהל;

³ ס"ח התשל"ב, עמ' 176.

⁴ ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

⁵ ס"ח התשי"ט, עמ' 169.

⁶ ס"ח התשנ"ח, עמ' 348.

⁷ ס"ח התשס"ו, עמ' 174.

"מפעיל מסילת ברזל" – כל אחד מאלה:

(1) מפעיל מסילת ברזל ארצית;

(2) בעל היתר הפעלה כהגדרתו בסעיף 46;

(3) מי שיש לו זיכיון להפעלתה של מסילת ברזל מקומית לפי סעיף 46א(א) או חברה ממשלתית שהממשלה התקשרה עמה להפעלה של מסילת ברזל מקומית, שהמנהל אישר שהם בתהליך לקבלת היתר הפעלה;

"מקים מסילת ברזל" – מי שיש לו זיכיון לבנייתה של מסילת ברזל מקומית או חברה ממשלתית שהממשלה התקשרה עמה לבנייה של מסילת ברזל מקומית, או רשות שהוקמה בחוק, חברה ממשלתית, חברה עירונית או מי שיש לו היתר לפי חוק או זיכיון או אישור לפי סעיף 48, לעניין הקמה של מסילת ברזל ארצית;

"מקרקעין" – מקרקעי מסילת ברזל או מקרקעין מושפעים;

"מקרקעי מסילת ברזל" – מקרקעין המיועדים לפי התכנית החלה עליהם למסילת ברזל, או מקרקעין המיועדים לפי התכנית החלה עליהם לדרך ושבהתאם להוראות התכנית האמורה ניתן להשתמש בהם גם למסילת ברזל;

"מקרקעין מושפעים" – כל אחד מאלה:

(1) מקרקעין הגובלים במקרקעי מסילת ברזל;

(2) מקרקעין שמתקיימים לגביהם שניים אלה:

(א) הם מצויים במרחק שאינו עולה על 70 מטרים ממקרקעי מסילת ברזל, או שהם מצויים במרחק העולה על 70 מטרים ממקרקעי מסילת ברזל אם אישר זאת המנהל, מנימוקים שיירשמו, לאחר ששוכנע כי התקיימו נסיבות מיוחדות וכי הדבר הכרחי לשם שמירה על האינטרס הציבורי;

(ב) בהתאם לסקר הנדסי אשר בוצע בידי מי שהמנהל הסמיכו לכך, מסילת ברזל לרבות עבודות לבנייתה, עשויים לגרום לשינוי במצבם או בתכונותיהם, בצמחייה הקיימת עליהם, ביציבות המבנים הבנויים בהם או באיכות המים המצויים בהם או לזיהום הקרקע;

(3) מקרקעין שמנהל הרשות הממשלתית למים ולביוב הורה לפי דין כי יש לבצע לגביהם סקר מים, בשל עבודות תכנון, בנייה או תפעול של מסילת ברזל המבוצעות במקרקעי מסילת ברזל;

(4) מקרקעין שמי שהשר להגנת הסביבה הסמיכו לכך הורה לפי דין כי יש לבצע לגביהם סקר קרקע, בשל עבודות תכנון, בנייה או תפעול של מסילת ברזל המבוצעות במקרקעי מסילת ברזל.

14.ב. (א) מקים מסילת ברזל או מפעיל מסילת ברזל רשאים להיכנס למקרקעין ולבצע פעולה מהפעולות המנויות להלן הנדרשת לשם קיום ההוראות לפי כל דין לרבות לפי פקודה זו, והכול בכפוף להוראות לפי כל דין ולהוראות לפי סימן זה:

- (1) עריכת בדיקות לשם בקרה על מצב מסילת ברזל או מקרקעין, ובכלל זה בכל הנוגע לקרקע ולמים המצויים במקרקעין;
- (2) גילוי או מניעה של נזק למסילת ברזל או למקרקעין;
- (3) ביצוע מדידות או סקרים, לרבות סקרי מים וקרקע;
- (4) התקנת מכשיר ניטור או מיתקן עגינה במקרקעין, לצורך בדיקת השפעותיהן של עבודות להקמת מסילת ברזל ושל מסילת הברזל, על המקרקעין, ובכלל זה על הקרקע ועל מים המצויים במקרקעין;
- (5) סימון המתחם שבו מתוכננות להתבצע או מתבצעות עבודות להנחת מסילת ברזל או להקמת התקני נוחות;

סמכויות כניסה למקרקעין בידי מקים או מפעיל מסילת ברזל

ד ב ר י ה ס ב ר

הסעיף המוצע אינן מחליפות הוראות לפי כל דין החלות לעניין ביצוע הפעולות כאמור, לרבות תנאים הנדרשים בעניין היתרי בנייה ואישורים הנדרשים בהתאם לחקיקה בתחומי איכות הסביבה, המים והביוב. ההוראות כאמור ימשיכו לחול לצד ההוראות המוצעות.

לצורך ביצוע הפעולות המפורטות בסעיף המוצע, תתאפשר כניסתו של מפעיל מסילת ברזל או מקים מסילת ברזל למקרקעי מסילת ברזל, שהם מקרקעין המיועדים לפי תכנית למסילת ברזל וכן מקרקעין המיועדים לפי התכנית החלה עליהם לדרך ושבהתאם להוראות התכנית האמורה ניתן להשתמש בהם גם למסילת ברזל. כמו כן, תתאפשר כניסה כאמור למקרקעין מושפעים, כהגדרתם בסעיף 14א המוצע, שהם מקרקעין הכוללים, בין השאר, מקרקעין הגובלים במקרקעי מסילת הברזל; מקרקעין המצויים במרחק שאינו עולה על 70 מטר ממקרקעי מסילת ברזל ושבהתאם לסקר הנדסי עשוי להיגרם שינוי במצבם או בתכונותיהם בשל פעילות הקשורה למסילת ברזל, וכן מקרקעין שמנהל רשות המים הורה לפי דין כי יש לבצע לגביהם סקר מים או מקרקעין שמי שהשר להגנת הסביבה הסמיכו לכך הורה לפי דין כי יש לבצע לגביהם סקר קרקע.

סמכויות הכניסה למקרקעין וביצוע הפעולות בהתאם לסימן ב' המוצע חלות על מקים מסילת ברזל ועל מפעיל מסילת ברזל וכן מותרת הכניסה למקרקעין למי שהוסמך

ברזל ומפעיל מסילת ברזל לעניין כניסה למקרקעין וביצוע פעולות בהם.

לסעיף 14 ב המוצע

לצורך הקמתן של מסילות ברזל נדרשים מקימי התשתית ומפעיליה להיכנס למקרקעין שונים כדי לבצע פעולות, כגון בדיקות בקרה על מצב המסילה או המקרקעין, גילוי או מניעה של נזק למסילה, התקנת מכשירי ניטור כדי לבדוק את השפעותיהן של עבודות ההקמה ושל המסילה על המקרקעין, וביצוע עבודות הדרושות לשם חיזוק מבנים. כמו כן, כניסה למקרקעין נדרשת במקרה שבו הורה מנהל הרשות הממשלתית למים ולביוב (להלן – מנהל רשות המים) על ביצוע פעולות לפי סעיפים 14ב(1), (3) או (4) כדי לבחון השפעה על המים באותם מקרקעין וכן במקרה שבו מי שהשר להגנת הסביבה הסמיכו לכך הורה על ביצוע פעולות לפי הסעיפים האמורים כדי לבחון השפעה על הקרקע באותם מקרקעין.

מוצע לקבוע כי מקים מסילת ברזל או מפעיל מסילת ברזל, כהגדרתם המוצעת, יהיו רשאים להיכנס למקרקעין ולבצע פעולה מהפעולות האמורות, בכפוף לשאר ההוראות לפי סימן ב' המוצע, לרבות התנאים לכניסה למקרקעין הקבועים בסעיף 14ג המוצע. יודגש כי הוראות

(6) טיפול בצמחייה במקרקעין המפריעה להקמתה, לתחזוקתה או לפעולתה התקינה של מסילת ברזל או של התקני נוחות, לרבות כריתה או גיזום של צמחייה כאמור;

(7) חיבור של כבלי חשמל וכבלי חשמולת המשמשים מסילת ברזל לקירות או למבנים במקרקעין ותחזוקתם של חיבורים וכבלים אלה;

(8) ביצוע עבודות הדרושות לשם חיוק של מבנה המצוי במקרקעין, לרבות עבודות בנייה, ובלבד שאין בהן פגיעה של ממש ביכולת השימוש במבנה למטרות שהוא משמש או מיועד לשמש להן ושאינן מצריכות פינוי אדם ממבנה כאמור; לעניין זה, "עבודות בנייה" – לרבות עבודות לחיזוק או לעיבוי של יסודות המבנה, וכן הריסה של פרט בנוי במבנה הנדרשת לצורך החיזוק;

(9) ביצוע פעולות נלוות לפעולות לפי פסקאות (1) עד (8), לרבות פעולת תחזוקה, חפירה, קידוח לרבות קידוח לפי חוק הפיקוח על קידוחי מים, התשט"ו-1955⁸, או הסרת אבן, אדמה או עץ, ובלבד שאין בפעולות הנלוות פגיעה של ממש ביכולת השימוש במבנה למטרות שהוא משמש או מיועד לשמש להן ושאינן מצריכות פינוי אדם ממבנה כאמור.

(ב) פעולות לפי סעיף זה לא יבוצעו במקרקעין המוחזקים בידי מערכת הביטחון, אלא בידי מי שנקבעה לו התאמה ביטחונית מתאימה לכך ובהתאם לכללי אבטחת המידע של הגוף הביטחוני.

מקים מסילת ברזל או מפעיל מסילת ברזל לא ייכנסו למקרקעין לצורך ביצוע פעולה המנויה בסעיף 14ב, אלא אם כן –

114. הסכמה או אי-התנגדות לכניסה למקרקעין

(1) לעניין פעולה המנויה בסעיף 14ב(א)(1) עד (3) שאינה מיועדת להתבצע בבית מגורים – בעל המקרקעין לא התנגד לכניסה למקרקעין בהתאם להוראות סעיף 14ה;

ד ב ר י ה ס ב ר

כוונתם להיכנס למקרקעין לפי הוראות סימן ב' המוצע ובדבר הפעולה שבכוונתם לבצע במקרקעין. בעל המקרקעין, בהגדרתו המוצעת בסעיף 14א, כולל, בין השאר, את מי שרשום בפנקסי המקרקעין כבעלים, מי שרשום בפנקסי המקרקעין כחוכר או כחוכר לדורות וכן מי שזכאי להירשם כאמור, ומי שהוא בעל זכות שכירות בקרקע או דייר מוגן.

מוצע כי הודעת המקים או המפעיל לבעל המקרקעין תימסר 45 ימים לפחות לפני המועד שבו הוא מבקש להיכנס

לכך בהתאם לסעיף 114 המוצע אם נדרש שימוש בכוח סביר לצורך הכניסה כאמור. עם זאת יובהר כי לעניין כניסה למקרקעין וביצוע פעולות בידי המנהל שמונה לפי סעיף 2א לפקודת מסילות הברזל, ימשיכו לחול ההוראות הקיימות לפי כל דין, לרבות ההוראות הקבועות בפרק ב' לפקודת מסילות הברזל.

לסעיפים 114 ו-114 המוצעים

מקים מסילת ברזל או מפעיל מסילת ברזל יהיו מחויבים במתן הודעה מראש לבעל המקרקעין בדבר

⁸ ס"ח התשט"ו, עמ' 84.

(2) לעניין פעולה המנויה בסעיף 14ב(א)(4) עד (9) או לעניין פעולה המנויה בסעיף 14ב(א)(1) עד (3) המיועדת להתבצע בבית מגורים – בעל המקרקעין הסכים מראש ובכתב לכניסה למקרקעין;

(3) לעניין כניסה למקרקעין המוחזקים בידי מערכת הביטחון – הגוף המוסמך לכך על פי דין לגבי אותו מקום נתן אישור מראש ובכתב לכניסה למקרקעין.

(א) מקים מסילת ברזל או מפעיל מסילת ברזל ימסרו לבעל מקרקעין הודעה בכתב על כוונתו להיכנס למקרקעין בהתאם להוראות סימן זה, 45 ימים לפחות לפני המועד שבו הוא מבקש להיכנס למקרקעין וכן ועל הפעולה שבכוונתו לבצע במקרקעין (בסימן זה – הודעה על כוונה להיכנס למקרקעין).

(ב) היתה הפעולה כאמור בסעיף קטן (א) פעולה המנויה בפסקאות (1) עד (3) של סעיף 14ב(א) שאינה מיועדת להתבצע בבית מגורים, יצוין בהודעה על הכוונה להיכנס למקרקעין כי בעל המקרקעין רשאי להגיש למנהל, בתוך 15 ימים ממועד קבלת ההודעה כאמור, התנגדות לכניסה למקרקעין, בהתאם להוראות סעיף 14ד.

(ג) היתה הפעולה כאמור בסעיף קטן (א) פעולה המנויה בפסקאות (4) עד (9) של סעיף 14ב(א), או פעולה המנויה בפסקאות (1) עד (3) של הסעיף האמור המיועדת להתבצע בבית מגורים, יצוין בהודעה על הכוונה להיכנס למקרקעין כי נדרשת הסכמה מראש ובכתב של בעל המקרקעין לכניסה כאמור.

(א) נמסרה לבעל מקרקעין הודעה על כוונה להיכנס למקרקעין לצורך ביצוע פעולה המנויה בפסקאות (1) עד (3) של סעיף 14ב(א) שאינה מיועדת להתבצע בבית מגורים, רשאי הוא להגיש למנהל, בתוך 15 ימים ממועד קבלת ההודעה כאמור, התנגדות לכניסה למקרקעין (בסעיף זה – התנגדות).

(ב) המנהל ימסור למקים מסילת הברזל או למפעיל מסילת הברזל, לפי העניין, העתק של התנגדות בעל מקרקעין שהוגשה לו לפי סעיף קטן (א), בסמוך להגשתה.

ד ב ר י ה ס ב ר

14ב(א) המוצע, המיועדות להתבצע בחצרים, לרבות חצרים של בית מגורים פרטי, לא תידרש הסכמה מראש ובכתב של בעל המקרקעין לכניסה כאמור, והוא יהיה רשאי להגיש למנהל התנגדות לכניסה למקרקעין, כאמור.

לסעיף 14ה המוצע

בסעיף זה מוסדרות הוראות בדבר התנגדותו של בעל מקרקעין לכניסה למקרקעין לצורך ביצוע פעולה המנויה בפסקאות (1) עד (3) של סעיף 14ב(א) המוצע שאינה מיועדת להתבצע בבית מגורים. במקרה שבו בעל המקרקעין יגיש את התנגדותו למנהל בהתאם להוראות הסעיף המוצע, לא

למקרקעין. מוצע כי לגבי פעולות המנויות בפסקאות (1) עד (3) של סעיף 14ב(א) המוצע, שאינן מיועדות להתבצע בבית מגורים, בעל המקרקעין יהיה רשאי להגיש למנהל התנגדות לכניסה למקרקעין, בתוך 15 ימים ממועד קבלת ההודעה כאמור. עוד מוצע כי לגבי פעולה המנויה בפסקאות (4) עד (9) של סעיף 14ב(א) המוצע או פעולה המנויה בפסקאות (1) עד (3) של הסעיף האמור, המיועדת להתבצע בבית מגורים, תידרש הסכמה מראש ובכתב של בעל המקרקעין לכניסה כאמור.

לפי המוצע, בית מגורים אינו כולל את חצר הבית ועל כן לגבי פעולות המנויות בפסקאות (1) עד (3) של סעיף

(ג) המנהל רשאי, לאחר שנתן למקים מסילת הברזל או למפעיל מסילת הברזל, לפי העניין, ולבעל המקרקעין, הזדמנות להשמיע את עמדותיהם, לקבל את ההתנגדות, לדחותה או להתנות את הכניסה למקרקעין בתנאים, והכול בשים לב לקיומן של חלופות סבירות לביצוע הפעולה, לרבות לעניין מיקום ביצוע הפעולה ומועד ביצועה, ומתוך מטרה לצמצם את הנזק העלול להיגרם בשל הפעולה, ככל האפשר בנסיבות העניין.

(ד) המנהל ימסור לבעל המקרקעין ולמקים מסילת הברזל או למפעיל מסילת הברזל, לפי העניין, את החלטתו המנומקת לפי סעיף קטן (ג), בתוך 21 ימים מיום הגשת ההתנגדות, או בתוך 21 ימים מיום שהתקיים דיון בהתנגדות אם התקיים, לפי המאוחר.

(א) נמסרה לבעל מקרקעין הודעה בדבר כוונה להיכנס למקרקעין כדי לבצע פעולה המנויה בפסקאות (4) עד (9) של סעיף 14ב(א) או כדי לבצע פעולה המנויה בפסקאות (1) עד (3) של הסעיף האמור המיועדת להתבצע בבית מגורים, ובעל המקרקעין לא הודיע למקים מסילת הברזל או למפעיל מסילת הברזל, לפי העניין, על הסכמתו לכניסה למקרקעין, בתוך 15 ימים ממועד מסירת ההודעה, רשאים מקים מסילת הברזל או מפעיל מסילת הברזל, לפי העניין, לפנות למנהל בבקשה לקבל הרשאה לכניסה למקרקעין כדי לבצע את הפעולה (בסעיף זה – בקשת הרשאה לכניסה למקרקעין).

(ב) מקים מסילת ברזל או מפעיל מסילת ברזל שפנה למנהל בבקשת הרשאה לכניסה למקרקעין (בסעיף זה – מבקש), ימסור לבעל המקרקעין העתק מהבקשה כאמור.

(ג) המנהל רשאי, לאחר שנתן למבקש ולבעל המקרקעין הזדמנות להשמיע את עמדותיהם, לקבל בקשת הרשאה לכניסה למקרקעין, לדחותה או להתנות בתנאים, והכול בשים לב לחלופות סבירות לביצוע הפעולה המנויה בבקשה, לרבות לעניין מיקום ביצוע הפעולה ומועד ביצועה, ובמטרה לצמצם את הנזק העלול להיגרם בשל הפעולה, ככל האפשר בנסיבות העניין.

ד ב ר י ה ס ב ר

14ב(א), או לשם ביצוע פעולה המנויה בפסקאות (1) עד (3) של הסעיף האמור המיועדת להתבצע בבית מגורים. מוצע לקבוע כי במקרה שבו בעל מקרקעין לא הודיע על הסכמתו לכניסה למקרקעין לצורך ביצוע פעולות כאמור, יהיה רשאי מקים מסילת הברזל או מפעיל מסילת הברזל אשר ביקש להיכנס למקרקעין, לפנות למנהל בבקשה לקבל הרשאה לכניסה למקרקעין לצורך ביצוע הפעולות.

מוצע לקבוע כי המנהל יהיה רשאי, לאחר שנתן לצדדים להשמיע את עמדותיהם, לקבל את בקשת ההרשאה לכניסה למקרקעין, לדחותה או להתנותה

114. בקשה לקבלת הרשאה לכניסה למקרקעין

ייכנס מקים מסילת ברזל או מפעיל מסילת ברזל למקרקעין, עד להחלטת המנהל בהתנגדות.

מוצע לקבוע כי המנהל יהיה רשאי, לאחר שנתן לצדדים להשמיע את עמדותיהם, לקבל את ההתנגדות, לדחותה או להתנות את הכניסה למקרקעין בתנאים, והכול בשים לב לקיומן של חלופות סבירות לביצוע הפעולות המבוקשות.

לסעיף 114 המוצע

בסעיף זה מוסדרות הוראות בדבר כניסה למקרקעין לצורך ביצוע פעולה המנויה בפסקאות (4) עד (9) של סעיף

(ד) המנהל ימסור למבקש ולבעל המקרקעין את החלטתו המנומקת בבקשת הרשאה לכניסה למקרקעין, בתוך 21 ימים מיום הגשת הבקשה, או בתוך 21 ימים מיום שהתקיים דיון לפניו אם התקיים, לפי המאוחר.

שימוש בכוח סביר 114. (א) ביקש מקים מסילת ברזל או מפעיל מסילת ברזל להיכנס למקרקעין והתקיימו התנאים הנדרשים לפי סימן זה לשם כניסתו כאמור, וסירב המחזיק במקרקעין להרשות כניסה כאמור, רשאי עובד משרד התחבורה שהוסמך לפי סעיף קטן (ב) להיכנס למקרקעין ולעשות שימוש בכוח סביר לשם כך, אם מצא כי הדבר נדרש לשם ביצוע הפעולות לפי סימן זה, ובלבד שהזהיר את המחזיק כי בכוונתו לעשות כן; ואולם לא ייכנס לבית מגורים אלא על פי צו של בית משפט. (ב) השר רשאי להסמיך, מבין עובדי משרד התחבורה, עובדים שמתקיימים לגביהם התנאים כמפורט להלן, שיהיו רשאים להשתמש בכוח סביר לשם כניסה למקרקעין לצורך ביצוע הפעולות כאמור בסעיף קטן (א) –

(1) הם לא הורשעו בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה, אין הם ראויים, לדעת המנהל, להיות מוסמכים כאמור;

(2) מתקיימים לגביהם תנאי כשירות נוספים כפי שהורה השר, בהתייעצות עם השר לביטחון הפנים;

(3) הם בעלי הכשרה מתאימה כפי שהורה השר, בהסכמת השר לביטחון הפנים.

(ג) מקים מסילת ברזל או מפעיל מסילת ברזל, לפי העניין, רשאי להתלוות לעובד משרד התחבורה בעת כניסתו למקרקעין לשם הפעלת סמכויותיו לפי סעיף 114ב.

כניסה למקרקעין 114. (א) על אף האמור בסעיפים 114 עד 114, מקים מסילת ברזל או מפעיל מסילת ברזל יהיו רשאים להיכנס למקרקעין לצורך ביצוע פעולה המנויה בסעיף 114ב(א) אף אם לא התקיימו התנאים לפי סימן זה, כולם או חלקם, בהתקיים שניים אלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

התחבורה בעת כניסתו למקרקעין לשם הפעלת סמכויותיו של מקים מסילת הברזל או מפעיל מסילת הברזל לפי סימן ב' המוצע.

בתנאים, והכול בשים לב לקיומן של חלופות סבירות לביצוע הפעולות המבוקשות.

לסעיף 114 המוצע

עבודות הקמתן והפעלתן של מסילות ברזל הן עבודות מורכבות ובעלות השפעה על שטח נרחב של מקרקעין, תשתיות, מבנים ורכוש, וגם על האנשים הנמצאים באותם מקרקעין ובמקרקעין המושפעים. מוצע לקבוע הוראות כניסה למקרקעין לצורך ביצוע פעולה דחופה וזאת כדי לתת מענה למצבים שבהם יש צורך בביצוע מידי של עבודות הנדרשות, בין השאר, כדי למנוע נזק לרכוש או פגיעה בחיי אדם. בהתאם למוצע, מקים מסילת ברזל או מפעיל מסילת ברזל יהיו רשאים להיכנס למקרקעין לצורך

מוצע לקבוע כי במקרה שבו יסרב מחזיק במקרקעין להרשות כניסה למקרקעין ויידרש שימוש בכוח לשם הכניסה כאמור, מי שיוכל להיכנס למקרקעין יהיה עובד משרד התחבורה שהוסמך לכך בידי שר התחבורה. כניסה למקרקעין תוך שימוש בכוח סביר תהיה מותנית בכך שהעובד המוסמך לכך כאמור ימצא כי נדרש שימוש בכוח סביר לשם ביצוע הפעולות ויזהיר את המחזיק כי בכוונתו לעשות כן. בהתאם למוצע, מקים מסילת ברזל או מפעיל מסילת ברזל, יהיו רשאים להתלוות לעובד משרד

(1) מקום מסילת הברזל או מפעיל מסילת הברזל, לפי העניין, מצאו כי קיים צורך דחוף לביצוע פעולה במקרקעין והפעולה חיונית לשם מניעת סכנה מיידית למסילת ברזל, לסביבתה, להליכי ההקמה או הבנייה של המסילה, לשלום הציבור או לבריאותו (בסעיף זה – פעולה דחופה);

(2) מקום מסילת הברזל או מפעיל מסילת הברזל, לפי העניין, דיווחו לבעל המקרקעין ולמנהל על כניסתם למקרקעין, בהקדם האפשרי בנסיבות העניין, ונתנו לבעל המקרקעין הזדמנות לטעון את טענותיו בהקדם האפשרי לאחר הכניסה למקרקעין.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א) –

(1) לא תבוצע פעולה דחופה במקרקעין לפי סעיף זה לפרק זמן העולה על 96 שעות, אלא באישור המנהל;

(2) לא תבוצע כניסה למקרקעין המוחזקים בידי מערכת הביטחון לצורך ביצוע פעולה דחופה, אלא לאחר שניתן לכך אישור מראש של הגוף המוסמך לכך על פי דין לגבי אותו מקום.

(ג) המנהל רשאי, ביוזמתו או לפי פניית בעל מקרקעין, להורות בכל עת על הפסקה של פעולה דחופה לפי סעיף זה או להגביל את פרק הזמן לביצוע פעולה כאמור.

(א) מקום מסילת ברזל או מפעיל מסילת ברזל שנכנס למקרקעין בהתאם להוראות סימן זה, יימנע, עד כמה שאפשר, מגרימת נזק ויחזיר את המקרקעין, בהקדם האפשרי לאחר סיום ביצוע הפעולה, למצב שהיו בו אילולא בוצעה בהם הפעולה כאמור.

(ב) נגרם נזק כתוצאה מביצוע פעולה כאמור בסעיף קטן (א), יתקן מקום מסילת הברזל או מפעיל מסילת הברזל, לפי העניין, על חשבוננו, את הנזק או ישלם למי שנגרם לו הנזק (בסעיף זה – ניזוק) פיצויים בשל הנזק שנגרם.

ד ב ר י ה ס ב ר

עוד מוצע לקבוע כי לא תבוצע פעולה דחופה במקרקעין לפי הסעיף המוצע, לפרק זמן העולה על 96 שעות אלא באישור המנהל וכי המנהל יהיה רשאי, ביוזמתו, או לפי פניית בעל מקרקעין, להורות בכל עת על הפסקה של פעולה דחופה לפי סעיף זה, או להגביל את פרק הזמן לביצוע פעולה כאמור.

לסעיף 14ט המוצע

בסעיף זה מוסדרות הוראות לעניין תשלום פיצויים בידי מקום מסילת ברזל או מפעיל מסילת ברזל שנכנס למקרקעין בהתאם להוראות סימן ב', בשל נזק שנגרם כתוצאה מביצוע הפעולות. בהתאם למוצע, במצב שבו נגרם נזק כתוצאה מביצוע הפעולות לפי סימן ב', יתקן

ביצוע פעולה מהפעולות המנויות בסעיף (א)ב(א) אף אם לא התקיימו התנאים לפי סימן ז' ובלבד שהתקיימו האלה:

(1) מקום מסילת הברזל או מפעיל מסילת הברזל, לפי העניין, מצאו כי קיים צורך דחוף בביצוע פעולה במקרקעין והפעולה חיונית לשם מניעת סכנה מיידית למסילת ברזל, לסביבתה, להליכי ההקמה או הבנייה של המסילה, לשלום הציבור או לבריאותו;

(2) מקום מסילת הברזל או מפעיל מסילת הברזל, לפי העניין, דיווחו לבעל המקרקעין ולמנהל על כניסתם למקרקעין, בהקדם האפשרי בנסיבות העניין ונתנו לבעל המקרקעין הזדמנות לטעון את טענותיו בהקדם האפשרי לאחר הכניסה למקרקעין.

(ג) דרש ניזוק ממקים מסילת ברזל או ממפעיל מסילת ברזל פיצויים בשל נזק כאמור בסעיף זה, והחליט מקים או מפעיל כאמור לדחות דרישה זו, כולה או חלקה, ימסור לניזוק הודעה מנומקת על כך בכתב, בתוך 60 ימים מיום שקיבל מהניזוק את כל המידע הנדרש לצורך קבלת החלטה לגבי דרישת הפיצוי, וישלם לו, בתוך 45 ימים ממועד ההחלטה, את הסכום שאינו שנוי במחלוקת.

(ד) דרישה לפיצויים לפי סעיף זה, מחלוקת לגבי סכום הפיצויים המגיעים לניזוק או הגשת תובענה בעניין זה, לא יהוו עילה לעיכוב הכניסה למקרקעין או לביצוע פעולות בהם, אלא אם כן הורה בית המשפט אחרת.

(ה) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מזכויותיו של הניזוק על פי כל דין.

ע"ע 14. (א) בעל מקרקעין הרואה את עצמו נפגע מהחלטת המנהל שניתנה לפי סעיפים 14(ג), 14(ג), או 14(ב)(1) רשאי לערער על כך לבית משפט השלום שבתחום שיפוטו נמצאים המקרקעין, בתוך 21 ימים מהיום שבו נמסרה לו ההחלטה.

(ב) בית המשפט הן בערעור לפי סעיף זה רשאי לאשר את החלטת המנהל או לבטלה, ורשאי הוא לתת כל סעד שבית משפט הן בעניין אזרחי מוסמך לתתו.

(ג) הגשת ערעור לבית המשפט אין בה כשלעצמה כדי לעכב את השימוש בסמכות לפי החלטת המנהל, אלא אם כן הורה בית המשפט אחרת.

תקנות 14. (א) השר רשאי לקבוע הוראות לעניין סימן זה, ובכלל זה בעניינים אלה:

- (1) מתן הודעה להיכנס למקרקעין לפי סעיף 14, ובכלל זה פרטים שיש לכלול בהודעה כאמור והשפות שבהן תימסר;
- (2) הגשת התנגדות לכניסה למקרקעין לפי סעיף 14;

ד ב ר י ה ס ב ר

לאשר את החלטת המנהל או לבטלה ורשאי הוא לתת כל סעד שבית משפט הן בעניין אזרחי מוסמך לתתו. מוצע לקבוע כי הגשת ערעור לבית המשפט אין בה כשלעצמה כדי לעכב את השימוש בסמכות לפי החלטת המנהל, אלא אם כן הורה בית המשפט אחרת.

לסעיף 14 המוצע

מוצע להסמיך את שר התחבורה לקבוע הוראות לעניין סימן ב', ובכלל זה בעניין מתן הודעה על כוונה להיכנס למקרקעין, פרטים שיש לכלול בהודעה כאמור והשפות שבהן תימסר, התנגדות לכניסה למקרקעין והארכת מועד למתן החלטת המנהל לפי סעיף 14(ד) המוצע, מטעמים מיוחדים.

מקים מסילת הברזל או מפעיל מסילת הברזל, לפי העניין, על חשבונו, את הנזק, או ישלם למי שנגרם לו הנזק פיצויים בשל הנזק שנגרם. במקרה שבו החליט מקים או מפעיל כאמור לדחות דרישה לתשלום פיצויים, ימסור על כך לניזוק הודעה מנומקת וישלם לו בתוך 45 ימים את הסכום שאינו שנוי במחלוקת.

לסעיף 14 המוצע

מוצע לקבוע כי בעל מקרקעין הרואה את עצמו נפגע מהחלטת המנהל שניתנה לפי סעיפים 14(ג), 14(ג), או 14(ב)(1) רשאי לערער על כך לבית משפט השלום שבתחום שיפוטו נמצאים המקרקעין, בתוך 21 ימים מהיום שבו נמסרה לו ההחלטה. בית המשפט הן בערעור יהיה רשאי

(3) הארכת המועד למתן החלטת המנהל לפי סעיף 104(ד).

מטעמים מיוחדים”;

(3) אחרי סעיף 46טז ולפני הכותרת “סימן ח: רישיון לנהיגת רכבת מקומית” יבוא:

“סימן ז'1: רכישת זכויות במקרקעין לצורך הקמה או הפעלה של מסילת ברזל מקומית

11046. בסימן זה –

הגדרות

“דרך”, “תכנית” – כמשמעותן בחוק התכנון והבנייה, התשכ”ה-1965;

“חוק לתיקון דיני הרכישה” – חוק לתיקון דיני הרכישה לצורכי ציבור, התשכ”ד-1964⁹;

“מפעיל מסילת ברזל מקומית – כל אחד מאלה:

(1) בעל היתר הפעלה בהגדרתו בסעיף 46;

(2) מי שיש לו זיכיון להפעלתה של מסילת ברזל מקומית לפי סעיף 46א(א) או חברה ממשלתית שהממשלה התקשרה עמה להפעלה של מסילת ברזל מקומית, שהמנהל אישר שהם בתהליך לקבלת היתר הפעלה;

“מקים מסילת ברזל מקומית” – מי שיש לו זיכיון לבנייתה של מסילת ברזל מקומית או חברה ממשלתית שהממשלה התקשרה עמה לבנייה של מסילת ברזל מקומית;

“מקרקעי מסילת ברזל בבעלות של רשות מקומית” – מקרקעי מסילת ברזל מקומית שלרשות מקומית יש זכות בהם או לגביהם, וכן מקרקעי מסילת ברזל מקומית שרשות מקומית תפסה חזקה בהם ופורסמו הודעות על כך לפי סעיפים 5 ו-7 לפקודת הקרקעות;

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיפים 11046, 11046 ו-11046 המוצעים

לפסקה (3)

לסימן ז'1 המוצע – כללי

מוצע לקבוע כי במקרה שבו ראה שר התחבורה, על פי בקשה של מקים מסילת ברזל מקומית או של מפעיל מסילת ברזל מקומית לפי סעיף 46טז המוצע, כי לצורך הקמה או הפעלה של מסילת ברזל מקומית קיים צורך ברכישת זכויות במקרקעין מסילת ברזל בבעלות של רשות מקומית, רשאי הוא לרכוש בעלות או כל זכות אחרת וכן חזקה או שימוש במקרקעין כאמור או בחלקם או להטיל מגבלות על הזכויות במקרקעין כאמור או על חלק מהם, לתקופה או לצמיתות.

בקשתו של מפעיל או מקים מסילת ברזל תועבר לרשות המקומית שמקרקעי מסילת הברזל הם בבעלותה, והיא תגיש לשר התחבורה את תגובתה לבקשה בתוך 21 ימים מהיום שבו הועברה אליה הבקשה. שר התחבורה, לאחר התייעצות עם שר הפנים, יחליט בבקשה בתוך 60 ימים מיום הגשת התגובה לבקשה, ואם לא הוגשה תגובה

הקמת מסילות ברזל מקומיות והפעלתן מצריכה לעתים שימוש ממושך או קבוע של מקימים או מפעילים של המערכות, במקרקעין שבבעלות רשויות מקומיות. שימושי מקרקעין החיוניים לתקופה שבה מוקמת התשתית כגון הקמה והפעלה של אתרי התארגנות המשרתים את המקימים והמפעיל, הן דוגמה לשימושי מקרקעין הנמשכים זמן רב. לפיכך מוצע לקבוע הוראות ייחודיות בדבר רכישת זכויות במקרקעין לצורך הקמה או הפעלה של מסילת ברזל מקומית.

מוצע לקבוע כי הוראות פקודת הקרקעות (רכישה לצורכי ציבור), 1943, ימשיכו לחול על רכישת מקרקעין בהתאם להסדר המוצע, אם לא נקבע בו הסדר ייחודי אחר.

⁹ ס”ח התשכ”ד, עמ’ 122.

”מקרקעי מסילת ברזל מקומית” – כל אחד מאלה:

(1) מקרקעין המיועדים לפי התכנית החלה עליהם למסילת ברזל מקומית או מקרקעין שלפי התכנית החלה עליהם ניתן להקים בהם שטחי התארגנות לצורך הקמת מסילת ברזל מקומית או דרך;

(2) מקרקעין המיועדים לפי התכנית החלה עליהם לדרך ושבהתאם לתכנית האמורה ניתן להשתמש בהם גם למסילת ברזל מקומית;

”פקודת הקרקעות” – פקודת הקרקעות (רכישה לצורכי ציבור), 1943¹⁰.

רכישת זכויות במקרקעין שבבעלות רשות מקומית לצורך הקמה או הפעלה של מסילת ברזל מקומית (א) ראה השר, על פי בקשה של מקים מסילת ברזל מקומית או של מפעיל מסילת ברזל מקומית לפי סעיף 31טז46, כי לצורך הקמה או הפעלה של מסילת ברזל מקומית קיים צורך ברכישת זכויות במקרקעי מסילת ברזל בבעלות של רשות מקומית, רשאי הוא לרכוש בעלות או כל זכות אחרת וכן חזקה או שימוש (בסימן זה – זכויות). במקרקעין כאמור או בחלק מהם, או להטיל מגבלות על הזכויות במקרקעין כאמור או על חלק מהן, לתקופה או לצמיתות (בסימן זה – רכישת זכויות במקרקעי מסילת ברזל בבעלות של רשות מקומית).

(ב) הוראות פקודת הקרקעות והחוק לתיקון דיני הרכישה יחולו על רכישת זכויות במקרקעי מסילת ברזל בבעלות של רשות מקומית לפי סימן זה, אם לא נקבעו הוראות אחרות לפי סימן זה.

בקשה לרכישת זכויות במקרקעי מסילת ברזל מקומית (א) 31טז46. מקים מסילת ברזל מקומית או מפעיל מסילת ברזל מקומית רשאים לפנות לשר בבקשה לרכישת זכויות במקרקעי מסילת ברזל בבעלות של רשות מקומית, בהתאם לסמכותו לפי סעיף 31טז46 (בסימן זה – בקשה); בבקשה יפורטו מקרקעי מסילת הברזל המקומית נושא הבקשה, המטרה שלשמה מתבקשת רכישת הזכויות בהם, המועד המבוקש לתפיסת החזקה בהם, וכן כל פרט אחר שקבע השר. (ב) הוגשה בקשה, יעביר מגיש הבקשה (בסימן זה – מבקש) העתק מהבקשה לרשות המקומית שמקרקעי מסילת הברזל הם בבעלותה.

(ג) הרשות המקומית תגיש לשר את תגובתה לבקשה (בסימן זה – תגובה לבקשה), בתוך 21 ימים מהיום שבו הועברה אליה הבקשה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לקבוע כי זכויותיה של רשות מקומית במקרקעין אשר פורסמה ברשומות החלטת השר על רכישתן, יוקנו למדינה.

כאמור – מהמועד האחרון להגשת תגובה לבקשה לפי הסעיף המוצע.

החלטת שר התחבורה בדבר קבלת הבקשה ורכישת זכויות במקרקעי מסילת ברזל תפורסם ברשומות. מוצע

¹⁰ ע"ר 1305, תוס' 1, עמ' (ע) 32, (א) 44.

(ד) השר, לאחר התייעצות עם שר הפנים, יחליט בבקשה, בתוך 60 ימים מיום הגשת התגובה לבקשה, ואם לא הוגשה תגובה כאמור – מהמועד האחרון להגשת תגובה לבקשה לפי סעיף קטן (ג).

(ה) השר ימסור את החלטתו בבקשה, למבקש ולרשות המקומית שהמקרקעין הם בבעלותה.

(ו) החליט השר לקבל את הבקשה ולרכוש זכויות במקרקעי מסילת ברזל של רשות מקומית או בחלק מהם, יפרט בהחלטתו את המועד לתפיסת החזקה במקרקעין; החלטת השר כאמור תפורסם ברשומות.

41ט46. החליט השר לפי סעיף 31ט46 על רכישת זכויות במקרקעי מסילת ברזל בבעלות רשות מקומית, רשאי השר וכן המבקש או מי מטעמו להיכנס לקרקע ולתפוס בה חזקה, במועד הקבוע בהחלטת השר או לאחריו, ובלבד שאם חלפו 60 ימים ממועד החלטת השר כאמור וטרם נתפסה החזקה, יודיע השר לרשות המקומית, בכתב, על המועד לתפיסת החזקה 30 ימים מראש לפחות.

כניסה לקרקע ותפיסת חזקה

51ט46. (א) פורסמה ברשומות החלטת השר לפי סעיף 31ט46 על רכישת זכויות במקרקעי מסילת ברזל בבעלות רשות מקומית, יוקנו זכויות הרשות המקומית במקרקעי מסילת הברזל המקומית, למדינה.

הקניית הזכויות למדינה ורישום

(ב) פורסמה הודעה לפי סעיף קטן (א) והיו זכויות הרשות המקומית במקרקעי מסילת הברזל רשומות בפנקסי המקרקעין, ירשום רשם המקרקעין את הזכויות כאמור על שם המדינה, לפי בקשה שיגיש לו השר או המבקש; בקשה לפי סעיף קטן זה תיערך בהתאם לטופס שקבע שר המשפטים.

(א) השמאי הממשלתי הראשי או מי מטעמו יקבע את שוויין של הזכויות במקרקעי מסילת הברזל שבבעלות רשות מקומית שהוחלט לרכוש לפי סימן זה, לצורך תשלום פיצויים לרשות המקומית; העתק מהשומה יימסר לשר, לרשות המקומית ולמבקש.

קביעת שווי הזכויות לצורך תשלום פיצויים

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 41ט46 המוצע

מוצע לקבוע הוראות בדבר קביעת שווי הזכויות לצורך תשלום פיצויים. בהתאם למוצע, השמאי הממשלתי הראשי או מי מטעמו יקבע את שוויין של הזכויות במקרקעי מסילת הברזל שבבעלות רשות מקומית שהוחלט לרכוש לפי סימן ז', לצורך תשלום פיצויים לרשות המקומית. רשות מקומית החולקת על שומת מקרקעין שנקבעה כאמור תהיה רשאית לפנות לוועדת ההשגות שהוקמה לפי סעיף 9א לפקודת הקרקעות (רכישה לצורכי ציבור), 1943.

לסעיף 41ט46 המוצע

מוצע לקבוע כי במקרה שבו החליט שר התחבורה על רכישת זכויות במקרקעי מסילת ברזל בבעלות רשות מקומית, רשאי השר וכן המבקש או מי מטעמו להיכנס לקרקע ולתפוס בה חזקה במועד הקבוע בהחלטת השר או לאחריו. עוד מוצע כי במקרה שבו חלפו 60 ימים ממועד החלטת השר וטרם נתפסה החזקה, יודיע השר לרשות המקומית, בכתב, על המועד לתפיסת החזקה 30 ימים מראש לפחות.

(ב) רשות מקומית החולקת על שומת מקרקעין שנקבעה לפי סעיף קטן (א), רשאית לפנות לוועדת ההשגות שהוקמה לפי סעיף 9א לפקודת הקרקעות; על הגשת השגה ועל סדרי הדין יחולו ההוראות לפי פקודת הקרקעות, בשינויים המחויבים.

תקנות 71046.ז.ה, השר, בהתייעצות עם שר המשפטים, יקבע הוראות לעניין סימן זה, ובין השאר בעניינים אלה:

- (1) הגשת בקשה והמסמכים שיצורפו לה;
- (2) הגשת תגובה לבקשה והמסמכים שיצורפו לה;
- (3) הארכת המועד למתן תגובה לבקשה, מטעמים מיוחדים.

תיקון חוק התכנון והבנייה

2. בחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965, בסעיף 1 -

- (1) בהגדרה "תשתיות לאומיות", אחרי "וחציבה" יבוא "הניון לעידוד השימוש בתחבורה הציבורית";
- (2) בהגדרה "מבנה דרך", בסופה יבוא "וכן כל בניין הנדרש במישרין לצורך הקמתה או תפקודה של דרך, כפי שקבע שר הפנים בהתייעצות עם שר התחבורה";
- (3) בהגדרה "מיתקני דרך", בסופה יבוא "וכן כל מיתקן הנדרש במישרין לצורך הפעלתה של דרך ושהוא חלק בלתי נפרד ממנה, כפי שקבע שר הפנים בהתייעצות עם שר התחבורה".

ד ב ר י ה ס ב ר

נוסעים ולהורדתם, תחנת המתנה לרכב, ספסל רחוב, מיתקן איסוף אשפה, עמדת קריאה לעזרה ותמרוך"

מוצע לתקן את ההגדרה "מיתקן דרך" שבסעיף 1 לחוק התכנון והבנייה, כך ששר הפנים, בהתייעצות עם שר התחבורה יוכל להוסיף לרשימה המפורטת בהגדרה הקיימת, מיתקנים נוספים הנדרשים במישרין להפעלת הדרך ושהם חלק בלתי נפרד ממנה.

סעיף 261(ה) לחוק התכנון והבנייה קובע כי למרות האמור בסעיף קטן (ד) לסעיף האמור, הקמת מבנה דרך בידי אחד מהגופים האמורים שם, תהיה טעונה הרשאה בהתאם להוראות סעיף 261(ה).

"מבנה דרך" מוגדר בסעיף 1 לחוק התכנון והבנייה כך: "מחלף, גשר או מנהרה לרבות חפיר או סוללה המצויים בתחילתו או בסופו של אחד מאלה".

מוצע לתקן את ההגדרה "מבנה דרך" כך ששר הפנים, בהתייעצות עם שר התחבורה יוכל להוסיף לרשימה המפורטת בהגדרה הקיימת, בניינים הדרושים במישרין לצורך הקמתה או תפקודה של דרך. בעניין זה יובהר כי מבנה דרך אינו כולל תחנת דלק.

אחד החסמים המשמעותיים ביותר בנושא השימוש בתחבורה הציבורית הוא מיעוט החניונים אשר יכולים לשמש את מי שמבקשים להחנות את רכבם ולעשות שימוש בתחבורה הציבורית. כדי לעודד את השימוש בתחבורה הציבורית ובפרויקטים להסעת המונים, מוצע

לסעיף 71046 המוצע

מוצע להסמיך את שר התחבורה, בהתייעצות עם שר המשפטים, לקבוע הוראות לעניין סימן 2, ובכלל זה בעניין הגשת בקשה ותגובה לבקשה והמסמכים שיצורפו לה, והארכת מועד למתן תגובה לבקשה, מטעמים מיוחדים.

סעיף 2 סעיף 145 לחוק התכנון והבנייה קובע, בין השאר, כי התווייתה של דרך, סלילתה וסגירתה לא יתבצעו אלא לאחר קבלת היתר מהוועדה המקומית או מרשות הרישוי המקומית, ובהתאם לתנאי ההיתר. בהתאם לסעיף 261(ד) לחוק התכנון והבנייה, למרות האמור בסעיף 145, מותרת התווייתה של דרך, סלילתה או סגירתה בידי המדינה או בידי רשות שהוקמה לפי דין או בידי כל גוף הפועל מטעם המדינה, אם נעשתה בהתאם לתכנית מפורטת מאושרת או בהתאם לתכנית מיתאר מקומית, ובלבד שניתנה הודעה על כך לרשות המקומית ולוועדה המקומית הנוגעות בדבר.

בסעיף 1 לחוק התכנון והבנייה מוגדרת "דרך" כך: "תוואי למעבר רכב, הולכי רגל או בעלי חיים, לרבות מסילת ברזל, מבני דרך, איתנועה, קיר תומך, קיר או סוללה למניעת רעש וכן תעלה, חפיר ומעברי מים בצד הדרך או מתחת לה, ולרבות מיתקני דרך".

"מיתקני דרך" מוגדרים בסעיף 1 לחוק התכנון והבנייה כך: "כל אחד ממיתקנים אלה שבתוואי הדרך: אבן שפה, גדה, מחסום, מעקה, עמוד תאורה, רמזור, תחנה לאיסוף

תיקון חוק בתי משפט לעניינים מינהליים

3. בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000¹¹, בתוספת הראשונה בפרט 14(ה), בסופו יבוא "וכן החלטה של המנהל לאשר סוג מסוים של מכשיר ניטור או של מיתקן עגינה כסוג שניתן להתקינו במקרקעין, בהתאם להגדרה "מכשיר ניטור" או "מיתקן עגינה", בהתאמה, שבסעיף 14א לפקודה האמורה."

4. תיקון פקודת התעבורה

(1) בסעיף 1, אחרי ההגדרה "רשיון להפעלת מונית" יבוא:

"רשות תימרוז מרכזית", "רשות תימרוז מקומית" – כהגדרתן לפי פקודה זו;

(2) אחרי סעיף 27 יבוא:

1.27א1. (א) רשות מקומית רשאית לבצע את הפעולות המפורטות להלן, בדרך אשר לגביה מונו הרשות המקומית, ראש הרשות המקומית או עובד הרשות המקומית, כרשות תימרוז מקומית (בסעיף זה – דרך שבאחריות הרשות המקומית) –

(1) להציב, לתפעל ולתחזק מצלמות, למטרת תיעוד של עבירות תעבורה המנויות בתוספת האחת עשרה (בסעיף זה – עבירות);

(2) להפיק צילומים של אירועים שתועדו במצלמות כאמור בפסקה (1) (בסעיף זה – מצלמות), המעידים על ביצוע עבירות.

(ב) עובד הרשות המקומית שהוסמך לכך כאמור בסעיף 222 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982¹³, רשאי למסור הודעת תשלום קנס כאמור בסעיף 228 לאותו חוק, אם נוכח על סמך צילום כאמור בסעיף קטן (א)2, כי אדם עבר עבירה.

ד ב ר י ה ס ב ר

באמצעות מתן סמכות לרשויות מקומיות להציב ולתפעל מצלמות שיתעדו ביצוע עבירות כאמור.

לפסקאות (1) ו-(2)

לסעיף 27א המוצע

לסעיפים קטנים (א) ו-(ב)

מוצע להסמיך רשויות מקומיות להציב ולתפעל מצלמות תנועה שיתעדו ביצוע עבירות תעבורה המנויות בתוספת האחת עשרה לפקודת התעבורה כנוסחה המוצע, ולמסור, באמצעות עובד הרשות המקומית שהוסמך לכך, הודעת תשלום קנס כאמור בסעיף 228 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982. הסמכויות האמורות יהיו נתונות לרשויות המקומיות בדרכים שלגביהן הוסמכו הרשות המקומית, ראש הרשות המקומית או עובד שלה כרשות תימרוז מקומית לפי פקודת התעבורה.

לתקן את ההגדרה "תשתיות לאומיות" בסעיף 1 לחוק התכנון והבנייה, כך שתכלול חניונים אשר מטרתם עידוד השימוש בתחבורה הציבורית. תיקון זה יאפשר לוועדה לתשתיות לאומיות לדון בתכניות כאמור אשר יוכרוזו כפרויקט תשתית לאומית ולהביאן לכדי ביצוע ושימוש לרווחת הציבור.

סעיף 3 מוצע לתקן את התוספת הראשונה לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000, כך שעתיירה מינהלית נגד החלטת המנהל לאשר סוג מסוים של מכשיר ניטור או של מיתקן עגינה ככזה שניתן להתקינו במקרקעין, בהתאם להגדרה "מכשיר ניטור" או "מיתקן עגינה", לפי העניין, שבסעיף 14א לפקודת מסילות הברזל, תימנה בין העניינים שבהם ידון בית משפט לעניינים מינהליים, בהתאם לסמכותו לפי סעיף 15(א) לחוק האמור.

סעיף 4 מוצע להגביר את צעדי האכיפה הנוגעים כללי לעבירות קנס הקבועות בפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן – פקודת התעבורה), וזאת

¹¹ ס"ח התש"ס, עמ' 190; התשע"ג, עמ' 29.

¹² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173; ס"ח התשע"ב, עמ' 2382.

¹³ ס"ח התשמ"ב, עמ' 143; התשע"ב, עמ' 599.

(ג) על אף הוראות סעיף קטן (ב), עובד הרשות המקומית לא יהיה רשאי למסור הודעת תשלום קנס כאמור בו, לעניין עבירה המנויה בפרט 1 לתוספת האחת עשרה שבוצעה בידי מי שרשאי לנסוע בנתיב אשר יועד וסומן בתמרור לפי פקודה זו כנתיב לתחבורה ציבורית בהתאם להוראות סעיף 1א71.

(ד) בצילום לפי סעיף זה יופיעו הנתונים המנויים בסעיף 27א(א), כולם או חלקם, אם הם נדרשים להוכחת ביצועה של העבירה, וכן הנתונים המפורטים להלן, אם הם נדרשים כאמור:

(1) התמרור הנוגע לעבירה המתועדת;

(2) לעניין תיעוד של עבירה כאמור בפרט 1 לתוספת האחת עשרה, שעניינה שימוש שלא כדין בנתיב נסיעה אשר יועד וסומן בתמרור לפי פקודה זו כנתיב לרכב המסיע את מספר הנוסעים, לרבות הנהג, הנקוב בתמרור, לפחות – מספר הנוסעים ברכב המצולם.

(ה) צילום לפי סעיף זה (בסעיף זה – צילום) ייעשה באופן שלא יביא לזיהוי הנוסעים ברכב המצולם.

(ו) מאגר המידע שיכלול את הצילומים ואת הדוחות המופקים מהם לא יחובר לכל מאגר מידע אחר ברשות המקומית, אלא במידה הנדרשת ליישום הוראות סעיף זה.

(ז) תפעול המצלמות, שמירת המידע המתועד בצילומים והפקת הצילומים והדוחות, לפי סעיף זה, ייעשו באופן שמפחית את סיכוני אבטחת המידע ולאחר שהרשות המקומית ערכה סקר השפעה על הפרטיות ואבטחת מידע.

(ח) פקיד עירייה שהוסמך לפי סעיף 264 לפקודת העיריות¹⁴ או בעל סמכות מקבילה במועצה מקומית בהתאם להוראות לפי פקודת המועצות המקומיות¹⁵, או מי שהפקיד או בעל הסמכות כאמור הסמיכו לכך, יהיה אחראי לשמירת הצילומים ברשות המקומית.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף קטן (ג)

בידי מי שרשאי לנסוע בנתיב אשר יועד וסומן בתמרור לפי פקודת התעבורה כנתיב לתחבורה ציבורית בהתאם להוראות סעיף 1א71 לפקודה האמורה.

לסעיף קטן (ד)

מוצע לקבוע אילו נתונים יופיעו בצילום של מצלמה אשר הוצבה למטרת תיעוד עבירות תעבורה לפי סעיף זה.

לסעיפים קטנים (ה) עד (ט)

בסעיפים קטנים אלה מוצע לקבוע הוראות שמטרתן שמירה על פרטיותו של מי שתועד במצלמות לפי סעיף זה, ואבטחת המידע המתועד בהן. כך מוצע לקבוע כי צילומים לפי סעיף זה ייעשו באופן שלא יביא לזיהוי הנוסעים ברכב

בהתאם לסעיף 1א71 לפקודת התעבורה, מי שניתן לו תג נכה כמפורט בתוספת התשיעית רשאי לנהוג ברכב שלגביו ניתן התג האמור בנתיב שיועד לתחבורה ציבורית, למעט בנתיב שיועד, על פי תמרור, לרכב להסעת המונים שאינו אוטובוס. הוראות הסעיף האמור חלות גם על אדם המתלווה אל הנכה והנהוג בעבורו ברכב. מוצע לקבוע כי עובד הרשות המקומית לא יהיה רשאי למסור הודעת תשלום קנס כאמור בסעיף קטן (ב) המוצע, לעניין עבירה המנויה בפרט 1 לתוספת האחת עשרה המוצעת (שימוש שלא כדין בנתיב נסיעה אשר יועד וסומן בתמרור לפי פקודת התעבורה כנתיב לתחבורה ציבורית), שבוצעה

¹⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 8, עמ' 197.

¹⁵ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 9, עמ' 256.

(ט) שמירת הצילומים ברשות המקומית תיעשה בדרך שתבטיח הגנה מפני שימוש לא מורשה במידע המופיע בצילומים, שיבושו, חשיפתו או העתקתו בלא רשות כדין.

(י) צילום לפי סעיף זה יהיה ראייה קבילה בכל הליך משפטי לגבי הנתונים כאמור בסעיף קטן (ד), ובלבד שהוכח כי מתקיימים לגבי הצילום כאמור התנאים שבסעיף 27א(א) סיפה; ההוראות לפי סעיף 27א(ב) יחולו לעניין זה.

(יא) קנס שהטיל עובד רשות מקומית בהתאם להוראות לפי סעיף זה, או שהטיל בית משפט בשל הפעלת סמכות הרשות המקומית לפי סעיף זה, ישולם לקופת הרשות המקומית.

(יב) הפעלת סמכויות הרשות המקומית לפי סעיף זה מותנית באישור מליאת מועצת הרשות המקומית.

(יג) שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות הוראות בעניינים אלה:

(1) אופן הצבת המצלמות;

(2) משך שמירת הצילומים;

(3) אופן הגישה לצילומים וההרשאות לשימוש בהם;

(4) אופן המצאת הצילומים לבעליו של הרכב שתועד בהם.

(יד) בסעיף זה –

”נתיב תחבורה ציבורית” – חלק מדרך אשר הנסיעה בה מותרת, לפי תמרוך, לרכב המסיע את מספר הנוסעים, לרבות למונית, הנקוב בתמרוך לפחות, או לרכב המבצע פנייה בהתאם לסימון המופיע על גבי התמרוך;

”רכבת מקומית” – כהגדרתה בסעיף 46 לפקודת מסילות הברזל [נוסח חדש], התשל”ב–1972;

ד ב ר י ה ס ב ר

באותו מקום; מהירות נסיעתו של הרכב, התמרוך הנוגע לטענתו המועדת ומספר הנוסעים ברכב המצולם. זאת, אם התקיים לגבי הצילום כאמור התנאי הקבוע בסעיף 27א(א) סיפה לעניין אמינותו של הצילום ולעניין אי-עשיית כל פעולה בצילום שיש בה כדי לשנות פרט מפרטיו מרגע שהובא למצלמה עד שהוגש לבית המשפט.

לסעיפים קטנים (יא) ו-(יב)

אכיפת עבירות תעבורה בידי רשות מקומית לפי המוצע בסעיף זה תהיה מותנית באישור מליאת מועצת הרשות המקומית, וקנסות שהטילה רשות מקומית בהתאם להוראות הסעיף המוצע או שהטיל בית המשפט עקב הפעלת סמכות לפי סעיף זה, ישולמו לקופת הרשות המקומית.

המצולם, וכן כי מאגר המידע אשר יכלול את הצילומים לא יחובר לכל מאגר אחר ברשות המקומית, אלא במידה הנדרשת לצורך יישום הוראות סעיף זה. עוד מוצע לקבוע כי תפעול המצלמות, שמירת המידע המתועד בצילומים והפקת הצילומים יהיו באופן שמפחית את סיכוני אבטחת המידע ולאחר שהרשות המקומית ערכה סקר השפעה על הפרטיות ואבטחת המידע.

לסעיף קטן (י)

מוצע לקבוע כי צילום שהתבצע לפי הוראות סעיף 1א27 המוצע יהיה ראייה קבילה לגבי הנתונים כאמור בסעיף 27א(ד) המוצע, אם הם מופיעים בו (ובהם מספר הרישום של הרכב המצולם המופיע בלוחית הזהוי של הרכב שבצילום; מקום הימצא הרכב בעת הצילום; ומן הימצא הרכב המצולם

”תמרור” – כל סימון, אות או איתות לרבות רמזור, שקבעה רשות התמרור המרכזית ואשר הוצב או סומן על פי הסמכה או על פי הוראה מאת רשות תמרור כדי להסדיר את התנועה בדרכים או כדי להזהיר או להדריך עוברי דרך;”

(3) בסעיף 41 –

(א) האמור בו יסומן ”(א)”, ובו, בסופו יבוא ”ובלבד שלא יוספו לתוספת האחת עשרה עבירות שאינן עבירות קנס”;

(ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

”(ב) תקנות שעניינן שינוי התוספת האחת עשרה יותקנו בהסכמת שר המשפטים, השר לביטחון הפנים ושר הפנים;”

(4) אחרי התוספת העשירית יבוא:

”תוספת אחת עשרה”

(סעיף 1א27)

1. שימוש שלא כדין בנתיב נסיעה אשר יועד וסומן בתמרור לפי פקודה זו כנתיב תחבורה ציבורית.”

5. בחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ”ד–1984¹⁶, בתוספת השלישית, אחרי פרט תיקון חוק בתי המשפט 41 יבוא:

”42. סעיף 1א27 לפקודת התעבורה.”

6. תקנות לפי סעיף 1א27 (וג) לפקודת התעבורה, כנוסחו בסעיף 4 לחוק זה, יותקנו בתוך 60 ימים מיום פרסומו של חוק זה.

7. תחילתם של סעיפים 1, 1א27 ו-41 לפקודת התעבורה ושל התוספת האחת עשרה לפקודה האמורה, כנוסחם בסעיף 4 לחוק זה, ותחילתו של תיקון התוספת השלישית לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ”ד–1984, כנוסחו בסעיף 5 לחוק זה, במועד תחילתן של תקנות לפי סעיף 1א27 (וג) לפקודת התעבורה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף קטן (וג)

כניסתם של כלי רכב בלתי מורשים לנתיבי תחבורה ציבורית (להלן – נת”צים), מביאה להאטת מהירות הנסיעה בנתיבים אלה ומפריעה במימוש מטרותם של הנתיבים. לפיכך מוצע להגביר את צעדי האכיפה בנת”צים. בהתאם למוצע, תיוסף לפקודת התעבורה תוספת אחת עשרה, ובה יימנו עבירות קנס לפי פקודת התעבורה אשר רשויות מקומיות יהיו רשאיות לאוכפן בהתאם להוראות סעיף 1א27 המוצע. בשלב ראשון מוצע לכלול בתוספת האחת עשרה את העבירה שעניינה שימוש שלא כדין בנתיב נסיעה אשר יועד וסומן בתמרור לפי פקודת התעבורה כנתיב תחבורה ציבורית.

עוד מוצע לתקן את סעיף 41 לפקודת התעבורה ולקבוע כי שר התחבורה, בהסכמת שר הפנים, השר לביטחון הפנים ושר המשפטים, רשאי לתקן את התוספת האחת עשרה, ובלבד שיוסיף לתוספת האמורה רק עבירות תעבורה שהן עבירות קנס.

מוצע לקבוע כי שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות הוראות בעניין אופן הצבת המצלמות לפי סעיף זה, משך שמירת הצילומים המופקים מהמצלמות, אופן הגישה לצילומים וההרשאות לשימוש בהם ואופן המצאת הצילומים לבעליו של הרכב שתועד בהם.

לפסקאות (3) ו-(4)

השימוש בתחבורה הציבורית מביא עמו תועלת כלכלית, חברתית, בטיחותית וסביבתית למשק, הבאה לידי ביטוי בהפחתת העומס בדרכים, בהפחתת זיהום האוויר, בצמצום השימוש במשאבי קרקע לצורכי התחבורה, בהגברת הבטיחות, במתן הזדמנות שווה לניידות לכלל האוכלוסייה ובחיסכון בזמן הנסיעה הכולל למשק, לפיכך נוקטת ממשלת ישראל בשנים האחרונות צעדים אשר מטרתם לעודד שימוש בתחבורה הציבורית באמצעות שיפור השירות הניתן לציבור הנוסעים.

¹⁶ ס”ח התשמ”ד, עמ’ 198; התשע”ב, עמ’ 744.

הצעת חוק התכנון והבנייה (תיקון מס' 101), התשע"ג-2013

1. תיקון סעיף 145 בחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 145 –

(1) בסעיף קטן (ז), הסיפה החל במילה "ואולם" – תימחק;

(2) אחרי סעיף קטן (ז) יבוא:

"(ח) על אף הוראות סעיף קטן (ז), לגבי כל אחד מהמפורטים להלן רשאי מוסד תכנון לתת היתר אף אם לא כללה התכנית את ההוראות שבפסקאות (1) עד (4) של הסעיף הקטן האמור:

(1) עבודה או שימוש בקרקע שלדעת מוסד התכנון אופיים אינו דורש את קיום כל ההוראות שבסעיף זה;

(2) מיתקן שידור אלחוטי, קו או מיתקן מים, מיתקן מדידה או ניטור, או קו או מיתקן תשתית מסוגים אחרים שקבע השר, שנקבעו בתכנית מתאר ארצית או בתכנית מתאר מחוזית שאושרה לאחר יום תחילתו של חוק התכנון והבנייה (תיקון מס' 101), התשע"ג-2013 (בסעיף זה – תיקון מס' 101), הקובעות כי ניתן להוציא מכוחן היתרי בנייה, ובלבד שההיתר כאמור תואם את הייעוד שנקבע בתכנית ואת השטח הכולל המותר לבנייה לפיה.

(ט) על אף הוראות סעיף זה, רשאי מוסד תכנון לתת היתר למפעל מים שאושר בהתאם לתכנית למפעל מים לפי פרק שלישי לחוק המים, התשי"ט-1959², לפני יום תחילתו של תיקון מס' 101, אף שלא מתקיימות לגבי התכנית כאמור ההוראות לפי סעיף קטן (ז)."

ד ב ר י ה ס ב ר

מטרת התוספת המוצעת לאפשר הוצאת היתרי בנייה למיתקנים המנויים בסעיף, אם מדובר בתכנית מתאר מחוזית או בתכנית מתאר ארצית שקבעו כי יהיה ניתן להוציא היתרים מכוחן, ובהתקיים שאר התנאים המנויים בסעיף. המדובר במיתקנים המשרתים תשתיות חשובות, ובתכניות שהדיון התכנוני שבהן התקיים במועצה הארצית לתכנון ולבנייה. בנסיבות אלה מוצע לקבוע כי הכלל בדבר רמת הפירוט הגבוהה בתכנית, הנדרשת לפי סעיף 145(ז) לחוק התכנון והבנייה כדי שיהיה ניתן להוציא מכוחה היתר, לא יחול באותם מקרים שבהם מצאה המועצה הארצית לתכנון ולבנייה שאפשר לחרוג ממנו, וקבעה במסגרת תכנית המתאר הארצית או המחוזית כללים לכך. כמו כן מוצע להבהיר בסעיף כי למוסד תכנון הסמכות לתת היתר גם למפעל מים שאושר לפי ההליכים הקבועים בחוק המים, התשי"ט-1959 (להלן – חוק המים) לפני יום תחילתו של החוק המוצע, אף שלא מתקיימות לגבי התכנית שאושרה בהתאם לחוק המים ההוראות לפי סעיף 145(ז) לחוק התכנון והבנייה. בהקשר זה יצוין, שדווקא תכניות מרכזיות, הנוגעות ללב תשתית המים בארץ הן תכניות מפעל שאושרו מכוח חוק המים, ולא מכוח חוק התכנון והבנייה. עם זאת, ממועד תחילתו של החוק המוצע ואילך יינתן היתר לתכנית כאמור רק אם עמדה בתנאים של סעיף 145(ז) לחוק התכנון והבנייה.

סעיף 1 בהתאם לסעיף 145(ז) לחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965 (להלן – חוק התכנון והבנייה), מוסד תכנון לא ייתן היתר, מכוח תכנית שהופקדה לאחר יום ט' בטבת התשנ"ו (1 בינואר 1996) אלא אם כן אושרה למקרקעין, שלגביהם מבוקש ההיתר, תכנית הקובעת הוראות בעניינים שונים המפורטים בפסקאות (1) עד (4) של אותו סעיף, ואולם לגבי עבודה או שימוש בקרקע, אשר לדעת מוסד התכנון אופיים אינו דורש את קיום כל ההוראות שבסעיף זה, רשאי מוסד התכנון לתת היתר, אף אם לא כללה התכנית את ההוראות שבפסקאות (1) עד (4) כאמור.

מוצע להוסיף, לצד הסייג הקבוע כבר היום בסיפה של סעיף 145(ז) לחוק התכנון והבנייה לעניין עבודה או שימוש כאמור לעיל, סייג נוסף להוראות סעיף 145(ז) שלפיו על אף האמור בסעיף זה, מוסד תכנון יהיה רשאי לתת היתר למיתקן שידור אלחוטי, לקו או מיתקן מים, למיתקן מדידה או ניטור או לקו או מיתקן תשתית מסוגים אחרים שקבע שר הפנים, שנקבעו בתכנית מתאר ארצית או שנקבעו בתכנית מתאר מחוזית שאושרה לאחר יום תחילתו של החוק המוצע, הקובעות כי ניתן להוציא מכוחן היתרי בנייה, ובלבד שההיתר כאמור תואם את הייעוד שנקבע בתכנית ואת השטח הכולל המותר לבנייה לפיה.

¹ ס"ח התשכ"ה, עמ' 307; התשע"ב, עמ' 741.

² ס"ח התשי"ט, עמ' 169.

2. בסעיף 261(ד) לחוק העיקרי, אחרי "מותרת התווית של דרך, סלילתה או סגירתה" יבוא "ובן הקמתו של קו תשתית תת־קרקעי ושל מיתקן נלווה הנדרש במישרין להפעלתו" ובמקום "או בידי רשות שהוקמה לפי דין או בידי כל גוף הפועל מטעם המדינה לפי דין" יבוא "בידי רשות שהוקמה לפי דין, בידי כל גוף הפועל מטעם המדינה לפי דין, בידי חברה ממשלתית".

ד ב ר י ה ס ב ר

מטרת התיקון המוצע להקל על הקמתם של קווי תשתית תת־קרקעיים ושל מיתקנים הנלווים להם ונדרשים במישרין להקמתם, בהיותם, מחד גיסא, קווים שהחשיבות בהנחתם היא רבה, ומאידך גיסא, משמעותם הסביבתית, הנופית, ההנדסית והתכנונית היא מועטת יחסית בהיותם תת־קרקעיים.

כמו כן מוצע כי לרשימת הגופים המוסמכים לעניין הקמת דרך, סלילתה או סגירתה ולהקמת קו תשתית תת־קרקעי ושל מיתקן נלווה הנדרש במישרין להפעלתו, תיתוסף גם חברה ממשלתית.

סעיף 2 מוצע לתקן את סעיף 261(ד) לחוק התכנון והבנייה כך שלמרות האמור בסעיף 145 שבו, הקמתו של קו תשתית תת־קרקעי ושל מיתקן נלווה הנדרש במישרין להפעלתו תהיה מותרת, בהתקיים התנאים המנויים בסעיף, באותו אופן שבו מותרת התווייתה של דרך, סלילתה או סגירתה.

כמו כן מוצע כי לרשימת הגופים המוסמכים לעניין הקמת דרך, סלילתה או סגירתה ולהקמת קו תשתית תת־קרקעי ומיתקן נלווה הנדרש במישרין להפעלתו, תיתוסף גם חברה ממשלתית.

